

ΤΖΙΜ ΚΛΙΦΤΟΝ
Νέο μοντέλο στην αγορά εργασίας

Η Μεγάλη Παραίτηση ολοκλήρωσε τον κύκλο της και η τηλεργασία θα δώσει τη σκυτάλη σε ένα υβριδικό μοντέλο με παρουσία στο γραφείο κάθε Τρίτη, Τετάρτη και Πέμπτη. Είναι η πρόβλεψη του προέδρου της Gallup, Τζίμ Κλίφτον, για την επόμενη ημέρα στην αγορά εργασίας. Συνιστά στους μάντζερ μία συζήτηση, κάθε εβδομάδα, με κάθε μέλος της ομάδας. **Σελ. 19**

ΚΟΜΙΣΙΟΝ
Σύννεφα ύφεσης στην Ευρώπη

Τα σύννεφα της ύφεσης και του πληθωρισμού σκεπάζουν την ευρωπαϊκή οικονομία, καθώς η Ε.Ε. κατέβασε τον πήχυ για την ανάπτυξη το 2023. Πιο συγκεκριμένα, οι προβλέψεις της Επιτροπής βλέπουν ανάπτυξη 0,3% για το 2023 – ποσοστό πολύ χαμηλότερο του 1,5% που είχε προβλεφθεί νωρίτερα-, με την οικονομία να συρρικνώνεται κατά το πρώτο τρίμηνο. **Σελ. 13**

ΚΩΣΤΑΣ ΦΡΑΓΚΟΓΙΑΝΝΗΣ
Αξιολογούμε επενδύσεις 14,5 δισ. ευρώ

Γέφυρα επενδύσεων και συνεργασίας με τη Μέκκα της παγκόσμιας καινοτομίας και τεχνολογίας στη Σίλικον Βάλεϊ και στο Σαν Φρανσίσκο, είναι το αποτέλεσμα του ταξιδιού του υφυπουργού Εξωτερικών της Ελλάδας για την Οικονομική Διπλωματία και την Εξωστρέφεια, Κώστα Φραγκογιάννη. Πρόσθεσε ότι αξιολογούνται επενδυτικά σχέδια 14,5 δισ. ευρώ. **Σελ. 14**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

ΑΥΞΗΜΕΝΕΣ ΠΛΗΡΟΤΗΤΕΣ

Χριστουγεννιάτικα ντύνονται 7 κοινότητες

Τα ορεινά θέρετρα ετοιμάζονται για τις γιορτές και πολλές κοινότητες άρχισαν ήδη το στόλισμα. Οι πληρότητες στα ξενοδοχεία βρίσκονται στο 70%-80% τα Σαββατοκύριακα. Τα Χριστουγεννιάτικα Χωριά θα ανεβάσουν τις πληρότητες. Αγρός, Δερύνεια, Καλαβασός, Καλοπαναγιώτης, Κυπερούνα, Φικάρδου και Πόλη Χρυσοχούς θα συμμετάσχουν στο θεσμό. **Σελ. 4**

ΕΛΛΑΔΑ

Απόβαση οίκων πολυτελών ειδών

Η μέση δαπάνη σε αγορές taxfree που πραγματοποιήσαν στην Αθήνα οι τουρίστες με «μεγάλο Πορτοφόλι», οι ελίτ τουρίστες, διαμορφώθηκε σε 13.700 ευρώ. Τα στοιχεία απαντούν στο γιατί τα τελευταία χρόνια ενισχύουν την παρουσία τους στην Ελλάδα οι οίκοι πολυτελών ειδών. Την ίδια ώρα, ξεπηδούν οι εκπαιδευτικές αλυσίδες ειδών ένδυσης και σπιτιού. **Σελ. 17**

ΠΛΟΥΤΟΣ 3,5 ΤΡΙΣ. ΔΟΛ.

Λιγότεροι φέτος οι κροίσοι στην Κίνα

Ο πόλεμος στην Ουκρανία, η πολιτική μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό και η πτώση των κινεζικών χρηματιστηρίων έχουν πλήξει την οικονομία της Κίνας, με αποτέλεσμα να μειώνεται ο αριθμός των βαθυηλουτών. Φέτος είναι λιγότεροι κατά 11%. Στο σύνολό τους συγκεντρώνουν πλούτο ύψους 3,5 τρις. δολαρίων. **Σελ. 12**

5 1291296 000378

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

«Χτίστηκε» το ενοίκιο έναντι δόσης

Στόχος είναι να εφαρμοστεί από τον Ιανουάριο του 2023 – Ποιοι είναι οι δικαιούχοι και υπό ποιες προϋποθέσεις

Την τελική του μορφή λαμβάνει το σχέδιο «Ενοίκιο έναντι δόσης», με σκοπό να αρχίσει η εφαρμογή του τον Ιανουάριο του 2023. Το τελικό προσχέδιο παρουσιάστηκε χθες στα εμπλεκόμενα μέρη.

Τρεις είναι οι προϋποθέσεις που θα πρέπει να πληροί ο δανειολήπτης για να μπει στο πρόγραμμα. Να είχε μη εξυπηρετούμενο δάνειο την 31η Δεκεμβρίου 2021, το ακίνητο για το οποίο έχει μη

εξυπηρετούμενο δανεισμό να είναι αγοραίας αξίας μέχρι 250.000 ευρώ, να ανήκει στις ευάλωτες ομάδες και να είναι λήπτης επιδομάτων. Σύμφωνα με το προσχέδιο, η ΚΕΔΙΠΕΣ θα αγοράζει

το 60% της αγοραίας αξίας της εξασφάλισης. Η τράπεζα και οι εταιρείες θα διαγράφουν το εναπομείναν 40%, θα «σβίνουν» τον προβληματικό δανεισμό από τα βιβλία τους και το ακίνητο

θα περνά στη δικαιοδοσία της ΚΕΔΙΠΕΣ. Ο δανειολήπτης θα εξακολουθεί να μένει στο σπίτι και στα 5 χρόνια θα μπορεί να το επαναγοράσει. Το ενοίκιο θα καταβάλλεται από το κράτος. **Σελ. 3**

Ισχυροί κραδασμοί στην αγορά «κρύπτο»

Η κατάρρευση ενός εκ των δύο μεγαλύτερων χρηματιστηρίων κρυπτονομισμάτων στον κόσμο, του FTX, δεν ήρθε εν αιθρία. Ακόμη και αν υπάρχει δόση υπερβολής στο στερεοτυπικό «Lehman των κρύπτο», η πτώση του ενδέχεται να αποδειχθεί κομβικό σημείο για τον κλάδο. Υπάρχουν πολλοί παράγοντες ικανοί να προκαλέσουν ισχυρότατους κραδασμούς, όπως η απουσία ρυθμίσεων, η αδιαφάνεια, οι εξωφρενικές διακυμάνσεις των τιμών. Προπαντός το γεγονός ότι βασίζεται σε μια τεχνολογία κρυπτογράφησης μάλλον απρόσιτη για τον πολύ κόσμο. Το 2022 ήταν στο μεγαλύτερο μέρος του καταστροφικό για τη βιομηχανία. Έχει προηγηθεί η κατάρρευση πολλών άλλων εταιρειών του κλάδου, καθώς και η διψήφια «βουτιά» που σημείωσαν οι τιμές των κρυπτονομισμάτων, με το πλέον δημοφιλές, bitcoin, να έχει περιοριστεί περίπου σε 16.000 δολ. από 40.000 και πλέον, την προηγούμενη διετία. Το ερώτημα εάν θα υπάρξουν επιπτώσεις μεγάλης κλίμακας στην αγορά κρυπτονομισμάτων ή και στην ευρύτερη αγορά. **Σελ. 10**

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΙΚΕΣ **Σελ. 6**

Οι Ιεράρχες ανοίγουν τα χαρτιά τους

Ανάσα από το Μουντιάλ περιμένουν οι παμπ της Αγγλίας

Οι παμπ στην Αγγλία περιμένουν μια ώθηση από το Παγκόσμιο Κύπελλο Ποδοσφαίρου. «Κάνουμε τον σταυρό μας, ώστε η εθνική Αγγλίας να πάει καλά», τονίζουν οι ιδιοκτήτες τους. Η πηγαία αγάπη των Βρετανών για το ποδόσφαιρο λειτουργεί, όπως είναι γνωστό, και σαν τεράστια οικονομική ανάσα για τις παμπ. Χαρακτηριστικό παράδειγμα το Euro 2020, το οποίο έδωσε στα ταμεία τους πάνω από 700 εκατομμύρια λίρες. **Σελ. 12**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Επενδυτική άνοιξη

Τα κονδύλια που θα χρειαστούν για την Ευρώπη το επόμενο διάστημα είχε επικρατήσει η άποψη ότι αυτά θα θέματα είχαν περάσει στην ιστορία. Η αιφνίδια όμως εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία ανέτρεψε τα πάντα ξαναβάζοντας το θέμα ενίσχυσης της επενδυτικές ανάγκες με άλλα €33 δισ. επιπλέον μέχρι το 2030 με αποκλειστικό στόχο την διαφοροποίηση του ενεργειακού μίγματος της ηπείρου. Εκτός από την ενεργειακή επάρκεια επενδυτικές ανάγκες προκύπτουν και για την ψηφιακή ατζέντα η οποία θα απαιτήσει άλλα €75 δισ. τον χρόνο μέχρι το τέλος της δεκαετίας προκειμένου να επιτευχθεί η σμίκρυνση του ψηφιακού χάσματος που παρατηρείται εντός της ευρωπαϊκής επικράτειας. Ανάγκες για επενδύσεις προκύπτουν και για την ευρωπαϊκή άμυνα και α-

σφάλεια η οποία για χρόνια υπήρξε υποβαθμισμένη, αφού λανθασμένα είχε επικρατήσει η άποψη ότι αυτά τα θέματα είχαν περάσει στην ιστορία. Η αιφνίδια όμως εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία ανέτρεψε τα πάντα ξαναβάζοντας το θέμα ενίσχυσης της αμυντικής βιομηχανίας στο προσκήνιο. Θα απαιτηθούν επιπλέον €70 δισ. επιπλέον. Εάν ιδωθεί υπό το πρίσμα μιας επιχείρησης, η ΕΕ βρίσκεται ατιμωτότητα με σημαντικές επενδυτικές ανάγκες εάν θέλει να συνεχίσει να παραμένει ανταγωνιστική με τον υπόλοιπο κόσμο και να παρέχει ευημερία στους πολίτες της. Για να πετύχει μια τόσο μεγάλη προσπάθεια θα απαιτηθεί συμφωνημένο πλαίσιο και στρατηγική προσήλωση από όλους τους εμπλεκόμενους. Τα κράτη μέλη καλούνται να ακολουθήσουν κοινό

βηματισμό ξεπερνώντας την ίδια στιγμή τις δημοσιονομικές τους πραγματικότητες που σε κάποιες περιπτώσεις είναι απαγορευτικές. Η ευρωπαϊκή αλληλεγγύη με το ξέσπασμα της πανδημίας έλαβε πολύ συγκεκριμένη κατεύθυνση αποφασίζοντας για ένα ταμείο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας με στόχο να δημιουργηθεί η απαραίτητη δυναμική για επενδύσεις. Αν και τα ποσά που έχουν αποφασιστεί μέσω του NEXTGENUE δεν αρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες που προκύπτουν θέτουν όμως την Ευρώπη σε κινητικότητα για μια νέα επενδυτική άνοιξη. Δυστυχώς, τα χρόνια που προηγήθηκαν της πανδημίας ήταν χρόνια χαμηλής έντασης επενδύσεων και αυξημένης κατανάλωσης η οποία τροφοδοτήθηκε κυρίως από τις ευκαιρίες που πρόσφερε η παγκοσμιο-

ποίηση στην οικονομία. Αυτή η περίοδος κράτησε την Ευρώπη πίσω στερνώντας ουσιαστικές επενδύσεις σε υποδομές που αν γίνονταν θα την καθιστούσαν ανθεκτική στις κρίσεις που ακολούθησαν. Η αιφνιδιαστική τροπή που πήρε το Ρώσο-ουκρανικό μέτωπο έπιασε τις χώρες απροετοίμαστες για όσα θα ακολουθούσαν. Μετά τα γεγονότα του Φεβρουαρίου όλοι πλέον αντιλαμβάνονται την δύσκολη κατάσταση, στην οποία έχει περιέλθει η Ευρώπη αναγνωρίζοντας ότι απαιτείται κοινό έδαφος συνεννόησης προκειμένου οι αποφάσεις να προχωρήσουν τάχιστα. Οι αποτυχίες στην εξεύρεση κοινού βηματισμού στο θέμα της ενεργειακής κρίσης δεν θα πρέπει να αποτελέσει προηγούμενο. Η άμεση κατάσταση έκτακτης ανάγκης που προέκυψε για κάλυψη των

αναγκών του χειμώνα, προκάλεσε αναμενόμενες τριβές ενώ οι διαφωνίες εντεινόνταν καθώς περνούσε ο χρόνος. Ελπίδα όλων να εξευρεθεί και σε αυτή την περίπτωση έδαφος για συνεννόηση. Όχι επειδή πολλά μπορούν να αλλάξουν σε αυτή την προχωρημένη φάση που βρίσκεται ο χειμώνας, αλλά γιατί θα μπορείσει να διατηρηθεί το κλίμα συνεννόησης ως απαραίτητη προϋπόθεση επιτυχούς αντιμετώπισης των προκλήσεων που βρίσκονται ενώπιόν μας. Οι επενδυτικές ανάγκες που προκύπτουν μέχρι το τέλος της δεκαετίας είναι τεράστιες και χωρίς κλίμα συναίνεσης επιχειρώντας παράλληλα τις απαραίτητες υπερβάσεις, η Ευρώπη δεν θα μπορείσει να παραμείνει ένας προνομιακός χώρος διαβίωσης που θα συνεχίσει να προσφέρει ευημερία στους πολίτες της.

Έχεις κάρτα της
Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις άμεση επιστροφή
χρημάτων!

Κατέβασε το Myle Rewards app τώρα!

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΑΡΘΡΟ / Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Σάκρα, η ιερότητα του σώματος

Ο Αλέξης Βασιλείου είχε παρουσιάσει το έργο του «Σάκρα» στο Θέατρο Ριάλτο το περασμένο καλοκαίρι, πειραματιζόμενος –αν μου επιτρέπεται ο όρος– με το ανθρώπινο σώμα και πώς αυτό συμπεριφέρεται σε διάφορες λειτουργίες του, ανάσα, κίνηση, βλέμμα. Με εργασία του όχι νυστέρια ή άλλα όργανα, αλλά τις νότες της μουσικής από την «Ιερωτελεστία της Άνοιξης» του Ιγκόρ Στραβίνσκι, το οποίο χαρακτηρίζεται από αγριότητα και έντονη συναισθηματική φόρτιση. Επτά σώματα ακολουθούν την μουσική ενός εμβληματικού έργου, επτά γυμνά σώματα συντονίζονται για να αποτελέσουν την αρχή μιας φυσικής εκκίνησης, συντονίζονται για να υπάρχουν ως ένα σύνολο.

Στην παράσταση του καλοκαιριού οι επτά ερμηνευτές του έργου με φόντο τη μουσική ενεργοποιούσαν τις βασικές λει-

νομημένο από κάθε τι που το ισορροπεί, και οι ήχοι από το κομμάτι του Στραβίνσκι γίνονται ένα νοητό νήμα με το οποίο το σώμα κινείται και στο οποίο ισορροπεί. Τα γυμνά σώματα από τη μία δεικνύουν τη φθορά τους, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, και από την άλλη παρουσιάζονται ως τέλεια δημιουργήματα, καταρρίπτοντας κατά κάποιο τρόπο τις γλυπτικές νόρμες του καλλιγραμμένου αρχαιοελληνικού αγάλματος. Ο Βασιλείου αντάγει το κάλλος του σώματος σε μια άλλη διάσταση, αυτή της απελευθέρωσής του από τους κοινωνικούς κανόνες της σωματικής ομορφιάς. Αισθητικοποιεί, αν θέλετε, το σώμα διά μέσου του ήχου, πάλλονται τα ανατομικά μέλη του, αναγεννιούνται αισθησιακά, με αισθητηριακό τρόπο.

Η αλήθεια είναι ότι το έργο του Βασιλείου είναι κατά κάποιο τρόπο ερμηνευτικό, χρειάζεται τη δική του αποκωδικοποίηση, αλλά παρ' όλα αυτά καταφέρνει να επιτύχει το ζητούμενο, που είναι ν' αναπαράσχει μια ιεροτελεστία, η οποία συνδιαλέγεται με τη ματαιότητα αλλά και το μεγαλείο της ανθρώπινης ύπαρξης. Τα επτά σώματα της παράστασης «Σάκρα» συνιστούν ένα ενδιαφέρον όλον, επτά γράναζα μιας μηχανής, επτά μέρη ενός συνόλου, επτά κεφάλαια ενός βιβλίου, που δεν μπορείς να αφαιρέσεις κανένα, διότι εύκολα μπορεί να διασπαστεί η ισορροπία του συνόλου.

Για τούτο ιδιαίτερα έχει ενδιαφέρον να δούμε πώς στο πλαίσιο του προγράμματος Sessions το έργο έχει διαμορφωθεί για πρώτη φορά σε σόλο εκδοχή με την Ελεάνα Αλεξάνδρου, να γίνεται ταυτόχρονα μονάδα και όλον.

τουργίες της αναπνοής, της φωνής και του μηχανισμού της κίνησης, με τον χορογράφο να κινεί τα σώματα, ωσάν αυτά να ήταν μαριονέτες ή όντα που την άνοιξη γεννιούνται και ευρισκόμενα σε πρώτη προσπάθεια ενεργοποιούνται των βασικών τους λειτουργιών. Όπως ο ίδιος μου εξήγησε οι επτά περφόρμερς εξασκούσαν επαναληπτικά τις λειτουργίες του προσώπου, της αναπνοής, του σώματος και της φωνής. «Μέσα από την παραδοχή ότι και την τραγικότητα που συντελείται επί σκηνής λόγω της θέσης του σώματός τους, το οποίο αντιπαλεύεται με τη βαρύτητα, οι ερμηνευτές συμμετέχουν σε μια ιεροτελεστία, η οποία συνδιαλέγεται με τη ματαιότητα αλλά και το μεγαλείο της ανθρώπινης ύπαρξης».

Με το «Σάκρα» ο Βασιλείου καταφέρνει να παρουσιάσει το ανθρώπινο σώμα σχεδόν αυτο-

Υ. Ο Αλέξης Βασιλείου, συνεχίζοντας την καλλιτεχνική του έρευνα, που ξεκίνησε το 2012 και που αφορούσε στην οικειότητα και τη σωματοποίηση της απόλαυσης, ερευνώντας εκτενώς τα επιτελεστικά στοιχεία και χαρακτηριστικά που προκύπτουν από τις σωματικές διεργασίες του ρίγους, του τρέμουλου και του παλμού, τα τελευταία χρόνια εξετάζει μέσα από την καλλιτεχνική του δημιουργία πώς σωματοποιούνται αλλά και αναπαριστούνται τα ένστικτα και τα συναισθήματα.

Μίλποα με τον Δημήτρη Σπύρου για το νέο του πρότζεκτ την παράσταση «Triphoroetica», που παρουσιάζει η «βιταμίνη», ένα μουσικό τσίρκο ποίησης, ένα πολυμορφικό μουσικό μονόλογο με άξονα και αφορμή την ποίηση.

Όπως μου λέει ο Δημήτρης σχετικά με το τσίρκο, «Έμένα όμως για κάποιο περίεργο λόγο η ποίηση με διασκεδάζει αφάνταστα, τόσο όσο θα με διασκεδάζει ένα τσίρκο ή ένας ποδοσφαιρικός αγώνας. Με αυτό τον τρόπο θα ήθελα ναβάλω ένα λιθαράκι στην προσπάθειά του να βγει η ποίηση από τα στεγανά, από τη σοβαροφάνεια». Ο Δημήτρης Σπύρου είναι ένας καλλιτέχνης που αγαπάει βαθιά αυτό που κάνει, και ως μουσικός, συνδυάζει με τρόπο μαετρικό την ποίηση με μουσική: «Η μουσική περιέχει ποίηση και η ποίηση περιέχει μουσική. Η ποίηση όμως είναι κάτι πιο απτό, με τις λέξεις μπορείς πιο άμεσα να πραγματευτείς και να επικοινωνήσεις το πώς βλέπεις τη ζωή...».

–Μίλποα μου για τον τίτλο «Triphoroetica»... αυτό το Tripho... σκέφτηκα πολύ τι μπορεί να σημαίνει...

–Triphoroetica είναι ένα καινούριο «εγχείρημα» μου και ταυτόχρονα η εξέλιξη του «acapella solo loop» και έχει να κάνει με το που βρίσκομαι «μουσικά» και νοητικά αυτή την περίοδο. Ο τίτλος συνδυάζει το «trip hop» μονάχα ως αίσθηση και το «Poetica» ως αφορμή. Sampling, beats, μπασσογραμμές, theremin, μουσικό πριόνι και διάφορα άλλα καλού-

«Triphoroetica είναι ένα καινούριο «εγχείρημα» μου και ταυτόχρονα η εξέλιξη του «acapella solo loop» και έχει να κάνει με το που βρίσκομαι «μουσικά» και νοητικά αυτή την περίοδο».

δια σε συνδυασμό με πχογραφημένες απαγγελίες ποιημάτων, τραγουδιάρια και μελοποιήσεις έρχονται ως ένας καινούργιος ήχος, τεχνική και... αρχή.

–Μουσικό τσίρκο ποίησης, γιατί όμως τσίρκο, λόγω ποικιλίας ήχων και λέξεων;

–Σίγουρα ένα λόγος είναι αυτός αλλά και επειδή το τσίρκο είναι κάτι άκρως διασκεδαστικό (χωρίς τη συμμετοχή των ζώων φυσικά), ενώ η ποίηση δεν φημίζεται ιδιαίτερα για τον διασκεδαστικό της χαρακτήρα. Έμένα όμως για κάποιο περίεργο λόγο η ποίηση με διασκεδάζει αφάνταστα, τόσο όσο θα με διασκεδάζει ένα τσίρκο ή ένας ποδοσφαιρικός αγώνας. Με αυτό τον τρόπο θα ήθελα ναβάλω

Είναι σημαντικό κάποιος να μένει μαθητής των πραγμάτων όσα χρόνια και αν ασχολείται με κάτι. Να είναι επαγγελματίας, αλλά ταυτόχρονα παντοτινός εραστής της τέχνης που συνέχεια ψάχνει λύσεις... λέει ο Δημήτρης Σπύρου.

ένα λιθαράκι στην προσπάθειά του να βγει η ποίηση από τα στεγανά, από τη σοβαροφάνεια και να παρουσιάζεται ως αυτό που είναι ο πυρήνας της: δηλαδή ο άνθρωπος και η προσπάθειά του να κατανοήσει και να βρει τρόπους να εκφράσει αυτό που δεν καταλαβαίνει, μέσω της γραφής και του λόγου, των λέξεων που του δόθηκαν.

–Ασχολείσαι συχνά με πρότζεκτ που αφορούν την ποίηση, όντας μουσικός, είναι ο λόγος και η μουσική αδελφές τέχνες;

–Και αδερφές και ξαδέρφες και φίλες από το σχολείο που κάποτε τα βρίσκουν και κάποτε όχι. Η μουσική περιέχει ποίηση και η ποίηση περιέχει μουσική. Η

ποίηση όμως είναι κάτι πιο απτό, με τις λέξεις μπορείς πιο άμεσα να πραγματευτείς και να επικοινωνήσεις το πώς βλέπεις τη ζωή, και ιδιαίτερα τα θέματα που με απασχόλησαν σε αυτό το πρότζεκτ όπως π.χ. το πώς ζηνάς το πρωί, πώς απολαμβάνεις τα «μικρά» με τον ίδιο τρόπο όπως και τα «μεγάλα», πώς συμπεριφέρεσαι όταν είσαι σε θέση ισχύος και πώς όταν κάθεται στις τελευταίες θέσεις.

–Υπάρχουν όμορφες και άσχημες λέξεις;

–Υπάρχουν όμορφες και άσχημες προθέσεις, καλοί και κακοί άνθρωποι, όμορφες και περίεργες στιγμές. Υπάρχουν λάθος λέξεις σε ακατάλληλες στιγμές.

–Κατέληξες αν τελικά η ποίηση μπορεί να φέρει την ομορφιά;

–Τα πάντα μπορούν να φέρουν την ομορφιά αν την ψάχνεις στα σωστά μέρη και ακόμη και να φτάσεις εκεί, μόνο αν το θέλεις πραγματικά μπορείς να τη δεις. Τώρα αν η ποίηση η ίδια μπορεί να φέρει την ομορφιά δεν ξέρω, ξέρω όμως πως μπορεί να φέρει όμορφες στιγμές που μπορούν να καλύπτουν την ασχήμια.

–Μπορεί στις μέρες να ακουστούν με ευήκολα ότα τα λόγια παλαιότερων ποιητών;

–Σίγουρα είναι περίεργες οι μέρες που ζούμε και πολλά πράγματα δεν ακούγονται πλέον το ίδιο. Αυτό όμως δεν είναι κάτι που με απασχολεί ιδιαίτερα. Η ποίηση και η τέχνη είναι «αυτό που είναι» και μπορεί να ερμηνευτεί με διαφορετικούς τρόπους από τον ίδιο δέκτη ανάλογα με το τι περνά τη στιγμή που τη βιώνει. Η ποίηση έχει να κάνει με την ευγένεια, την ευαισθησία και τα αναπάντητα ερωτήματα, ορισμοί προς εξαφάνιση στις μέρες μας. Μπορείς να παραισουργείς από το γενικό κλίμα και μπορείς ν' αντισταθείς. Μπορεί να αφεθείς και μια λέξη από ένα ποίημα να σου ορίσει τα πάντα. Θέλεις;

–Τι είναι αυτό που θες ιδανικά να πάρει ο θεατής από την παράστασή σου;

–Σίγουρα θα μου άρεσε να πάρει την ίδια χαρά μαζί μου την ώρα που μοιράζομαι κάτι μαζί του. Δεν μπορώ να έχω τις ίδιες προσδοκίες για όλους τους ανθρώπους αλλά θα μου άρεσε να δει την προσπάθειά και την εξέλιξη που γίνεται τα τελευταία 20 και βάλε χρόνια.

Το τι θα πάρει ο καθένας όμως έχει να κάνει πάντα με τη διάθεση που έρχεται σε ένα θέατρο να δει μια παράσταση.

–Είναι η τέχνη, οποιαδήποτε μορφή της, αποτέλεσμα καθημερινής παρατήρησης;

–Είναι αποτέλεσμα καθημερινής εξέσκησης, επανάληψης, συνέπειας, αμφισβήτησης και καθημερινής προσπάθειας στο να μένει κάποιος ταπεινός και εργατικός θα έλεγα.

Είναι σημαντικό κάποιος να μένει μαθητής των πραγμάτων όσα χρόνια και αν ασχολείται με κάτι. Να είναι επαγγελματίας αλλά ταυτόχρονα παντοτινός εραστής της τέχνης που συνέχεια ψάχνει λύσεις και θέτει ερωτήματα χωρίς να φτάνει ποτέ σε μια και μόνο απάντηση. Είναι το αντίθετο με την αναζήτηση και αμανονή της εμπνεύσεως που λειτουργεί πάντα ως μια καλή δικαιολογία για να τεμπελιάζει κάποιος.

Πληροφορίες

«Triphoroetica»: ένα μουσικό τσίρκο ποίησης, ARTOS HOUSE, λεωφ. Αγ. Ομολογητών, Λευκωσία. 16 Νοεμβρίου, ώρα 8:30 μ.μ. Τηλέφωνο 22445455, 99098255, info@artohouse.org

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

Σάκρα του Αλέξη Βασιλείου

Τα Sessions συνεχίζουν το πρόγραμμα queer δράσεων στην Σαπφούς 6 φιλοξενώντας την παράσταση ΣΑΚΡΑ του Αλέξη Βασιλείου, ειδικά διαμορφωμένη σε σόλο εκδοχή για το πλαίσιο των Sessions στις 18 Νοεμβρίου, με τη χορεύτρια και artist performer Ελεάνα Αλεξάνδρου. Στο νέο του έργο ΣΑΚΡΑ, ο Αλέξης Βασιλείου συνεχίζει την έρευνα που ξεκίνησε το 2020 με τη δημιουργία της ταινίας μικρού μήκους με τον τίτλο ΕΓΚΑΤΑ, επιχειρώντας να ανασυνθέσει μια ρυθμική, ηχητική και σωματική τελετουργία αναπαράστασης, πάνω στις καταβολές της γλώσσας, των συναισθημάτων και της ανθρώπινης εμπειρίας. Εκκινώντας από τα πιο αναγνωρίσιμα μελωδικά και ρυθμικά μοτίβα της Ιεροτελεστίας της Άνοιξης, του Igor Stravinsky το έργο αναζητεί ν' ανασυνθέσει μέσα από μια αφαιρετική και θραυσματική τελετουργική διαδικασία το εναρκτήριο λάκτισμα της ζωής – καθώς η ερμηνευτρια του έργου βρίσκεται σε μια συνεχή προσπάθεια να ενεργοποιήσει τις βασικές λειτουργίες της αναπνοής, της φωνής και του μηχανισμού της κίνησης. Προκρατήσεις στο sessions@gmail.com Η παράσταση είναι κατάλληλη για θεατές/τριες 18+.

Επίσης, στο Sessions διοργανώνεται η συμμετοχική ανάνηψη του παιδικού βιβλίου για μικρούς και μεγάλους «Έλμπερ είμαι Εγώ» με την Πενέλοπε Βάσκες Χατζηλήρα, την Κυριακή 20 Νοεμβρίου, στις 11:00 το πρωί. Στη συνέχεια θα ακολουθήσει face-painting και εορτασμός της διαφορετικότητας με ντίσκο πάρτυ! Το εργαστήριο απευθύνεται σε παιδιά 3+ (μικρότερα παιδιά είναι ευπρόσδεκτα με τη συμμετοχή ενήλικα). Πληροφορίες και δήλωση συμμετοχής: https://www.facebook.com/karolinabookseries/ ή στο sessions@gmail.com. Σαπφούς 6, Παλιά Πόλη, Λευκωσία.

Το «Common Ground» είναι μια έκθεση σύγχρονης τέχνης από τρεις Κύπριες εικαστικές, τη Θέκλα Παπαδοπούλου, τη Δανάη Πάτσου και τη Δέσποινα Πετρίδου.

Δημήτρης Φανής «Άκου»

Ο Δημήτρης Φανής βουτάει στα βαθιά του τραγουδιού και με συνοδοιπόρους τέσσερις κορυφαίους μουσικούς, βρίσκουν θησαυρούς και τους παρουσιάζουν σε τρεις παραστάσεις υπό τον γενικό τίτλο «Άκου».

Ο Δημήτρης Φανής με τον Νεοκλή Νεοφυτίδη στο πιάνο και τις ενορχηστρώσεις, τον Κωνσταντίνο Μακαρίτη στα πνευστά, τον Γιώργο Δημητρίου στο μπουζούκι τον τζουρά και το λαούτο και τη Μιράντα Παπανεοκλέους στο τσέλο, συντονίζονται στη συχνότητα του τραγουδιού που απηχεί αδιάκοπα πάνω από εκατό πενήντα χρόνια. Ένας αέναος συγκινητικός ήχος που ξεκινά από τα σπλάχνα της παράδοσης και βρίσκεται το δρόμο του σήμερα. Όλο το ενδιαμέσο ένα συναρπαστικό ταξίδι. 21 και 22 Νοεμβρίου, Αίθουσα Πλεύσις στη Λεμεσό και 29 Νοεμβρίου, στο Δημοτικό Θέατρο Λασιών. Όλες παραστάσεις ξεκινούν στις 8:30 μ.μ. Κρατήσεις: 99650187

Οι θεματικοί άξονες της ενότητας των έργων της έκθεσης της Μαρίας Αλεξάνδρου «Sequence of Colour» περιτρέφονται γύρω από το ζήτημα της δημιουργίας εικαστικού χώρου με τη χρήση γεωμετρικών σχημάτων και γραμμών.

Common Ground

Το «Common Ground» είναι μια έκθεση σύγχρονης τέχνης από τρεις Κύπριες εικαστικές, τη Θέκλα Παπαδοπούλου, τη Δανάη Πάτσου και τη Δέσποινα Πετρίδου. Η δουλειά που παρουσιάζεται εξετάζει ζητήματα και ιδέες γύρω από το κυπριακό τοπίο και η κάθε καλλιτέχνης παρουσιάζει τα αποτελέσματα μιας εξοικειωμένης έρευνας και εξερεύνησης γύρω από το συγκεκριμένο θέμα. Η ερμηνεία του χώρου, του τόπου και της γης λειτουργεί ως το «κοινό έδαφος» στο οποίο ενώνονται οι τρεις καλλιτέχνιδες, για να παρουσιάσουν ατομικά και συλλογικά έργα τέχνης που δημιουργούν ερωτήσεις σχετικά με τη σχέση μας με το περιβάλλον και πώς αυτό επηρεάζει την ύπαρξη και την ταυτότητά μας. Στο πλαίσιο αυτό, το τοπίο ερμηνεύεται ως εμπειρία, ένα μέσο μνήμης και ανάμνησης, διασύνδεσης και ανταλλαγής κοινών στοιχείων, παρέχοντας πάντα την αίσθηση του «ανήκειν». Οι Chromagnetic Thoughts συμμετέχουν επίσης στην έκθεση με

Απολαύστε επί σκηνής, στο Τεχνόπολις 20 στην Πάφο, την Παυλίνα Κωνσταντοπούλου (κιθάρα και φωνή), τον Ανδρέα Παπαπέτρου (ακορντεόν, πιάνο και φωνή) και τη Μαρία Ζαννέτου (μαντολίνο) ως Trio Rondine.

την ηχητική σύνθεση «Fractal Terrain», η οποία δημιουργήθηκε ειδικά για ν' αντισταθεί στα σημεία εμπνεύσεως των καλλιτεχνίδων. Την έκθεση υποστηρίζει η Βουλή των Αντιπροσώπων. Το Σπίτι του Πολίτη, Λευκωσία. Εγκαινία την Τετάρτη 16 Νοεμβρίου, ώρα 7:00 μ.μ. Διάρκεια έως 30 Νοεμβρίου.

Μαρία Αλεξάνδρου: Sequence of Colour

Οι θεματικοί άξονες της ενότητας των έργων της έκθεσης της Μαρίας Αλεξάνδρου «Sequence of Colour», που παρουσιάζεται στη The O Gallery στη Λάρνακα, όπως εξηγήει η ίδια περιστρέφονται γύρω από το ζήτημα της δημιουργίας εικαστικού χώρου με τη χρήση γεωμετρικών σχημάτων και γραμμών. Η επιλογή τους ως αποφασιστικού μορφικού παράγοντα οφείλεται κυρίως στην προγενέστερη εκπαίδευσή της ως μαθηματικού. «Ορισμένες μαθηματικές καμπύλες έχουν τη δυνατότητα να μας προκαλούν διάφορα συναισθήματα ανάλογα με τις ποσοτικές σχέσεις και αναλογίες

που εκφράζουν. Επίσης μεταδίδουν την έννοια της τάξης, του ρυθμού και μιας εσωτερικής αρμονίας». The O Gallery, Ιωάννου Γιάδωνος, Νικολαΐδης ONE, κατάστημα 3, Λάρνακα. Πληροφορίες www.the-ogallery.com

Τrio Rondine στο Τεχνόπολις 20

Απολαύστε επί σκηνής, στο Τεχνόπολις 20 στην Πάφο, την Παυλίνα Κωνσταντοπούλου (κιθάρα και φωνή), τον Ανδρέα Παπαπέτρου (ακορντεόν, πιάνο και φωνή) και τη Μαρία Ζαννέτου (μαντολίνο) ως Trio Rondine, που προέκυψε το 2021 μέσα στο ασφυκτικό και περιοριστικό για την καλλιτεχνική έκφραση διάστημα της πανδημίας. Οι τρεις φίλοι ένωσαν τις δυνάμεις τους για ν' αποδώσουν ηχητικά τα μουσικά τοπία της Μεσογείου. Rondine πεί να πει χελιδόνι. Στον χάρτη των αποδημητικών πουλιών τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα, ξεκινώντας από τον ελλαδικό χώρο πετούν στις περιοχές που βρέχονται από τη Μεσόγειο θάλασσα κι ακόμα παραπέρα. Κάθε σταθμός τους ένα τραγούδι από μια άλλη παράδοση. Κι όπως το μακρινό ταξίδι των χελιδονιών συνεχίζεται, την παράδοση διαδέχεται η σύγχρονη τραγουδοποιεία και η κινηματογραφική μουσική, μέχρι να τα οδηγήσει πίσω στις ρεστές φωλιές τους, με ένα σωρό τραγούδια που θα ψιθυρίζουν στα μικρά τους. Το ρεπερτόριο τους περιλαμβάνει παραδοσιακά και σύγχρονα τραγούδια από τις χώρες της Μεσογείου και όχι μόνο, καθώς και γνωστά θέματα από ταινίες-σταθμούς του κινηματογράφου. Οι φωνές τους συνοδεύονται από ένα μαντολίνο, μια κιθάρα και ένα ακορντεόν. Κυριακή 20 Νοεμβρίου 2022 και ώρα 19:00, στο Τεχνόπολις 20. Πολιτιστικός Χώρος Τεχνόπολις 20, Λεωφόρος Νίκου Νικολαΐδη 18, Πάφος. Πληροφορίες και κρατήσεις τηλεφώνω 70002420.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιολ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαος Σαρπόλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντές: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Τελικές πινελιές για «Mortgage to rent»

Στόχος να εφαρμοστεί τον Ιανουάριο του 2023 - Σύσκεψη για το Σχέδιο είχαν την Τρίτη τα εμπλεκόμενα μέρη

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Μπαίνουν οι τελευταίες πινελιές για το Σχέδιο Ενοικίου Έναντι δόσης και πλύνον γνωστό και ως «mortgage to rent», με σκοπό να αρχίσει η εφαρμογή του τον Ιανουάριο του 2023. Μόλις χθες είχαν συσκέψει τα εμπλεκόμενα μέρη έχοντας μπροστά τους το τελικό προσχέδιο (final draft). Μία εβδομάδα μετά την ψήφιση της τριμήνης αναστολής των εκποιήσεων, εκτιμάται πως θα είναι ένα από τα δύο μέτρα, τα οποία μετά την εφαρμογή τους δεν θα αφήνουν δικαιολογία για νέες παρατάσεις τέτοιου τύπου. Το ένα είναι το Σχέδιο Ενοίκιο έναντι δόσης και το άλλο είναι η δημιουργία του ειδικού δικαστηρίου που θα εξετάζει υποθέσεις σε σχέση με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Γυρνώντας στα του «mortgage to rent» του Σχεδίου που καλώς εκόντων των πραγ-

Η ΚΕΔΙΠΕΣ θα αγοράζει από την τράπεζα και τις εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων το 60% της αγοραίας αξίας της εξασφάλισης για το δανεισμό που παραχώρησαν.

μάτων θα αρχίσει να εφαρμόζεται τον προσεχή Ιανουάριο, «κλείδωσαν» οι προϋποθέσεις που θα πρέπει να πληροί ο δανειολήπτης για να μπει στο πρόγραμμα. Και είναι τρεις. Πρώτον, θα πρέπει ο δανειολήπτης να είχε μη εξυπηρετούμενο δάνειο την 31η Δεκεμβρίου 2021. Δεύτερον, θα πρέπει το ακίνητο για το οποίο έχει μη εξυπηρετούμενο δανεισμό (ενυπόθηκο ακίνητο) να είναι αγοραίας αξίας μέχρι 250 χιλιάδων ευρώ. Τρίτον, ο δανειολήπτης θα πρέπει να ανήκει στις ευάλωτες ομάδες και να είναι λήπτης επιδομάτων.

Πώς θα λειτουργεί; Σύμφωνα με το τελικό προσχέδιο που έχουν ενώπιόν τους οι τράπεζες, εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων και άλλα εμπλεκόμενα μέρη, η ΚΕΔΙΠΕΣ θα διευρύνει τις εργασίες της. Η ΚΕΔΙΠΕΣ θα μπορεί να προχωρά σε αγορά και διαχείριση ακινήτων από

Στο Σχέδιο «θα μπει από το πλάι» οι απορριφθέντες του Σχεδίου ΕΣΤΙΑ που κρίθηκαν ως μη βιώσιμοι, παρόλο που η αξία του ακινήτου τους θα είναι μέχρι 350 χιλιάδες ευρώ.

ευάλωτους δανειολήπτες και αναλυτικότερα, θα αγοράζει από την τράπεζα και τις εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων το 60% της αγοραίας αξίας της εξασφάλισης που έχουν υποβάλει για το δανεισμό που παραχώρησαν. Η τράπεζα και οι εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων θα διαγράφουν το εναπομείναν 40% της αγοραίας αξίας της εξασφάλισης, θα «σβήνουν» τον προβληματικό δανεισμό από τα βιβλία τους και το ακίνητο θα περνά στη δικαιοδοσία της ΚΕΔΙΠΕΣ. Ο δανειολήπτης θα εξακολουθεί να μένει στο σπίτι του και στα 5 χρόνια θα του δίνεται η δυνατότητα να το επαναγοράσει στην τρέχουσα τότε τιμή που θα έχει το ακίνητο. Σημαντικό να τονιστεί πως το ενοίκιο που θα μένει μέσα ο ευάλωτος δανειολήπτης θα καταβάλλεται από το κράτος. Πρακτικά, θα δίνει το ακίνητό του για το οποίο χρωστούσε χρήματα και δεν πλήρωνε στην

ΚΕΔΙΠΕΣ και θα συνεχίσει να μένει στο ακίνητό του αλλά το ενοίκιο θα του το πληρώνει το κράτος.

Οι απορριφθέντες του ΕΣΤΙΑ
Αναφορικά με τα νούμερα των δανειοληπτών που θα μπει στο Σχέδιο Ενοικίου έναντι δόσης δεν είναι ξεκάθαρα. Το Υπουργείο Οικονομικών έχει κάνει λόγο παλαιότερα για 2.000 κατοικίες που θα περάσουν με αυτό τον τρόπο στην ΚΕΔΙΠΕΣ και το κόστος ότι θα ήταν στα 400 εκατ. ευρώ. Η περίμετρος του Σχεδίου δεν είναι ξεκάθαρη, εκείνο που είναι πλέον ξεκάθαρο ωστόσο είναι ότι στο Σχέδιο «θα μπει από το πλάι» οι απορριφθέντες του Σχεδίου ΕΣΤΙΑ. Ο λόγος γίνεται για εκείνους τους δανειολήπτες οι οποίοι προχώρησαν στις αιτήσεις τους, εξετάστηκαν και κρίθηκαν ως μη βιώσιμοι για να συμμετάσχουν

στο ΕΣΤΙΑ. Αν και εκεί το Σχέδιο ήταν για ακίνητο αγοραίας αξίας έως 350 χιλιάδες ευρώ και όχι για 250 χιλιάδες που προνοεί το «Mortgage to rent», θα γίνει εξαίρεση γι' αυτούς. Εκτιμάται πως οι δανειολήπτες που κρίθηκαν ως μη βιώσιμοι για το ΕΣΤΙΑ φτάνουν τους 800. Οι τελευταίες αλλαγές επί του σχεδίου είχαν ως αποτέλεσμα να μεγαλώσει ακόμη περισσότερο η περίμετρος. Σε περίπτωση που κάτοικος του σπιτιού είναι λήπτης κάποιου επιδόματος και κάτοικοι ορίζονται ως συγγενείς δεύτερου βαθμού, δηλαδή παππούδες, γιαγιάδες, εγγόνια, γαμπρός, νύφη, κουμπάρος, κουμπάρα και αδέρφια, τότε θα μπορούν και αυτοί να κάνουν αίτηση για ένταξη στο σχέδιο «mortgage to rent».

Εμπόδιο το GDPR
Οι τράπεζες έχουν τα στοιχεία για

τα δύο πρώτα κριτήρια. Γνωρίζουν και ποιος δανειολήπτης είχε μη εξυπηρετούμενο δανεισμό την τελευταία ημέρα του 2021, αλλά και ποια ήταν η αγοραία αξία του ενυποθήκευτου ακινήτου. Εκείνο όμως που είναι σε συνεννόηση με το κράτος και πρέπει να βρεθεί λύση, είναι η ταυτοποίηση των δανειοληπτών που λαμβάνουν επιδόματα. Τραπεζικοί κύκλοι υποστηρίζουν πως πρέπει να ξεπεραστεί το εμπόδιο που ευλόγως έχει δημιουργηθεί από το Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων, γνωστό και ως «GDPR». Πρέπει να δοθεί σχετική άδεια για να παραχωρηθούν τα στοιχεία των δανειοληπτών αυτών που αντιμετωπίζουν πρόβλημα και δικαιούνται να μπει στο Σχέδιο. Άρα πρέπει να γίνει συνεννόηση μεταξύ αρμόδιων Υπουργείων, ΚΕΔΙΠΕΣ και τραπεζών.

Αγκάθι και το 60%

Πηγές που ήταν κοντά στη διαδικασία μέχρι και την συγγραφή του τελευταίου προσχεδίου, αναφέρουν ότι οι τράπεζες βρίσκουν μικρό το ποσοστό της ανάκτησης του 60% της αγοραίας αξίας της εξασφάλισης. Ζητούν μέχρι και σήμερα το ποσοστό αυτό να ανέβει πιο κοντά στο 80% και έτσι οι τράπεζες να διαγράφουν μόνο το 20%. Κάτι τέτοιο όμως δεν διαφαίνεται «φίως» από το Υπουργείο Οικονομικών για να γίνει, διότι αυξάνει το βάρος στο κράτος.

Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια στις κυριακές τράπεζες τώρα είναι λίγο κάτω από 3 δισεκατομμύρια ευρώ. Τα δάνεια αυτά είναι τα «βαθιά κόκκινα» δάνεια για τα οποία οι μόνες λύσεις που μπορούν να δοθούν είναι με πρακτικές τύπου «mortgage to rent». Εάν δεν βάλουν οι τράπεζες λίγο «νερό στο κρασί» τους δεν αναμένεται να βρουν άλλες λύσεις και θα αναγκαστούν αργά ή γρήγορα εκείνα τα δάνεια απλά να τα διαγράψουν. Μιλάμε για δανειολήπτες που δεν είναι σε θέση να πληρώσουν το οποιοδήποτε ποσό και αυτά τα δάνεια είναι το πραγματικό κόστος της κρίσης για τις τράπεζες. Είτε λοιπόν θα λάβουν το 60% πίσω του δανεισμού που είχαν δώσει σε δανειολήπτες που είναι επιλέξιμοι για το «mortgage to rent», είτε θα αναγκαστούν μετέπειτα απλά να διαγράψουν όλο το δάνειο και να λάβουν «μηδέν ευρώ». Την ίδια ώρα, πολύ μικρό ποσοστό δανειοληπτών θα εμπίπτουν στην ακόλουθη κατηγορία, ωστόσο ίσως υπάρξουν και περιπτώσεις που οι δανειολήπτες θα λάβουν χρήματα από αυτή τη διαδικασία. Σε περιπτώσεις που π.χ. το ακίνητο έχει αγοραία αξία 100 χιλιάδες ευρώ και ο δανειολήπτης χρωστά στην τράπεζα 50 χιλιάδες ευρώ, τότε η ΚΕΔΙΠΕΣ θα δώσει 50 χιλιάδες ευρώ στην τράπεζα και θα ξοφλήσει το δάνειο, αλλά 10 χιλιάδες ευρώ θα λάβει ο δανειολήπτης. Βέβαια, εάν ο δανειολήπτης έχει άλλες υποχρεώσεις σε άλλες τράπεζες για άλλα δάνεια κτλ, τότε θα απορροφηθούν αυτά τα 10 χιλιάδες ευρώ για τις τρέχουσες υποχρεώσεις του.

Τεμάχια στη Δρομολαξιά - Μενεού, Λάρνακα

- Ιδανικά για ανάπτυξη κατοικιών και διαμερισμάτων, Μπουτίκ ξενοδοχείων, Καταστημάτων με μικτό εμβαδόν άνω των 250τ.μ., υπεραγορών και εμπορικών αναπτύξεων πολλαπλών χρήσεων, γραφείων, επιχειρήσεων εξειδικευμένης χρήσης (ενοίκιαση αυτοκινήτου/ χώροι στάθμευσης), αθλητικών εγκαταστάσεων και αιθουσών ψυχαγωγίας
- Βρίσκονται 1,2χλμ από το Διεθνές Αεροδρόμιο Λάρνακας
- Συνολικό εμβαδόν 36,999 τ.μ. και συνολική πρόσωση δρόμου 440μ.
- Συντελεστής δόμησης 40%

Ref: 6869

Η ιδανική επενδυτική ευκαιρία!

7777 5656

www.gogordian.com

Go

land

Land for development

€2.955.000

Επτά περιοχές θα ντυθούν φέτος χριστουγεννιάτικα, συμμετέχοντας στον θεσμό. Πρόκειται για τον Αγρό, τη Δερύνεια, την Καλαβασό, τον Καλοπαναγιώτη, την Κυπερούντα, το Φικάρδου και την Πόλη Χρυσοχούς.

Τα Χριστουγεννιάτικα Χωριά ανεβάζουν τις πληρότητες

Κυμαίνονται στο 70-80% οι πληρότητες στα ορεινά θέρετρα, στόχος η αύξηση της επισκεψιμότητας και από ξένους επισκέπτες

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Με ψηλές πληρότητες, τουλάχιστον για τα Σαββατοκύριακα, ετοιμάζονται να υποδεχτούν τα καταλύματα των ορεινών περιοχών, την χριστουγεννιάτικη περίοδο. Κατά τις κατ’ ἐξοχήν μέρες των γιορτών, αναμένεται ότι η πληρότητα θα κυμανθεί γύρω στο 70-80% σύμφωνα με τον πρόεδρο του ΠΑΣΥΣΕ Ορεινών Ανδρέα Μαντάλα. Αυτό το ποσοστό αποτελεί τον μέσο όρο της πληρότητας που αφορά κυρίως Σαββατοκύριακα. Είναι γεγονός πάντως ότι ήδη από τον Νοέμβριο, η εξεύρεση καταλύματος στα ορεινά, αποδεικνύεται δύσκολη υπόθεση, αφού ο αριθμός των διαθέσιμων μονάδων είναι ιδιαίτερα περιορισμένος. Ειδικότερα για το Σαββατοκύριακο των Χριστουγέννων, όσοι δεν έχουν κάνει κάποια κράτηση μέχρι στιγμής, έχουν συνολικά 27 διαθέσιμες επιλογές στην ευρύτερη περιοχή κοινοτήτων Τροόδους, εκ των οποίων μόλις τα οκτώ είναι ξενοδοχειακές μονάδες. Μία εβδομάδα αργότερα, το Σαββατοκύριακο της Παραμονής Πρωτοχρονιάς, οι διαθέσιμες μονάδες είναι ακόμη λιγότερες, ενώ μόλις τρία ξενοδοχεία δέχονται ακόμα κρατήσεις (Η αναζήτηση έγινε μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας booking.com).

Και μπορεί η ζήτηση να είναι παραδοσιακά αυξημένη την χριστουγεννιάτικη περίοδο για τα ορεινά καταλύματα, ωστόσο φέτος η κινητικότητα φαίνεται να ενισχύεται και λόγω της διοργάνωσης των Χριστουγεννιάτικων Χωριών. Κάτι ανάλογο παρατηρήθηκε και πέρσι, κατά την πρώτη χρονιά διοργάνωσης του θεσμού, αφού το ενδιαφέρον του κόσμου για επίσκεψη στα Χριστουγεννιάτικα Χωριά, είχε φέρει αυξημένες κρατήσεις στα καταλύματα των ορεινών. Στόχο, τον οποίο θέλουν να πετύχουν και οι νεοεισερχόμενες περιοχές Πόλη Χρυσοχούς και Δερύνεια. Από πλευράς Πόλης, ο δήμαρχος Γιώτης Παπαχριστοφά τονίζει ότι η προσπάθεια είναι να καταφέρουν να κερδίσουν επισκέπτες όχι μόνο της περιοχής, ώστε να ενισχυθεί όχι μόνο η εποικισμότητα σε τοπικές επιχειρήσεις, αλλά και οι

πληρότητες σε καταλύματα (όσα παραμένουν σε λειτουργία για το χειμώνα). Κάτι ανάλογο ισχύει και για την περιοχή Δερύνειας. Όπως επισημαίνει ο υφυπουργός Τουρισμού Σ. Περδίας, μετά και την περσινή επιτυχή διοργάνωση το ενδιαφέρον των συμμετοχών αλλά και του κοινού αναμένεται να είναι φέτος αυξημένο, ενώ σημαντική διαφορά είναι ότι φέτος θα υπάρχουν εκδηλώσεις και η δυνατότητα αγοράς φαγητού, κάτι που δεν έγινε πέρσι λόγω πανδημίας.

Διαφήμιση και fam trips

Τα Christmas Villages που συστάθηκαν για πρώτη φορά πέρσι στο κυπριακό κοινό, αποτελούν μία από τις ετικέτες προορισμού του Υφυπουργείου και εντάσσονται στα εργαλεία ενίσχυσης του τουριστικού προϊόντος της Κύπρου. Πρόκειται για ένα φρέσκο θεσμό, με σημαντικές προοπτικές βελτίωσης και αναβάθμισης τα επόμενα χρόνια. Πάντως από πλευράς του αρμόδιου Υφυπουργείου γίνεται ιδιαίτερη προώθηση στην κυπριακή αγορά, αλλά και στο εξωτερικό. Όπως αναφέρει στην «Κ» ο Υφυπουργός, ήδη ο θεσμός περιλαμβάνεται στην ψηφιακή διαφήμιση και στις παρουσιάσεις του σε διά-

Μόλις οκτώ ξενοδοχειακές μονάδες είναι διαθέσιμες μέχρι στιγμής για το Σαββατοκύριακο των Χριστουγέννων στα ορεινά και τρεις για την Πρωτοχρονιά.

φορες αγορές, ενώ προβάλλεται επίσης και στα social media του Υφυπουργείου Τουρισμού. Εκεί θα προβληθεί και η εκδήλωση έναρξης των Χριστουγεννιάτικων Χωριών στη Δερύνεια, και στη συνέχεια θα γίνουν συνεχείς ενημερώσεις για την πορεία των εκδηλώσεων και στα υπόλοιπα χωριά. Στο πλαίσιο της προώθησης περιλαμβάνεται

Οι κοινότητες που συμμετέχουν φαίνεται ότι έχουν ανεβάσει φέτος λίγο πιο ψηλά τον πήχη σε σχέση με πέρσι, επιχειρώντας να σταθούν ισάξια δίπλα σε Χριστουγεννιάτικα Χωριά του εξωτερικού.

και η ξενάγηση στα Χριστουγεννιάτικα Χωριά influencers και δημοσιογράφων από Πολωνία, Ισραήλ, Ελλάδα, Ουγγαρία, Ιορδανία, καθώς και ταξιδιωτικών πρακτόρων και μελών του ΑΤΤΑ (Adventure Travel Trade Association) από Ηνωμένο Βασίλειο, Γαλλία, Φινλανδία, Αλβανία, Ιταλία, Καναδά, Γερμανία και Αυστρία.

€100.000 για κάθε Χωριό

Οι κοινότητες που συμμετέχουν φαίνεται ότι έχουν ανεβάσει φέτος λίγο πιο ψηλά τον πήχη σε σχέση με πέρσι, επιχειρώντας να σταθούν ισάξια δίπλα σε Χριστουγεννιάτικα Χωριά του εξωτερικού. Αυτός τουλάχιστον είναι ο στόχος.

Έτσι κατ’ επέκταση έχουν αυξηθεί

και οι δαπάνες. Το κόστος για το στήσιμο του Χριστουγεννιάτικου Χωριού, τα ξύλινα σπιτάκια, ο εορταστικός διάκοσμος και οι δραστηριότητες, κυμαίνονται γύρω στις 100.000 ευρώ για την κάθε περιοχή.

Υπενθυμίζεται ότι τα Χριστουγεννιάτικα Χωριά επιχορηγούνται μέσω του σχεδίου επιχορήγησης του Υφυπουργείου Τουρισμού με το ποσό των 500.000 ευρώ.

Σύμφωνα με τους όρους του σχεδίου, το ύψος της επιχορήγησης καθορίζεται ανάλογα με τις διαθέσιμες πιστώσεις και με ποσοστό μέχρι 75% της ολικής δαπάνης, με ανώτατο ύψος επιχορήγησης τις 70.000 ευρώ.

Εκδηλώσεις 50 ημερών

Επτά κοινότητες συμμετέχουν στην φετινή διοργάνωση: Αγρός, Δερύνεια, Καλαβασός, Καλοπαναγιώτης, Κυπερούντα, Φικάρδου και Πόλη Χρυσοχούς, οι οποίες μοιράστηκαν φωτογραφικό υλικό από την διαδικασία της προετοιμασίας τους για το στήσιμο του εξοπλισμού και του διάκοσμου, στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Μέλη των τοπικών συμβουλίων και εθελοντές έχουν περίπου 10 μέρες να βάλουν τις

Φέτος θα ξεναγηθούν στα Χριστουγεννιάτικα Χωριά influencers, δημοσιογράφοι από Πολωνία, Ισραήλ, Ελλάδα, Ουγγαρία, Ιορδανία, καθώς και ταξιδιωτικοί πράκτορες και μέλη του ΑΤΤΑ.

τελευταίες πινελιές, μέχρι τις 26 Νοεμβρίου, οπότε προγραμματίζεται η έναρξη των Christmas Villages. Οι εκδηλώσεις θα διαρκέσουν μέχρι τις 15 Ιανουαρίου 2023. Στόχος είναι για τις πενήντα μέρες της διοργάνωσης οι επισκέπτες να μπορούν να επισκεφθούν περίπου 50 τοπικά προϊόντα και χειροτεχνήματα, εργαστήρια οινολογίας

νομίας και χειροτεχνίας, να απολαύσουν δραστηριότητες στη φύση, ξεναγήσεις στα χωριά και οινολογικές επιλογές: ζεστές σούπες, τοπικά εδέσματα και κρασί, αλλά και να ψυχαγωγηθούν με εορταστικές καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, παραστάσεις και δραστηριότητες.

Η «Κ» μίλησε με τους διοργανωτές των εκδηλώσεων σε Φικάρδου και Καλοπαναγιώτη. Η πρώτη κοινότητα, θα γίνει φέτος για πρώτη φορά Χριστουγεννιάτικο Χωριό, και όλο το χωριό εργάζεται για την επιτυχή εκπλήρωση αυτής της διοργάνωσης. Όπως ανέφερε στην «Κ» ο αναπληρωτής κοινοτάρχης, Χρίστος Τυρίμος, το ξεχωριστό στην συγκεκριμένη περίπτωση, είναι ότι όλο το χωριό θα ντυθεί στα γιορτινά, αφού όλα τα σπίτια της κοινότητας θα είναι φωταγωγημένα, ενισχύοντας την εορταστική ατμόσφαιρα και την διάθεση των επισκεπτών. Οι δαπάνες για τον στολισμό, τον φωτισμό και τον εξοπλισμό ξεπερνούν τις 100.000 ευρώ, με το 70% να χορηγείται από το Υφυπουργείο Τουρισμού. Για δεύτερη χρονιά θα ντυθεί χριστουγεννιάτικο χωριό ο Καλοπαναγιώτης.

Μετά την περσινή επιτυχία του θεσμού, το κοινοτικό συμβούλιο αλλά και όλη η κοινότητα υποστηρίζει αυτή τη διοργάνωση και συμμετέχει ενεργά στο στήσιμο του διακόσμου και την διεξαγωγή των εκδηλώσεων. Ο υπεύθυνος και συντονιστής της δράσης Ανδρέας Μακρής, εξήγησε ότι φέτος αναμένεται αναβαθμισμένο πρόγραμμα εκδηλώσεων με χορωδίες, μουσικά σύνολα και ομάδες χορού και θεάτρου, κάτι που πέρσι δεν ήταν εφικτό να γίνει λόγω των περιοριστικών μέτρων. Το Χριστουγεννιάτικο Χωριό θα στήσει στην περιοχή Αγίου Ιωάννη Λαμπατιστή μέχρι τα ιαματικά νερά και από την γέφυρα του ποταμού προς το χωριό μέχρι το Casale Panayiotis. Πάντως, ήδη το ενδιαφέρον του κόσμου είναι ιδιαίτερα αυξημένο, αφού όπως ανέφερε για την υπό αναφορά περίοδο, ήδη οι περισσότερες μονάδες της περιοχής έχουν πλυσίσει το 100% της πληρότητας τους.

Η πρόταση για το Καλάθι του Νοικοκυριού

Αρχίζουν επίσημα επαφές για εφαρμογή του μέτρου και στην κυπριακή αγορά - Οι εισηγήσεις της Υπηρεσίας

Στις 12 το μεσημέρι σήμερα, η Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή θα θέσει ενώπιον των ενδιαφερόμενων πλευρών Σύνοδο Υπεραγορών, Σύνοδο Λιανικού Εμπορίου, ΟΕΒ και ΚΕΒΕ- την αρχική πρόταση της σε σχέση με το Καλάθι του Νοικοκυριού στην Κύπρο. Πρόκειται για ένα μέτρο το οποίο εφαρμόζεται τις τελευταίες δύο εβδομάδες στην Ελλάδα, με στόχο να διασφαλίσει χαμηλές τιμές σε ομάδες προϊόντων που θεωρούνται βασικά για ένα νοικοκυριό. Κάτι αντίστοιχο επιχειρείται να εφαρμοστεί και στην Κύπρο. Σε αυτό το πλαίσιο, τις προηγούμενες μέρες ο προϊστάμενος της Υπηρεσίας, Κωνσταντίνος Καραγιώργης, είχε επαφές με το ελληνικό Υπουργείο Ανάπτυξης, από το οποίο ενημερώθηκαν για τις πρακτικές που ακολουθήθηκαν. Κτιζοντας σε αυτή τη βάση, η Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή έχει δημιουργήσει μια αρχική πρόταση, η οποία θα τεθεί σε διαβούλευση, με στόχο την οριστικοποίησή της, την κατάθεσή της στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση και ακολούθως στην Βουλή. Όπως αναφέρει στην «Κ» ο γ.γ. του ΠΑΣΥΛΙΕ, στο πλαίσιο της συνάντησης

Το μέτρο εφαρμόζεται τις τελευταίες δύο εβδομάδες στην Ελλάδα, με στόχο να διασφαλίσει χαμηλές τιμές σε ομάδες προϊόντων που θεωρούνται βασικά για ένα νοικοκυριό.

οι εμπλεκόμενοι φορείς θα τύχουν ενημέρωσης για τις προθέσεις της Υπηρεσίας σχετικά με το θέμα και θα γίνει μια πρώτη ανταλλαγή απόψεων και τοποθετήσεων. Πάντως, ο στόχος του Υπουργείου είναι η όλη διαδικασία διαβούλευσης και προώθησης σε Υπουργικό και Βουλή, να γίνει μέσα στις επόμενες εβδομάδες, χρονοδιάγραμμα ομολογουμένως, ιδιαίτερα πειστικό.

Η πρόταση

Πρόκειται στην ουσία για τροποποίηση της νομοθεσίας, έτσι ώστε να δίνεται το εργαλείο στην Υπουργό να εφαρμόσει το συγκεκριμένο μέτρο, το οποίο θεωρείται ότι μπορεί να λειτουργήσει θετικά για τον καταναλωτή. Σύμφωνα με πληροφορίες από την Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή, η προκαταρκτική πρόταση είναι να δημιουργηθεί ένα καλάθι, το οποίο να περιλαμβάνει περίπου 50 κατηγορίες προϊόντων, τα οποία θα πωλούνται σε χαμηλές τιμές. Διευκρινίζεται ότι οι κατηγορίες προϊόντων θα επιλέγονται από το Υπουργείο, αλλά το συγκεκριμένο brand το οποίο θα διατίθεται σε χαμηλή τιμή, θα επιλέγεται από την κάθε υπεραγορά η

οποία θα συμμετέχει στο πρόγραμμα. Κάθε εβδομάδα αυτά τα προϊόντα σε προσφορά, θα μπορούν να αντικαθίστανται με άλλα της ίδιας κατηγορίας. Στόχος είναι τα προϊόντα του καλαθιού, να αλλάζουν κάθε εβδομάδα, αλλά επαφίεται σε κάθε υπεραγορά η επιλογή των κωδικών προϊόντων. Στις επιλογές προϊόντων περιλαμβάνονται και αυτά της ιδιωτικής ετικέτας.

Η αρχική πρόταση προνοεί επίσης ότι η τιμή του επιλεγμένου προϊόντος θα πρέπει να είναι χαμηλότερη από την υφιστάμενη χαμηλότερη τιμή, στην οποία διατίθεται το συγκεκριμένο προϊόν στην αγορά, την συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Είναι σημαντικό επίσης να αναφερθεί ότι στο πλαίσιο της πρότασης μπαίνει «πλάφον» στις συσκευασίες των προϊόντων, κατά τρόπο ώστε να αποφεύγονται πολύ μικρές συσκευασίες οι οποίες δεν εξυπηρετούν τις ανάγκες των καταναλωτών και συνήθως δεν επιλέγονται. Θα υπάρχει επίσης ρύθμιση, ώστε η εφαρμογή του μέτρου να μην απορρυθμίζει την επάρκεια των προϊόντων στην αγορά.

ΜΑΡΙΑ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Ερχονται
εμβάσματα μέσα
σε δευτερόλεπτα

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε Πρόταση για υποχρεωτική χρήση των Instant Credit Transfers από όλα τα κράτη

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Μέχρι το τέλος του 2023 θα μπορούμε να προχωρήσουμε σε εμβάσματα και στην Κύπρο που θα στέλνονται σε μερικά δευτερόλεπτα και όχι σε μερικές ημέρες όπως συμβαίνει. Τα Αυτόματα Εμβάσματα SEPA (SEPA Credit Transfer Instant Payments) αποτελούν μετεξέλιξη των SEPA Credit Transfers, λειτουργούν ως ένα συννηθισμένο τραπεζικό έμβασμα αλλά με πολύ μεγαλύτερη ταχύτητα.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τραπεζικές πηγές, αντί τα χρήματα του Παλαιώτη να πιστώνονται στον λογαριασμό του Παράλιπτι σε 1-2 μέρες από την ημερομηνία αποστολής του εμβάσματος, στην περίπτωση των Αυτόματων Εμβασμάτων τα χρήματα θα μπορούν να μεταφερθούν στον λογαριασμό του, μόνο μέσα σε 10 δευτερόλεπτα, σε οποιαδήποτε χώρα της ζωής του SEPA, 24/7, και με ανώτερο ποσό τα 100.000 ευρώ ανά έμβασμα. Τα Αυτόματα Εμβάσματα SEPA έχουν ήδη αρχίσει να λειτουργούν σε

Πριν από δύο εβδομάδες
η Ευρωπαϊκή Επιτροπή
ενέκρινε Πρόταση Κανονισμού
για υποχρεωτική χρήση
των SEPA Instant Credit Transfers
από όλα τα κράτη - μέλη.

κάποιες χώρες της Ευρώπης, σε εθελοντική βάση. Ωστόσο, μόλις πριν από δύο εβδομάδες η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε Πρόταση Κανονισμού για υποχρεωτική χρήση των SEPA Instant Credit Transfers από όλα τα κράτη - μέλη. Και αυτό πρέπει να γίνει μέσα σε 12 μήνες από την έγκρισή του Κανονισμού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Ο κυπριακές τράπεζες ναι μεν επικαιοποιούν συστήματα και διαδικασίες, ωστόσο, όπως είναι λογικό, αυξάνεται το κόστος. Όπως αναφέρουν τραπεζικές πηγές, ο ιδιωτικός τομέας ευθυνόταν που άργησε η ενσωμάτωση αντιστοιχών συστημάτων – πλατφορμών, παρόλο που οι κύριοι πολίτες ενθαρρύνουν τη χρήση της τεχνολογίας. Οι τελευταίες στατιστικές δείχνουν πως τα εμβάσματα στην Κύπρο αυξήθηκαν κατά 19% από το 2020 στο 2021, σε σύγκριση με το μέσο όρο της ΕΕ που ήταν στο 7%. Η χρήση καρτών πληρωμών στην Κύπρο επίσης αυξήθηκε, αυτή τη φορά κατά 28% από το 2020 στο 2021, σε σύγκριση με το μέσο όρο της ΕΕ που ήταν στο 7%.

PTP και PTB

Όπως αναφέρει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών στον ιστότοπό του, θα υπάρχει η δυνατότητα να γίνουν πληρωμές στους τομείς «πρόσωπο προς πρόσωπο» (PTP) και «πρόσωπο σε επιχείρηση» (PTB) σε καταστάσεις όπου τα μετρητά και οι επιταγές χρησιμοποιούνται ευρέως στο παρόν στάδιο.

Ενδέχεται να μειώσουν το κόστος διαχείρισης μετρητών και επιταγών, που είναι τα πιο ακριβά μέσα πληρωμής σε επίπεδο ολόκληρης της οικονομίας αλλά θα διευκολύνουν περαιτέρω τις πληρωμές μέσω ηλεκτρονικών και κινητών εμπορίου. Σύμφωνα με το Συμβούλιο, η διαθεσιμότητα κεφαλαίων 24 ώρες το 24ωρο μπορεί να βοηθήσει τους επιχειρηματικούς πελάτες να βελτιώσουν τη διαχείριση των ταμειακών

ρών τους και να μειώσουν την ανάγκη τους για εξωτερική χρηματοδότηση. Οι άμεσες πληροφορίες μπορούν να λειτουργήσουν ως εφαλτήριο να αναπτύξουν άλλες χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και προϊόντα για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών τους και την προσέλκυση νέων πελατών, ενώ σημειώνεται ότι οι άμεσες πληροφορίες είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για τη διάδοση της χρήσης ψηφιακών καναλιών αλληλεπίδρασης μεταξύ τους και τους πελάτες τους.

Η διαδικασία

Όταν ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του πληρωτή είναι βέβαιο ότι έχει όλα τα υποχρεωτικά χαρακτηριστικά για την επεξεργασία της συναλλαγής και είναι έγκυρα, θα επισημαίνεται το σημείο εκκίνησης της μεταφοράς

Οι κυπριακές τράπεζες ναι μεν επικαιροποιούν συστήματα, και διαδικασίες, ωστόσο όπως είναι λογικό, αυξάνεται το κόστος.

του εμφάνιστος με μια χρονική σήμανση. Μέσα σε δέκα δευτερόλεπτα, ο δικαιοῦχος θα πρέπει να αναφέρει στον πληρωτή είτε ότι

τα χρήματα έχουν τεθεί στη διάθεση του δικαιούχου, είτε ότι η συναλλαγή έχει απορριφθεί. Εάν ο μέγιστος χρόνος εκτέλεσης των δέκα

δευτερολέπτων δεν μπορεί να επιτευχθεί λόγω «εξαιρετικών συνθηκών» επεξεργασίας, το εγχειρίδιο κανόνων προβλέπει μια προθεσμία 20 δευτερολέπτων.

Του πληρωτή δεν μπορεί να απορριφθεί το νοσημερὸς ἡ συναλλαγή και θα σταματά τὴ στιγμή που θα λάβει αρνητικό μήνυμα επιβεβαιώσις που αναφέρει τὴν αποτυχία τῆς. Αν και ἡ συναλλαγή πρέπει να γίνει σε ευρώ, ο λογαριασμοὶ πληρωμῶν που τηροῦνται στὴν πλατφόρμα δεν χρειάζεται ἀναγκαίᾳ να ἐκφράζονται σε ευρώ.

Συλλογική προσπάθεια

Αρκότες ευρωπαϊκές χώρες σχεδίασαν τις δικές τους λύσεις στην πρόκληση της ταξικής πληρωμής. Το πρόβλημα είναι πως αυτά τα πολλά εθνικά συστήματα θα είχαν σταματήσει στα εθνικά σύνορα, δημιουργώντας ένα κατακερματισμένο ευρωπαϊκό τοπίο. Θα είχαν επιβραδύνει την περαιτέρω ενταρμόνιση των πληρωμών στην Ευρώπη - ένα από τα δομικά στοιχεία της ενιαίας αγοράς - σε μια περίοδο που έχει επηρευθεί τελικά η ενταρμόνιση των άμεσων χρεώσεων και των μεταφορών πιστώσεων στο περιβάλλον SEPA.

Οι άμεσες πληρωμές υπάρχουν ήδη στην Ευρώπη (για παράδειγμα, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Σουηδία, η Πολωνία και η Δανία έχουν λανσάσει επιτυχώς εγχώριες λύσεις άμεσης πληρωμής). Ωστόσο, λειτουργούν εντός των ορίων της χώρας ή μεταξύ των πελατών του ίδιου παρόχου υπηρεσιών πληρωμών (PSP). Το Euro Retail Payments Board (ERPB) είχε εκκρίσει την επιθυμία του να αποφευχθεί ο κατακερματισμός σε ολόκληρη την Ευρώπη. Ένα κατακερματισμένο τοπίο των συστημάτων θα έβρισκε εμποδία στην ενιαία αγορά αγαθών και υπηρεσιών στην Ευρώπη και θα ήταν επιβλαβή για τη συνολική ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Πληρωμών κλήθηκε να αναπτύξει το ευρωπαϊκό σύστημα άμεσης μεταφοράς πιστώσεων για πληρωμές σε ευρώ.

Καταληκτικά, ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών (European Payments Council), Javier Santamaria, είχε δηλώσει σε συνέντευξή του στην «Κ» τον Σεπτέμβριο πως η πρωτοβουλία SEPA θα συνεχίσει να αναπτύσσεται και να εξελίσσεται για να ταριχεύει με τις μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς, την τεχνολογία και τα τεχνικά πρότυπα, με την ισχυρή συμβολή του τομέα παρόχου υπηρεσιών πληρωμών (PSP).

Η κάρτα
που σε
ταξιδεύει.

Κάνε τις καθημερινές σου αγορές με την
AEGEAN Mastercard από την Τράπεζα Κύπρου,
συγκέντρωσε μίλια για ταξίδια και απόλαυσε
μοναδικά προνόμια.

bankofcyprus.com.cy 800 00 800

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Τράπεζα Κύπρου

ΑΝΑΛΥΣΗ / Των ΧΟΛΓΚΕΡ ΣΜΙΕΝΤΙΝΓΚ, ΚΑΛΟΥΜ ΠΙΚΕΡΙΝΓΚ και ΣΑΛΟΜΟΝ ΦΙΝΤΛΕΡ*

Βαθαίνει η ύφεση στο Ηνωμένο Βασίλειο

πάρα το γεγονός ότι το πραγματικό ΑΕΠ κατέπεσε το τρίτο τρίμηνο στο Ηνωμένο Βασίλειο διατηρήθηκε κατά 0,4% χαμηλότερα από τα προ πανδημίας επίπεδα του, το νομισματικό ΑΕΠ αποδείχθηκε σχεδόν 10% υψηλότερο. Η μεγάλη απόκλιση καταδεικνύει και τα εμπόδια που η Τράπεζα της Αγγλίας (ΤτΑ) αντιμετωπίζει. Ακόμη κι αν τα σοβαρά προβλήματα της Βρετανίας εδράζονται στην πλευρά της προσφοράς, η τράπεζα ούτως ή άλλως θα πρέπει να κινητοποιηθεί για να μειώσει τον κίνδυνο να εμπεδωθεί ο υψηλός πληθωρισμός. Υπό συνθήκες ανελαστικής αγοράς εργασίας, ο κίνδυνος ενός δεύτερου γύρου πληθωρισμού υπέβασκε καθ' όλη τη διάρκεια τον καλοκαίριού. Ανεξάντλητα τα επιτόκια και συσφίγνται τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης, η ΤτΑ αποδυναμώνει τον φάκτο τήρησης, ώστε να αντισταθμίσει τα κωλύματα στην αλυσίδα τροφολογίας. Κι ενώ πλησιάζει μάλλον το σημείο που θα διακοψεί τον κύκλο των αυξήσεων, ενδεχομένως τον Δεκέμβριο, η υφιστάμενη οικονομική κατάσταση πιθανολογείται πως θα εκτραχυνθεί κατά τη διάρκεια του χειμώνα. Κι αυτό διότι ο καθυστερημένος αντίκτυπος από τις αυξήσεις επιτοκίων,

Ο αντίκτυπος από τις αυξήσεις επιτοκίων, που ξεκίνησαν πέρυσι τον Δεκέμβριο, σταδιακά αποτυπώνεται στην οικονομία.

αρχής γενομένης από πέρυσι τον Δεκέμβριο, σταδιακά αποτυπώνεται στην οικονομία.

Το τρίτο τρίμηνο, επίσης, οι κεφαλαιακές επενδύσεις των μη εισηγμένων βρετανικών επιχειρήσεων ελαττώθηκαν κατά 0,5%. Η συγκεκριμένη αποδυνάμωση ακολουθεί την τάση, η οποία εμφανίζεται και παραμένει ορατή απ' τις στιγμές του Ηνωμένου Βασιλείου υπερψήφισε την έξοδο του από την Ε.Ε., τον Ιούνιο του 2016. Εν συγκρίσει με την τάση προ του δημοψήφισματος, οι εταιρικές επενδύσεις μειώθηκαν 36%. Κι ενώ συνολικά το πραγματικό ΑΕΠ έχει ανακάμψει σε σημαντικό βαθμό από την πανδημία, οι εταιρικές επενδύσεις παραμένουν 8% χαμηλότερα από τα επίπεδα του τελευταίου

τημίνης του 2019. Ενας μείζων παράγοντας προβληματισμού παραμένει η αβεβαιότητα ως απόρροια της εξέδους της χώρας από την Ε.Ε. Αναφορές ότι το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ε.Ε. βρίσκονται κοντά σε αμοιβαία ικανοποιητική λύση για να αντιμετωπισθούν οι διαφωνίες τους πρώτου σχετικά με το πρωτόκολλο των συνόρων της Ιρλανδίας, δίνουν ελπίδες ότι τα πράγματα μπορεί να γίνουν καλύτερα. Δεν ανησυχούμε πολύ, όπως ορισμένοι σχολιαστές, σχετικά με το ότι η περαιτέρω σύσφιξη στο κόστος δανεισμού θα πλύνει ακόμη περισσότερο τις επενδύσεις των επιχειρήσεων. Μετά την κατάρρευση της Lehman Brothers ακολούθησαν χρόνια λιτότητας από το 2010 έως το 2016, ωστόσο οι εταιρείες επενδύσεις ενισχύθηκαν σχεδόν 40%. Δεδομένου ότι η δημοσιονομική πελαρδία ενδεχομένως να συνδράμει στην αποκλιμάκωση των επιπτώσεων και του πληθωρισμού, θα μπορούσε να παρακινήσει τις επιχειρήσεις να αναλάβουν επενδυτικό ρίσκο.

* Οι κ. Χόλγκερ Σμίεντινγκ, Κάλουμ Πίκερινγκ και Σάλομον Φίντλερ είναι οικονομολόγοι της Berenberg Bank.

Καθώς ο κόσμος προετοιμάζεται για μια φαινομενικά αναπόφευκτη ύφεση, τα εμπορεύματα έχουν δεχθεί σοβαρό πλήγμα.

Οι τιμές του πετρελαίου, του χαλκού και του σιδηρομεταλλεύματος μειώθηκαν απότομα από τα υψηλά επίπεδα που είχαν ανέλθει νωρίτερα φέτος. Αυτό δεν προκαλεί έκπληξη, καθώς η ζήτηση για πρώτες ύλες τείνει να κινείται προσαρμοζόμενη στην οικονομική δραστηριότητα.

Παρά την ενεργειακή κρίση, που προκλήθηκε από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, πολλοί επενδυτές φοβούνται πως η ζήτηση για υδρογονάνθρακες θα περιοριστεί τα επόμενα χρόνια. Ο πετρελαϊκός γίγαντας BP διατηρείται ότι, εάν οι κυβερνήσεις θέλουν να μη δένουν τις καθερές εκπομπές ρύπων έως το 2050, το μερίδιο των ορυκτών καυσίμων στην τελική κατανάλωση ενέργειας πρέπει να μειωθεί στο 20% από το 65% σήμερα. Η προοπτική μιας τέτοιας δραματικής πτώσης κάνει τις ενεργειακές εταιρείες απόρρητες

να επενδύσουν σε έργα που απαιτούν μεγάλη κεφάλαια με αποδόσεις σε βάθος δεκαετιών. Ο Κανόνας εσπίτηνων Βάτολαθ Σμιλ απορρίπτει την ιδέα ότι ο κόσμος βρίσκεται στα πρόθυρα να εγκαταλείψει τα ορυκτά καύσιμα. Οι υδρογονάνθρακες δεν χρησιμοποιούνται μόνο για μεταφορά και θέρμανση, αλλά αποτελούν ουσιαστική εισροή στην παραγωγή αυτού που αποκαλεί τους «τέσσερις πυλώνες του πολιτισμού»: χάλυβας, σκυρόδεμα, πλαστικά και αμμωνία (για λίπασμα). Είναι απίθανο, λέει ο Σμιλ, αυτές οι βιομηχανίες να εξελίσσονται την εξάρτησή τους από τα ορυκτά καύσιμα τις επόμενες δεκαετίες, ειδικά σε χώρες χαμηλού εισοδήματος με τεράστιες ανάγκες σε υποδομές.

«Ακόμη δεν γνωρίζουμε τις περισσότερες λεπτομέρειες αυτής της επερχόμενης μετάβασης», γράφει, «αλλά ένα πράγμα είναι βέβαιο: δεν θα είναι μια ξαφνική εγκατάλειψη του γαιάνηρα, ούτε καν η ταχεία εξαφάνισή του, αλλά μάλλον η σταδιακή εξάλειψή του». Ο

δε Ανταμ Ρόζενσβαγκ, διευθυντής συμβουλούς στην εταιρεία επενδύσεων φυσικών πόρων Goehring and Rozenczweig, επισημαίνει ότι οι αναθεωρησιμες πηγές έχουν τεράστιο αρχικό κόστος, καταναλώνοντας μεγάλες ποσότητες συμβατικών ενεργειών και πρώτων υλών. Χρειάζονται αρκετά χρόνια, προκειμένου να αποπληρωθούν την ενέργεια που χρησιμοποιήθηκε στην κατασκευή των υποδομών τους.

Όστόσο, οι επενδύσεις δεν χρειάζεται να εξοδεύουν πολύ χρόνο με την εμμονή στη μελλοντική ζήτηση. Οι κεφαλαιοοικικές δαπάνες στην ενεργειακή ομίλην μειώθηκαν από τότε που η επενδυτική έγκριση κορυφώθηκε, στα μέσα της περασμένων δεκαετίας. Η συμβατική παραγωγή πετρελαίου δεν έχει αυξηθεί από την κατάρρευση στην Lehman Brothers το 2008. Αντιθέτως, η σταδιακή αύξηση της ζήτησης για τον «μαύρο χρυσό» έχει καλυφθεί κυρίως από την αυξημένη παραγωγή οξιστολιθικού πετρελαίου των ΗΠΑ.

Στη σειρά οι Ιεράρχες για τον αρχιεπισκοπικό Θρόνο

Ο ένας μετά τον άλλον οι Συνοδικοί δημοσιοποιούν την απόφασή τους να είναι υποψήφιοι στις εκλογές της 18ης Δεκεμβρίου

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Σε μια κοσμική διαδικασία εξελίσσεται η πορεία πλήρωσης του αρχιεπισκοπικού Θρόνου της Εκκλησίας της Κύπρου. Μόλις 24 ώρες μετά την απόφαση της Ιεράς Συνόδου να δώσει την εκκίνηση για έναρξη των διαδικασιών εκλογής νέου Προκαθημένου, ο ένας μετά τον άλλον οι Ιεράρχες σπεύδουν να δημοσιοποιήσουν τις φιλοδοξίες τους να τεθούν πρώτα στην κρίση των πιστών και Θεού θέλοντος στη συνέχεια, της Ιεράς Συνόδου που θα εκλέξει τον πρώτο μεταξύ ίσων Αρχιερέων. Η σπουδή που επιδεικνύει η πλειοψηφία των εν δυνάμει υποψηφίων ουσιαστικά συμβαδίζει με την τακτική της πλειοψηφίας της Ιεράς Συνόδου να συμπίεσει τα χρονικά περιθώρια προκειμένου η Θεία Γέννηση του Ιησού Χριστού να εορταστεί με το νέο Προκαθημένο της Εκκλησίας. Αιτιολογικό το οποίο επικαλούνται οι Συνοδικοί οι οποίοι τάχθηκαν υπέρ της διενέργειας εκλογών στις 18 Δεκεμβρίου. Από τους επτά Ιεράρχες που παρουσιάζονταν ότι θα διεκδικήσουν τον αρχιεπισκοπικό Θρόνο, οι δυο (Μητροπολίτες Κωνσταντίας και

Οι Μητροπολίτες Κωνσταντίας και Αμμοχώστου, Ταμασού και Ορεινής μίλησαν για τις έξωθεν παρεμβάσεις και αν κινδυνεύει η Εκκλησία.

Αμμοχώστου, και Κυρηνείας) άνοιξαν τα καρτιά τους προτού ο μακαριστός Αρχιεπίσκοπος οδηγηθεί στην κρύπτη, κάτω από την Ιερά Τράπεζα του νέου Καθεδρικού Ναού Λευκωσίας. Μέχρι την Τρίτη 15 Νοεμβρίου το παράδειγμά τους ακολούθησαν άλλοι τρεις (Μητροπολίτες Λεμεσού, Μόρφου και ο Επισκοπός Καρπασίας) ενώ τις επόμενες μέρες αναμένεται ότι θα ολοκληρωθεί το πάζλ των γνωστών υποψηφίων με τη επίσημοποίηση του ενδιαφέροντος από πλευράς των Μητροπολιτών Πάφου και Ταμασού και Ορεινής.

Ο Ταμασού

Ο Μητροπολίτης Ησαΐας άνοιξε τα καρτιά του για το τι πρόκειται να πράξει, αναφορικά με τις αρχιεπισκοπικές εκλογές, στην ενημερωτική εκπομπή του Spor Fm 95 «Διασπορά Ειδήσεων». Ο Πανιερότατος είπε πως το επόμενο διάστημα θα ανακινώσει και δημόσια την απόφασή του να διεκδικήσει ανάδειξή του στον αρχιεπισκοπικό Θρόνο. Όπως ο ίδιος είπε, δεν το έχει πράξει

Συμπεληρώνεται το παζλ των υποψηφίων για τις αρχιεπισκοπικές εκλογές σχεδόν μια εβδομάδα πριν την επίσημη υποβολή των υποψηφιότητων.

Βασίλειος: Να αποφύγουμε τις αντιπαραθέσεις

Ο **Μητροπολίτης** Βασίλειος ήταν ένας από τους Συνοδικούς που τάχθηκαν υπέρ της εκλογής νέου Αρχιεπισκόπου πριν από τις γιορτές των Χριστουγέννων. Μιλώντας και ο ίδιος στην εκπομπή «Διασπορά Ειδήσεων» επικαλέστηκε το σαραντάμερο του Καταστατικού Χάρτη για ανάδειξη νέου Αρχιεπισκόπου καθώς επίσης και την αποφυγή αναστάτωσης του λαού μέσα στην εορταστική περίοδο, από μετακίνηση των διαδικασιών μετά τις γιορτές. Επίσης ο Βασίλειος είπε πως δεν θα ήταν φρόνιμο να μετατεθούν οι εκλογές μετά τα Θεοφάνια γιατί θα «ακουμμήσουμε τις προεδρικές εκλογές και αυτό δεν θα ωφελήσει την Εκκλησία». Ο εκκλησιαστικός ποιμένας των Αμμοχωστιανών τοποθετήθηκε και στα περί έξωθεν παρεμβάσεων στα της Εκκλησίας οι οποίες όπως είπε δεν μπορούν να επηρεάσουν τον λαό. «Οι πιστοί θα ψηφίσουν εμάς. Δεν βλέπω το λόγο να συζητούμε για έξωθεν παρεμβάσεις. Εμείς οι ίδιοι να μην οδηγήσουμε την Εκκλησία σε κατάσταση που ζήσαμε παλιότερα π.χ. αρχές του 20ου αιώνα από το 1900 έως το 1910 που δεν μπορούσε να εκλεγεί αρχιεπίσκοπος γιατί υπήρχαν αντιπαραθέσεις Ιεραρχών. Αυτό θέλουμε να το αποφύγουμε».

ακόμα από σεβασμό και πένθος για το χαμό του μακαριστού Αρχιεπισκόπου ο οποίος οδηγήθηκε στην τελευταία του κατοικία το περασμένο Σάββατο. Ο ίδιος θεωρεί θεμιτό Ιεράρχες να εκπλώνουν ενδιαφέρον υποστηρίζοντας πως η απόφαση κάποιου να υπηρετήσει

την Εκκλησία δεν είναι εύκολη απόφαση. Κάτι που συνέβη και με τον ίδιο. Κληθείς να σχολιάσει πως συνάδει η απόφασή του να απέχει δημόσιων κινήσεων ένεκα του πένθους για το θάνατο του Αρχιεπισκόπου με τις επικρίσεις ότι και ο ίδιος προετοιμαζόταν πολύ πριν επι-

δεινωθεί η υγεία του μακαριστού Ιεράρχη, ο Μητροπολίτης Ησαΐας απέδωσε τα όσα λεγόντουσαν στο περιβάλλον της Αρχιεπισκοπής αλλά και Μητροπολιτών, πρόσωπα που κατά τον ίδιο μετέφεραν λανθασμένη εικόνα. Απέρριψε κατηγορηματικά τα όσα του αποδίδονται για τις σχέσεις του με το ρωσικό εκκλησιαστικό στοιχείο διαβεβαιώνοντας πως δεν κινδυνεύει ο παραδοσιακός χαρακτήρας της Εκκλησίας της Κύπρου στην περίπτωση που ο ίδιος αναδειχθεί στον αρχιεπισκοπικό Θρόνο.

Ο Λεμεσού

Εν αντιθέσει με την τακτική που είχε ακολουθήσει το 2006 ο Μητροπολίτης Αθανάσιος έστοι και με ένα προσεκτικό λεκτικό δημοσιοποίησε την απόφασή του να διεκδικήσει εκλογή, για δεύτερη φορά. Το 2006 ο Μητροπολίτης Λεμεσού απέφυγε κάθε αναφορά ότι ο ίδιος είναι υποψήφιος ακόμα και σε συνεντεύξεις του. Στάση που δεν ερχόταν σε σύγκρουση με μια διαδικασία που δεν είναι εκλογική αλλά ένα εκκλησιαστικό

γεγονός. Όπως και το 2006 έτσι και τώρα «αυθορμητώς» έκανε την εμφάνισή της συγκροτημένη ομάδα υποστηρίχτη του Λεμεσού Αθανάσιου, η οποία έκανε γνωστό πως ο λεμεσιανός Ιεράρχης θα είναι στο ψηφοδέλτιο της 18ης Δεκεμβρίου. Μια διαδικασία με κοσμικά στοιχεία.

Ο Καρπασίας

Ο Επισκοπός Χριστοφόρος γνωστοποιώντας την απόφασή του να είναι στη λίστα των υποψηφίων είναι ο μόνος, ο οποίος άφησε αιχμές για την διαδικασία ανάδειξης νέου Αρχιεπισκόπου που αποφάσισε κατά πλειοψηφία η Ιερά Σύνοδος. Ο μέχρι πρότινος βοηθός του μακαριστού Χρυσοστόμου Β' θέτει την ορθή θεολογική θέση έναντι της επιερχόμενης διαδοχής του αρχιεπισκοπικού Θρόνου υπενθυμίζοντας πως «στο εκκλησιαστικό αυτό γεγονός δεν αναζητούμε τον καλύτερο γιατί απλώς δεν υπάρχει ο καλύτερος έναντι των άλλων, καθότι ο Προκαθημένος μιας Εκκλησίας δεν αυτενεργεί, ούτε καθορίζει μονο-

λιθικά, δεν επιβάλλει το δικό του πρόγραμμα, ούτε διοικεί από μόνος του, αλλά συνοδικά, συναινετικά, ενωτικά, αδελφικά, στο πνεύμα της αγάπης και της συνεννόησης μαζί με τους άλλους Αρχιερείς». Ωστόσο, παρά τις δημόσιες διαφοροποιήσεις και ο ίδιος θα κινηθεί εντός των πλαισίων που έχουν τεθεί υποβάλλοντας υποψηφιότητα με συμπερίληψη του ονόματός του στο ψηφοδέλτιο που θα ετοιμασθεί.

Ο Μόρφου

Ο Μητροπολίτης Νεόφυτος είναι και επίσημα στην διάθεση των πιστών. Το ενδιαφέρον του γνωστοποιήθηκε μέσω του Χριστόδουλου Πρωτοπαπά. Το ενδιαφέρον του Μόρφου Νεόφυτου για τον Αρχιεπισκοπικό Θρόνο έγινε στον «Πολίτη», με τον κ. Πρωτοπαπά να αναφέρει πως είχε κατ' ιδίαν συνάντηση με τον Μητροπολίτη Μόρφου. Ο κ. Πρωτοπαπάς γνωστοποίησε ότι θα είναι ο επικεφαλής του επιτελείου του, ενώ ως γνωστόν είναι και εκ των υποψηφίων για τις προεδρικές εκλογές.

Πυρά κατά της Ρωσίας στη σύνοδο του G20

Εκκληση Μακρόν και Σάντσεθ στον Σι να ασκήσει επιρροή στον Πούτιν για τον τερματισμό του πολέμου

Παρά τις φιλότιμες προσπάθειες της φιλοξενούσας Ινδονησίας και άλλων χωρών, η φετινή σύνοδος κορυφής της ομάδας G20, που ξεκίνησε χθες και ολοκληρώνεται σήμερα στο ε-ξωτικό Μπαλί, επισκιαστικε από το μέγα πρόβλημα που απασχολεί τις μεγάλες δυνάμεις του βορείου ημισφαιρίου εδώ και περίπου εννέα μήνες: τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Μοιραία, τα κύρια θέματα –οικονομικά, διατροφικά, ενεργειακά και περιβαλλοντικά– που απασχολούν περισσότερο τις υπόλοιπες χώρες στη λέσχη των μεγαλύτερων οικονομιών του πλανήτη, πέρασαν σε δεύτερη μοίρα.

Καθώς ο Βλαντιμίρ Πούτιν επέλεξε να μην παρευστεί στη σύνοδο κορυφής, η χώρα του αντιπροσωπεύθηκε από τον υπουργό Εξωτερικών Σερ-

Δύσκολο ένα κοινό ανακοινωθέν από τη σύνοδο κορυφής του G20, καθώς υπάρχουν διαφωνίες για το Ουκρανικό, όπως ότι Κίνα και Ινδία δεν έχουν καταδικάσει τη ρωσική εισβολή ή η διχογνωμία για τις κυρώσεις.

Σχέδιο δέκα σημείων για την ειρήνευση από τον Βολοντίμιρ Ζελένσκι, που απορρίπτει κατηγορηματικά το Κρεμλίνο.

γκέι Λαβρόφ, ο οποίος πέρασε δύσκολες στιγμές στη χθεσινή, κλεισμένη των θυρών, συνεδρίαση. Στην παραβουσία του εμφανίστηκε στο G20, ο νέος πρωθυπουργός της Βρετανίας Ρισί Σούνιακ, έχοντας απέναντί του τον Λαβρόφ, κατηγορήσει τη Ρωσία για «εργαλειοποίηση της ενέργειας και των εξαγωγών τροφίμων» και την κάλεσε «να αποχωρήσει από την Ουκρανία και να τερματίσει αυτόν τον βάρβαρο πόλεμο». Νορίτερα, είχε παρέρβει στη σύνοδο μέσω τηλεδιάσκεψης ο Βολοντίμιρ Ζελένσκι. Ο Ουκρανός πρόεδρος δήλωσε ότι ο στρατός του θα

συνεχίσει τις επιχειρήσεις του για την απελευθέρωση όλων των κατεχόμενων περιοχών. «Δεν θα δώσουμε στους Ρώσους τον χρόνο που χρειάζονται για να ανασυγκροτηθούν και να ενισχύσουν τις δυνάμεις τους», δήλωσε χαρακτηριστικά. Στην παρέμβασή του παρουσίασε σχέδιο δέκα σημείων για την ειρήνευση, αξιώνοντας την αποχώρηση όλων των ρωσικών στρατευμάτων, την πλήρη αποκατάσταση της ουκρανικής κυριαρχίας (και στην Κριμαία), την καταβολή πολεμικών αποζημιώσεων από τη Ρωσία και τη δίωξη των υπαίτιων για εγκλήματα πολέ-

μου. «Δεν θα υπάρξει «Μίνσκ 3», το οποίο η Ρωσία θα παραβιάσει αμέσως μετά», κατέληξε ο Ζελένσκι, παραπέμποντας σε προηγούμενες ειρενικές συμφωνίες για τη σύγκρουση στο Ντονμπάς της ανατολικής Ουκρανίας.

«Μίνσκ 3»

Κατά τον εκπρόσωπο του Κρεμλίνου Ντμίτρι Πεσκόφ, οι δηλώσεις του Ουκρανού προέδρου και ιδιαίτερα η τελευταία του τοποθέτηση περί «Μίνσκ 3» επιβεβαιώνουν «απολύτως» ότι δεν επιθυμεί την ειρήνευση. Από την πλευρά του, ο

Λαβρόφ κατηγορήσε τον Ζελένσκι ότι «επιδιώκει να παρατείνει» τον πόλεμο και ότι «δεν είναι διατεθειμένος να ακούσει ούτε τις συμβουλές της Δύσης», παραπέμποντας σε πρόσφατες δηλώσεις ανώτερων αξιωματούχων των ΗΠΑ και της Ε.Ε. για την ανάγκη διπλωματικής επίλυσης της κρίσης. Ο Ρώσος υπουργός Εξωτερικών είχε συνομιλίες για το Ουκρανικό στο περιθώριο της συνόδου με τον Γάλλο πρόεδρο Εμανουέλ Μακρόν και τον Γερμανό καγκελάριο Ολαφ Σολτς.

Μέχρι χθες το βράδυ παρέμενε αβέβαιο αν θα υπάρξει κοινό ανακοι-

νωθέν από τη σύνοδο κορυφής, δεδομένου ότι οι διαφορές στους κόλπους του G20 για το Ουκρανικό (χώρες μεγάλου ειδικού βάρους, όπως η Κίνα και η Ινδία, δεν έχουν καταδικάσει τη ρωσική εισβολή) κατέστησαν αδύνατη την έκδοση κοινής ανακοίνωσης στις υπουργικές συνόδους της ομάδας, που προηγήθηκαν. Δυτικά πρακτορεία ανέφεραν ότι κυκλοφόρησε σχέδιο διακήρυξης το οποίο «καταδικάζει με τον πιο ισχυρό τρόπο την επίθεση της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας», διευκρινίζοντας ότι πρόκειται για τη θέση «των περισσότερων κρατών» και ότι «υπήρξαν και άλλες απόψεις, όπως και διαφορετικές εκτιμήσεις για την κατάσταση και τις κυρώσεις». Από την πλευρά του, ο Λαβρόφ κατηγορήσε τις δυτικές χώρες ότι προσπάθησαν να «πολιτικοποιήσουν» προς όφελός τους τη σύνοδο.

Για τον Σι Τζινπίνγκ, η σύνοδος στο Μπαλί ήταν η ευκαιρία για μια θεαματική επιστροφή στο διεθνές προσκήνιο ύστερα από την απόσυρσή του στη διάρκεια της πανδημίας. Μετά το τρίωρο τετ α τετ της Δευτέρας με τον Τζο Μπάιντεν, ο Κινέζος πρόεδρος συναντήθηκε χθες με τον Εμανουέλ Μακρόν, ο οποίος του ζήτησε να ασκήσει την επιρροή του στον Βλαντιμίρ Πούτιν για τον τερματισμό του πολέμου. Ταυτόσημη ήταν η τοποθέτηση του Ιαπανού πρωθυπουργού Πέδρο Σάντσεθ, ο οποίος επίσης συναντήθηκε με τον Σι. Πάντως, ο Κινέζος υπουργός Εξωτερικών Γουάνγκ Γι, μετά τη χθεσινή συνάντησή του με τον Λαβρόφ, εξέφρασε την ικανοποίησή του για την «ορθολογική» και «υπεύθυνη» θέση της Ρωσίας σχετικά με τη (μη) χρήση πυρηνικών όπλων και για την ετοιμότητά της να εμπλακεί σε διάλογο για τη διπλωματική επίλυση του Ουκρανικού. REUTERS, A.P

ΑΡΘΡΟ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Ωρα μηδέν για τον Ελληνισμό

Οι **ερχόμενοι** μήνες είναι πολύ κρίσιμοι για τον Ελληνισμό γενικά, αλλά πιο ειδικά για το μέλλον της Ελλάδας και της Κύπρου. Τα τελευταία χρόνια έχουμε τοποθετηθεί σωστά κατά τη γνώμη μου στην εξωτερική πολιτική όπως και στις θρησκευτικές σχέσεις. Η Ελλάδα έχει σταθεί ξεκάθαρα υπέρ του δυτικού κόσμου σε μια σειρά υποθέσεων με πιο σοβαρά και σημαντική τη στήριξη στην Ουκρανία τόσο διπλωματικά όσο και με την αποστολή αμυντικού εξοπλισμού. Η Κύπρος φυσικά έχει κάνει το ίδιο καταδικάζοντας τη Ρωσική εισβολή στην Ουκρανία έχοντας υποστεί και η ίδια την απαράδεκτη Τουρκική εισβολή στην Κύπρο. Την ίδια ώρα έχει διώξει από το έδαφός της σχεδόν το σύνολο των καταθέσεων που ανήκαν σε Ρώσους ολιγάρχες και έχει υποβάλει περιορισμούς σε Ρωσικές επενδύσεις που σχετίζονται με τη Ρωσική Ομοσπονδία. Η Ελλαδική και η Κυπριακή εκκλησία στάθηκαν αμφοτέρως δίπλα στο Οικουμενικό Πατριαρχείο στη διαμάχη που έχει ξεσπάσει στους κόλπους της Ορθοδοξίας όσον αφορά το Ουκρανικό εκκλησιαστικό ζήτημα. Ένα ζήτημα το οποίο δεν είναι μόνο εκκλησιαστικό αλλά απ' ότι φαίνεται είναι και πολιτικό. Αυτό που πρέπει να κάνουμε τώρα είναι να διαφυλάξουμε τη σταθερότητα και να στηρίξουμε ακόμα περισσότερο τους συμμάχους μας στη δύση πολιτικά, όπως και να θωρακίσουμε την εκκλησία μας από οποιαδήποτε απόπειρα αποδυνάμωσής της από τη Ρωσική εκκλησία. Στην Κύπρο έχουμε το Φεβρουάριο τις Προεδρικές εκλογές και στην Ελλάδα θα έχουμε Βουλευτικές εκλογές το αργότερο μέχρι το καλοκαίρι του 2023. Η ψήφος μας ίσως να είναι η πιο σημαντική των τελευταίων 48 χρόνων αφού θα κρίνει στην Ελλάδα όπως και στην Κύπρο αν θα συνεχίσουμε να στηρίζουμε αλλά και να στηρίζομαστε από τη Δύση. Θα κρίνει αν τα εξοπλιστικά προγράμματα που έχουμε υπογράψει θα προχωρήσουν ή θα έχουν την ίδια τύχη όπως των F35 στην Τουρκία. Τέλος οι αρχιεπισκοπικές εκλογές στην Κύπρο θα αποτυπώσουν το μέγεθος της διείσδυσης του Ρωσικού παράγοντα στην Κυπριακή εκκλησία από τη μία, και από την άλλη θα ξεκαθαρίσουν την πορεία της ως του μέλλον. Ο Μακαριστός Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος Β' υποστήριξε το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Είναι μονόδρομος για το καλό του Ελληνισμού να το κάνει και ο επόμενος Αρχιεπίσκοπος, οποίος και να είναι.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επικειρήσεων.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2022

Γαστρονόμος

Η ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΧΩΡΙΣ ΜΥΣΤΙΚΑ

ΤΩΡΑ ΚΑΙ ONLINE
WWW.GASTRONOMOS.COM.CY

Κυριακή
20/11

Η Μεγάλη Κουζίνα της Μικράς Ασίας

Ακολουθούμε τα χνάρια των προσφύγων
της Μικράς Ασίας σε κάθε γωνιά της Ελλάδας
και καταγράφουμε άγνωστες συνταγές
και μαρτυρίες τουλάχιστον πέντε γενεών.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή 11 Νοεμβρίου 2022

«Καμπανάκι» από το ΔΝΤ για τη διεθνή οικονομία

Προβλέπει επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης στο 2,7% από 2,9%

Πυκνώνουν διαρκώς τα σύννεφα πάνω από την παγκόσμια οικονομία και ιδιαίτερα πάνω από την Ευρώπη. Ο πόλεμος στην Ουκρανία και τα συνεπακόλουθα ρήγματα στην εφοδιαστική αλυσίδα, τα αυξανόμενα επιτόκια με στόχο την ανάσχεση του πληθωρισμού και τα νέα κύματα της πανδημίας με τα lockdowns στην Κίνα και τον αντίκτυπο στην ανάπτυξη της αποτελούν ένα εκρηκτικό μείγμα που οδηγεί την οικονομία σε επιβράδυνση. Στη διαπίστωση αυτή καταλήγει το ΔΝΤ που τονίζει πως η προοπτική παγκόσμιας ανάπτυξης έχει επδεινωθεί περαιτέρω από τον περασμένο μήνα, οπότε και έδωσε στη δημοσιότητα την έκθεσή της για την παγκόσμια οικονομία. Ως εκ τούτου το Ταμείο αναθεωρεί εκ νέου επί τα χείρω τις προβλέψεις του για την ανάπτυξη αυτή τη φορά στο 2,7% από το 2,9% στο οποίο την είχε αναθεωρήσει τον Οκτώβριο.

Το Ταμείο επικαλείται τους δείκτες υπεύθυνων προμηθειών (PMI) που δόθηκαν προσφάτως στη δημοσιότητα και κατατείνουν σε περαιτέρω επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας και επιδείνωση της κατάστασης ιδιαίτερα στην Ευρώπη. Όπως υπογραμμίζει, στις περισσότερες οικονομίες του G20

Για την Ευρώπη οι εκτιμήσεις του Ταμείου είναι ιδιαίτερα δυσσώγιες, καθώς αναμένεται επιδείνωση της κρίσης.

ο δείκτες αυτοί σκιαγραφούν την αποδυνάμωση του τομέα της μεταποίησης και του τομέα των υπηρεσιών. Τονίζει μάλιστα πως τον Οκτώβριο υπήρξε η ευχάριστη έκπληξη της ανάπτυξης σε ορισμένες από τις μεγάλες οικονομίες, αλλά όλα δείχνουν πως το δ' τρίμηνο οδεύουν προς τη συρρίκνωση και ειδικά στην Ευρώπη. Υπογραμμίζει μάλιστα πως η ενεργειακή κρίση οξύνεται περισσότερο στην Ευρώπη και θα πλήξει καιρία την ανάπτυξη, ενώ εξακολουθεί να οδηγεί τις τιμές σε περαιτέρω επιτάχυνση και ο υψηλός πληθωρισμός θα οδηγήσει σε πιο επιθετικές αυξήσεις επιτοκίων από όσο είχε αρχικά εκτιμηθεί. Σε ό,τι αφορά ειδικότερα την Κίνα, το Ταμείο επισημαίνει πως τα αλληπάλληλα lockdowns και η κρίση της αγοράς ακινήτων έχουν επιβραδύνει σημαντικά την οικονομία της, όπως προδίδουν τα στοιχεία περί των επενδύσεων, της βιο-

Στην έκθεσή του το Ταμείο, υπογραμμίζει ότι στις περισσότερες ισχυρές οικονομίες οι δείκτες σκιαγραφούν την αποδυνάμωση στους τομείς της μεταποίησης και των υπηρεσιών.

μηχανικής παραγωγής και των λιανικών πωλήσεων. Προεξοφλεί, έτσι, πως η στάση αυτή της Κίνας θα έχει «σημαντικό αντίκτυπο» στις άλλες οικονομίες δομένου του καθοριστικού ρόλου που έχει στο εμπόριο η δεύτερη οικονομία του κόσμου. Καταλήγει, έτσι, να επισημαίνει πως «οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει η παγκόσμια οικονομία είναι τεράστιες και οι δείκτες κατατείνουν σε ακόμη μεγαλύτερες προκλήσεις στο μέλλον», ενώ το περιβάλλον είναι «σε ασυνήθιστο βαθμό αβέβαιο».

Την ίδια στιγμή, ο τραπεζικός κολοσός της Morgan Stanley καταλήγει στην ίδια διαπίστωση, καθώς βλέπει τη Βρετανία και την Ευραζώνη να διολισθαίνουν σε ύφεση, την οποία όμως θεωρεί πιθανόν

να αποφύγει η αμερικανική οικονομία χάρη στις μεγάλες αντοχές της αγοράς εργασίας. Διαφέρουν μερικώς οι εκτιμήσεις της Morgan Stanley για την Κίνα, καθώς αισιοδοξεί πως η δεύτερη οικονομία στον κόσμο αίρει σταδιακά τα περιοριστικά μέτρα και τα lockdowns και οδηγείται στην ανάκαμψη στην οποία θα την ακολουθήσουν και άλλες αναδυόμενες αγορές της Ασίας. Εκτιμά πάντως πως αυξάνονται οι κίνδυνοι για περαιτέρω επιδείνωση της παγκόσμιας οικονομίας που, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Morgan Stanley, θα αναπτυχθεί μόνον κατά 2,2% το επόμενο έτος. Η εκτίμησή της είναι εν ολίγοις πιο απαισιόδοξη και από εκείνη του ΔΝΤ. Ειδικότερα προβλέπει πως το 2023 οι ανε-

πτυγμένες οικονομίες «είτε θα είναι σε ύφεση είτε θα την πλησιάζουν», ενώ οι αναδυόμενες οικονομίες «θα ανακάμπτουν ήπια». Σε ό,τι αφορά ειδικότερα την Κίνα, η Morgan Stanley εκτιμά πως θα σημειώσει ανάπτυξη 5% το 2023, ενώ οι αναδυόμενες αγορές θα αναπτυχθούν μόνον κατά 3,7% και η μέση ανάπτυξη ανάμεσα στις 10 πιο ανεπτυγμένες οικονομίες του πλανήτη δεν θα υπερβεί το 0,3%. Προβλέπει πως στις οικονομίες της Ασίας η ανάπτυξη θα είναι 3,4% το α' τρίμηνο του 2023 αλλά θα επιταχυνθεί στο 4,6% το δεύτερο τρίμηνο του επόμενου έτους.

Εκτιμά, άλλωστε, πως θα αποφύγουν την ύφεση οι ΗΠΑ αλλά η προσεγισή της δεν θα είναι απολύτως ομαλή καθώς

επιβραδύνεται ο ρυθμός με τον οποίο δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας και η ανεργία αρχίζει να αυξάνεται σταθερά. Προβλέπει, έτσι, πως η οικονομία της υπερδύναμης θα αυξηθεί το επόμενο έτος κατά μόλις 0,5%. Αποδίδει τον χαμηλό ρυθμό στις αυξήσεις των επιτοκίων και προβλέπει πως «ο αθροιστικός αντίκτυπος της περιοριστικής νομισματικής πολιτικής θα επεκταθεί από το 2023 στο 2024 με αποτέλεσμα να είναι δύο συναντά έτη χαμηλής ανάπτυξης». Ευελπιστεί, επίσης, πως ο πληθωρισμός στις ΗΠΑ κορυφώνεται το τρίμηνο που διανύουμε και θα αποκλιμακωθεί στη συνέχεια για να υποχωρήσει στο 2,9% στα τέλη του επόμενου έτους.

REUTERS, ΔΝΤ

Διεκδικούν αυξήσεις λόγω της ακρίβειας οι εργαζόμενοι στην Ευρώπη

Με την ακρίβεια να συμπιέζει διαρκώς την αγοραστική τους δύναμη οι Ευρωπαίοι εργαζόμενοι διεκδικούν αυξήσεις μισθών και ασκούν πιέσεις στους εργοδότες. Στο μεταξύ η ΕΚΤ παρακολουθεί προσεκτικά την έκβαση των σχετικών συνομιλιών και γενικότερα την αντίδραση των εργοδοτών στις κινητοποιήσεις, καθώς οι εξελίξεις στους μισθούς ενδέχεται να διακυβεύσουν την πορεία του πληθωρισμού. Στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος είναι πρωτίστως οι συντονισμένες ανάμεσα στους εργοδότες και τα δύο σημαντικότερα εργατικά συνδικάτα της Γερμανίας, το IG Metall – των εργαζομένων στον τομέα του μετάλλου – και το Ver.di των εργαζομένων στον δημόσιο τομέα, που από κοινού συγκεντρώνουν 3,9 εκατ. εργαζομένους στη Γερμανία. Ειδικότερα το IG Metall διεκδικεί αυξήσεις 8% και το Ver.di ζητάει 10,5%. Οι εργαζόμενοι επικαλούνται τον πληθωρισμό που διαβρώνει την α-

γοραστική δύναμή τους και ο οποίος αναμένεται να επιταχυνθεί περαιτέρω το επόμενο έτος. Όπως τονίζουν οι εργαζόμενοι στον τομέα του μετάλλου, είναι αναγκασμένοι να μεταβαίνουν σε περιοχές εκτός της πόλης τους και αναπόφευκτα επιβαρύνονται από την αύξηση του κόστους των καυσίμων. Επίσης αυξήσεις μισθών διεκδικούν και όπως φαίνεται πήραν οι εργαζόμενοι στον γερμανικό αερομεταφορέα Lufthansa και τη γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία Audi.

Όπως συχνά συμβαίνει, οι εργοδότες δεν συμφωνούν και οι εν λόγω βιομηχάνων μετάλλου δηλώνουν πρόθυμοι να καταβάλουν μόνον μια εφάπαξ εισφορά ύψους 3.000 ευρώ στους εργαζομένους, από τους οποίους ζητούν να δεσμευθούν ότι δεν θα ζητήσουν την επανάληψη της εισφοράς για ένα προκαθορισμένο χρονικό διάστημα. Υποστηρίζουν, άλλωστε, ότι αδυνατούν να

Το συνδικάτο IG Metall, ένα από τα μεγαλύτερα της Γερμανίας, που εκπροσωπεί εργαζομένους στη βιομηχανία, διεκδικεί αυξήσεις 8%.

αντεπεξέλθουν σε τέτοιου είδους αυξήσεις και η εναλλακτική είναι να αντιμετωπίσουν απεργίες, κινητοποιήσεις και ταραχές. Στο μεταξύ, οι Γερμανοί

εργαζόμενοι δεν είναι οι μόνοι που πλήττονται από τον πληθωρισμό και ζητούν αυξήσεις. Το ίδιο ισχύει και για τους εργαζομένους της Βρετανίας, που διορ-

γανώνουν κινητοποιήσεις μέσα στον Νοέμβριο. Πάνω από 70.000 υπάλληλοι σε 150 πανεπιστήμια της Βρετανίας έχουν προγραμματίσει τριήμερη απεργία εντός του Νοεμβρίου και το ανακοίνωσαν την περασμένη εβδομάδα. Ζητούν βελτίωση των συνθηκών εργασίας και των συντάξεών τους. Επίσης την περασμένη εβδομάδα ανακοίνωσαν απεργία οι νοσοκόμες στη Βρετανία, οι εργαζόμενοι στους σιδηροδρόμους, ενώ και εκατοντάδες υπάλληλοι του αεροδρομίου του Χίθροου ζητούν επίσης καλύτερες αμοιβές. Στη Γαλλία εξήγελαν την περασμένη εβδομάδα απεργία οι εργαζόμενοι στην Total Energies και ειδικότερα στο διυλιστήριο πετρελαίου Φεϊζίν στη βόρεια Γαλλία. Στην Ισπανία, στις 3 Νοεμβρίου χιλιάδες πολίτες συγκεντρώθηκαν στην εμβληματική πλατεία της Μαδρίτης, την Πλάθα Μαγιόρ, για να ζητήσουν αυξήσεις μισθών. Επίσης οι εργαζόμενοι στην εταιρεία

Azul Handling, που παρέχει υπηρεσίες εδάφους στη Ryanair σε 22 ισπανικά αεροδρόμια έχουν προαναγγείλει 24ωρες απεργίες που θα γίνουν μέχρι τις αρχές Ιανουαρίου με αίτημα τις αυξήσεις μισθών. Στην Πορτογαλία οι εργαζόμενοι της Auteuropa, μονάδα παραγωγής της Volkswagen, αναμένεται να απεργήσουν την Πέμπτη και την Παρασκευή απαιτώντας αυξήσεις, που θα προσαρμόσουν τους μισθούς τους στον πληθωρισμό. Στην Αυστρία, τέλος, οι εργαζόμενοι στον τομέα του μετάλλου πέτυχαν αυτό που διεκδικούν οι Γερμανοί συνάδελφοί τους και συγκεκριμένα αύξηση μισθών 7% κατά μέσον όρο, που θα υπερβεί τον πληθωρισμό του 6,3%. Οι συγκεκριμένες διαπραγματεύσεις και η επιτυχής έκβασή τους για τους εργαζομένους εκτιμάται ότι θα αποτελέσει προηγούμενο και για τους εργαζομένους σε άλλους τομείς της χώρας.

BLOOMBERG, REUTERS, POLITICO

Στα 30 δισ. στερλίνες το κόστος των «τρασονόμικς»

Ο νέος υπουργός Οικονομικών της Βρετανίας, Τζέρεμι Χαντ, καλείται να βρει τρόπο να διορθώσει την τεράστια ζημιά που προκάλεσε στη χώρα ο «μίνι προ-υπολογισμός» της Λιζ Τρας που κόστισε 30 δισ. στερλίνες. Θα πρέπει δηλαδή να βρει τρόπο να καλύψει το χρηματοδοτικό κενό στα δημοσιονομικά της Βρετανίας ύψους 60 δισ. στερλινών, το ήμισυ του οποίου υπολογίζεται ότι οφείλεται σε αστοχίες της κυβέρνησης Τρας. Αυτή είναι η εκτίμηση της ανεξάρτητης δεξαμενής σκέψης Resolution Foundation που υποστηρίζει μάλιστα πως το κόστος των 30 δισ. στερλινών θα ήταν ακόμη μεγαλύτερο αν ο νέος υπουργός Οικονομικών δεν είχε ανατρέψει πλήρως τα σχέδια της Τρας.

Αυξήσεις φόρων 25 δισ. στερλινών μαζί με περικοπές δαπανών 35 δισ. σχεδιάζει η βρετανική κυβέρνηση.

Όπως επισημαίνει σχετικό ρεπορτάζ της εφημερίδας The Guardian, οι εκτιμήσεις αυτές για το κόστος των «τρασονόμικς», όπως έχει χαρακτηριστεί με σκωπτική διάθεση η πολιτική της Λιζ Τρας, θα κλιμακώσουν τις πικρόχολες επιρρίψεις ευθυνών από τους μεν στους δε στο εσωτερικό του κυβερνώντος Συντηρητικού Κόμματος. Και αυτό γιατί πολλά μέλη των Συντηρητικών θα εξα-

γριωθούν σε περίπτωση νέων αυξήσεων φόρων, αλλά ο πρωθυπουργός Ρισι Σουνάκ θα καταστήσει σαφές ότι πρέπει οπωσδήποτε να επανορθωθεί τη ζημιά που προκάλεσε η τρέως πρωθυπουργός.

Την περασμένη εβδομάδα ο Κουαρτένγκ προσπάθησε να λάβει αποστάσεις από τη Λιζ Τρας και να απαλλαγεί στη συνείδηση της κοινής γνώμης από την ευθύνη για όσα συνέβησαν. Γι' αυτό και δήλωσε πως είχε προειδοποιήσει την Τρας ότι έπρεπε να κινηθεί πιο αργά και ότι έτσι όπως πήγαινε και ειδικότερα με τους φόρους που επρόκειτο να περικόψει, δεν θα επιβίωνε στην Ντάουνινγκ Στριτ για περισσότερο από δύο μήνες. Μιλώντας άλλωστε στη Sunday Times, ο Χαντ επικρίνσε να αμβλύνει

την κακή εικόνα που έχει αφήσει η Λιζ Τρας, δηλώνοντας πως η τρέως πρωθυπουργός είχε μεν δίκιο να θέλει να δώσει ώθηση στην οικονομία, αλλά είχε άδικο να προσπαθεί να το επιτύχει χωρίς να έχει διασφαλίσει χρηματοδότηση για τις περικοπές φόρων.

Σημειωτέον ότι για να διαχειριστεί αυτή την κατάσταση, ο Χαντ αναμένεται να ανακοινώσει την Πέμπτη αυξήσεις φόρων 25 δισ. στερλινών μαζί με περικοπές δαπανών 35 δισ. στερλινών. Επίσης, σύμφωνα με το Ινστιτούτο Δημοσιονομικών Μελετών, το βρετανικό υπουργείο Οικονομικών ετοιμάζεται να αντλήσει κεφάλαια ύψους 30 δισ. στερλινών μέχρι το 2026.

THE GUARDIAN

Ο υπουργός Οικονομικών Τζ. Χαντ αναζητεί τρόπο για να καλύψει το χρηματοδοτικό κενό στα δημοσιονομικά της Βρετανίας ύψους 60 δισ. στερλινών.

Μοναδικό οικοσύστημα υπηρεσιών αποκλειστικά για e-shops!

Για περισσότερες πληροφορίες σαρώστε τον κωδικό QR.

G.A.P. VASSILOPOULOS GROUP

Η **HELLENIC BANK** παρουσιάζει

ΠΑΡΑΜΥΘΟΠΟΛΗ

18/11/2022-08/01/2023

Τάφρος Ντ' Αβίλα

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

ΧΟΡΗΓΟΙ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Η Lehman Brothers των κρυπτονομισμάτων

Η επόμενη ημέρα μετά την κατάρρευση του FTX, που είναι το δεύτερο μεγαλύτερο χρηματιστήριο του κλάδου

Της ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ

Η κατάρρευση ενός εκ των δύο μεγαλύτερων χρηματιστηρίων κρυπτονομισμάτων στον κόσμο, του FTX, δεν ήρθε εν αιθρία και πιθανότατα δεν πρόκειται να περάσει όσο αθόρυβα πέρασαν άλλες. Ακόμη και αν υπάρχει μια δόση υπερβολής στο στερεοτυπικό πλέον «Lehman των κρύπτο», η πτώση του ενδέχεται να αποδειχθεί κομβικό σημείο για τον κλάδο. Και όχι μόνον εξαιτίας της ισχύος της συγκεκριμένης εταιρείας και της μεγάλης κεφαλαιοποίησής της. Ούτε εξαιτίας των διασυνδέσεων του ιδρυτή της, Μπράνκμαν Φράιντ, ενός τριαντάρη που συννηθίζει να εμφανίζεται στα διεθνή forum αχτένιστος φορώντας σορτς και κάποια στιγμή πέρυσι φιλοδοξούσε να ε-

Φαίνεται να έχει αρχίσει ένα ντόμινο στην αγορά, καθώς το BlockFi «πάγωσε» τις αναλήψεις των πελατών του.

Ξαγοράσει την Goldman Sachs και θεωρήθηκε το πλέον φερέγγυο πρόσωπο των «κρύπτο». Υπάρχουν σαφώς σοβαρότεροι παράγοντες ικανοί να προκαλέσουν ισχυρότατους κραδασμούς στον κλάδο, όπως η απουσία ρυθμίσεων, η αδιαφάνεια, οι εξωφρενικές διακυμάνσεις των τιμών. Προπαντός αυτό καθ' εαυτό το γεγονός ότι βασιζόταν σε μια τεχνολογία κρυπτογράφησης μάλλον απρόσιτη για τον πολύ κόσμο. Ακόμη και γιατί ο στόχος της είναι να παρακάμψει τις κεντρικές νομισματικές αρχές.

Δεν ήρθε εν αιθρία, επίσης, εφόσον η χρονιά που διανύουμε ήταν στο μεγαλύτερο μέρος της κυριολεκτικά καταστρεπτική γι' αυτήν τη βιομηχανία, που έχει προσελκύσει το ενδιαφέρον της ευρύτερης κοινής γνώμης εδώ και μόλις πέντε χρόνια, περίπου. Έχει προσηλυτιστεί η κατάρρευση πολλών άλλων εταιρειών του κλάδου, μεταξύ των οποίων και ορισμένες τις οποίες έπευσε να διασώσει το FTX, όπως η τράπεζες κρυπτονομισμάτων Celsius Network, Voyager Digital και BlockFi, και το hedge fund «κρύπτο» Three Arrows Capital. Έχει επίσης προσηλυτιστεί η διψήφια «βουτιά» που σημείωσαν οι τιμές των κρυπτονομισμάτων, με το μεγαλύτερο και πλέον δημοφιλές όλων, bitcoin, να έχει περιοριστεί περίπου σε 16.000 δολ. από 40.000

και πλέον, στα οποία είχε εκτοξευθεί σταδιακά μέσα στην προηγούμενη διετία. Η συνολική κεφαλαιοποίηση της αγοράς κρυπτονομισμάτων έχει περιοριστεί στα 900 δισ. δολάρια από τα τρία τρις. δολάρια την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους.

Η επίδραση των επιτοκίων

Η πτώση αυτή ήταν συνάρτηση της μεγάλης αστάθειας που γνώρισαν φέτος τα χρηματιστήρια, καθώς οι κεντρικές τράπεζες ανέβαζαν τα επιτόκια, η ενεργειακή κρίση κλιμακώνονταν όπως και ο πόλεμος στην Ουκρανία και οι επενδυτές εγκατέλειπαν τις ριψοκίνδυνες επενδύσεις.

Το ερώτημα είναι τι πρόκειται να γίνει με τα χρήματα των επενδυτών, δεδομένου ότι σε αντίθεση με τους τραπεζικούς λογαριασμούς δεν έχουν την εγγύηση του κράτους και θα πρέπει να τα διεκδικήσουν δικαστικώς. Εξίσου καυτό είναι το ερώτημα εάν θα υπάρξουν επιπτώσεις μεγάλων κλίμακας στην αγορά κρυπτονομισμάτων ή και στην ευρύτερη αγορά, κάτι που σχεδόν αποκλείει ο οίκος Moody's. Την ώρα που συντασσόταν το παρόν, φαινόταν να έχει ήδη αρχίσει ένα ντόμινο στην αγορά καθώς το BlockFi, το οποίο είχε διασώσει ο Μπράνκμαν Φράιντ επεκτείνοντας δάνειο ύψους 250 εκατ. δολ., «πάγωσε» τις αναλήψεις των πελατών του. Υποχωρούσαν, άλλωστε, όχι μόνον τα κρυπτονομίσματα αλλά και οι μετοχές εταιρειών του κλάδου τους όπως η Coinbase.

Στις Μπαχάμες, άλλωστε, όπου έχει την έδρα του το FTX, οι Αρχές είχαν ήδη «παγώσει» τα περιουσιακά στοιχεία του και είχαν διορίσει επίσημη για την εκκαθάρισή του. Σε ό,τι αφορά τους επενδυτές του FTX, στους οποίους συγκαταλέγονται η BlackRock, το συνταξιοδοτικό ταμείο των καθηγητών του Καναδά Ontario Teachers, οι Sequoia Capital, Lightspeed Venture Partners και η SoftBank, είναι πολύ πιθανόν να χάσουν όλες τις επενδύσεις τους.

Και βέβαια ένα τελευταίο ερώτημα είναι ποια θα είναι η τύχη του Σαμ Μπράνκμαν Φράιντ, ο οποίος μέχρι πριν από λίγες ημέρες ήταν ο αδιαμφισβήτητος βασιλιάς της βιομηχανίας των «κρύπτο». Η προσωπική του περιουσία υπολογιζόταν ότι υπερέβαινε τα 15 δισ. δολ. Όμως με την κατάρρευση του FTX, ο προσωπικός του πλούτος μειώθηκε αστραπιαία κατά 94% και ήδη ανακρίνεται από την αμερικανική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

Η άνοδος και η πτώση του χρηματιστηρίου κρύπτο FTX

Το δεύτερο μεγαλύτερο χρηματιστήριο κρυπτονομισμάτων βρέθηκε από το Διάστημα στο μηδέν εν μια νυκτί και ο ιδρυτής του, από τις πολιτικές διασυνδέσεις βρέθηκε να ανακρίνεται από την αμερικανική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

προβληματικής τράπεζας κρυπτονομισμάτων BlockFi έναντι **240 εκατ. δολ.**

2 Ιουλίου
Προσφέρει ενίσχυση για τη διάσωση της τράπεζας κρυπτονομισμάτων **Voyager Digital** που τελούσε υπό πτώχευση.

29 Ιουλίου
Το FTX ανακοινώνει ότι έχει την άδεια των Αρχών για να λειτουργεί το χρηματιστήριό του και τον οίκο εκκαθάρισης στο **Ντουμπάι**.

19 Αυγούστου
Μια εκ των ρυθμιστικών αρχών του τραπεζικού συστήματος των ΗΠΑ δίνει εντολή στο FTX να μη διασπείρει **«ψευδείς και παραπλανητικούς»** ισχυρισμούς πως δήθεν τα κεφάλαιά του είχαν κρατική ασφάλιση.

9 Σεπτεμβρίου
Η επενδυτική του FTX ανακοινώνει ότι θα αγοράσει το **30% της SkyBridge Capital**.

6 Νοεμβρίου
Ο Τζάο, διευθύνων σύμβουλος του **Binance**,

ανακοινώνει ότι ρευστοποιεί όσες θέσεις έχει στο FTX εξαιτίας **«στοιχείων που αποκαλύφθηκαν πρόσφάτως»** και τα οποία δεν διευκρινίζει.

7 Νοεμβρίου
Ο Μπράνκμαν Φράιντ δηλώνει πως **«το FTX είναι σε εξαιρετική κατάσταση όπως και όλα τα περιουσιακά του στοιχεία»**.

8 Νοεμβρίου
Το FTX αντιμετωπίζει τεράστιο έλλειμμα ρευστότητας, καθώς το **72% των πελατών του αποσύρει τα κεφάλαιά του**.

9 Νοεμβρίου
Το Binance αποφασίζει να **ακυρώσει τη συμφωνία εξαγοράς** που είχε κάνει λίγες ώρες νωρίτερα **αφήνοντας το FTX στο κενό να αναζητεί κεφάλαια**.

11 Νοεμβρίου
Το FTX υποβάλλει **αίτηση πτώχευσης** και προστασίας από τους πιστωτές.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η αρχή του τέλους του Σαμ Μπράνκμαν Φράιντ

Του **KEBIN POYZ**

THE NEW YORK TIMES

Η βιομηχανία των κρυπτονομισμάτων φμιζείται για τις θεαματικές ανατροπές, τις ακραίες διακυμάνσεις των τιμών και τις περιουσίες που εμφανίζονται και εξαφανίζονται εν μια νυκτί. Ακόμη και με τα σπάνια της βιομηχανίας των «κρύπτο», ωστόσο, αυτό που συνέβη μέσα στην εβδομάδα ήταν εξωφρενικό. Για όσους δεν έχουν σχέση με τον κόσμο των κρυπτογραφημένων αξιών, η κατάρρευση του FTX, ενός εκ των μεγαλύτερων χρηματιστηρίων κρυπτονομισμάτων στον κόσμο, είναι μια ανιαρή και αδιάφορη είδηση την οποία προσπερνούν ευχαρίστως για να διαβάσουν τις τελευταίες περιπέτειες του Ελον Μασκ με το Twitter. Στον κόσμο των «κρύπτο», όμως,

σχολιάζεται ήδη ως «η Lehman των κρυπτονομισμάτων» κατ' αναλογία με την πτώση της Lehman Brothers το 2008, που προκάλεσε παγκόσμιο πανικό στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και γνωστοποίησε στον απλό κόσμο τα χάγια στα οποία βρισκόταν τότε η Wall Street.

Πράγματι η πτώση του FTX, όπως και η απόφαση της ανταγωνιστικής του Binance να ακυρώσει την εξαγορά του, ενδέχεται να εξελιχθεί στην πιο εντυπωσιακή ιστορία της χρονιάς, σε ένα δράμα στο οποίο εμπλέκονται δισεκατομμυριοίχοι, φημολογίες για σαμποτάζ και μάκες στις οποίες διακυβεύεται το μέλλον αυτής της βιομηχανίας. Στην ιστορία αυτή κάνει την εύνοια της τύχης και πολλών άλλων μία από τις πλέον προβεβλημένες προσωπικότητες του κόσμου των

Ο 30χρονος δισεκατομμυριούχος και χορηγός των Δημοκρατικών θεωρείται μία από τις εμβληματικές μορφές της αγοράς των «κρύπτο».

«κρύπτο», η πτώση του οποίου ίσως υποδηλώνει πως η βιομηχανία αυτή μετά τις ζημιές αυτού του χρόνου θα γνωρίσει και πολύ χειρότερες ημέρες. Για να βγάλει κάποιος άκρη από αυτήν την ιστορία, ας εξετάσουμε τι έχει συμβεί. Υπάρχουν λοιπόν δύο χρηματιστήρια στα οποία διεξάγεται το μεγαλύτερο μέρος των συναλλαγών κρυπτονομισμάτων και είναι το Binance και το FTX. Το μεγαλύτερο, Binance, το δι-

οικει ο Κινέζος δισεκατομμυριούχος Τσανγκπένγκ Τζάο, ο οποίος είναι γνωστός στους κύκλους των «κρύπτο» ως CZ. Οι δραστηριότητες του Binance είναι κάπως σκοτεινές. Δεν έχει ούτε επίσημα γραφεία ενώ έχει εμπλακεί σε έρευνες των Αρχών και των εποπτών πολλών από τις χώρες στις οποίες λειτουργεί. Έχει, ωστόσο, σημειώσει εξαιρετική επιτυχία και αυτήν τη στιγμή ελέγχει περίπου τη μισή από την αγορά χρηματιστηρίων κρυπτονομισμάτων. Το FTX, που έχει την έδρα του στις Μπαχάμες, το διοικεί ο Σαμ Μπράνκμαν Φράιντ, ένας τριαντάχρονος Αμερικανός δισεκατομμυριούχος και χορηγός των Δημοκρατικών. Έχει χρηματιστηριακή αξία 32 δισ. δολ., στις ΗΠΑ είναι πιο γνωστό από το Binance, εν μέρει επειδή έχει δαπανήσει εκατομμύρια δολάρια

για την αγορά δικαιωμάτων σε στάδια και τη διοργάνωση εντυπωσιακών συνεδρίων στα οποία παρευρίσκονται προσωπικότητες όπως ο Μπιλ Κλίντον.

Εξάλλου, το FTX θεωρείται – για την ακρίβεια εθεωρείτο μέχρι πριν από λίγες ημέρες – μία από τις εταιρείες «κρύπτο» μεγάλης κεφαλαιοποίησης, κατά κάποιον τρόπο σταθερή επιχείρηση με επαρκή κεφάλαια που επιβίωσε ακόμη και όταν η υπόλοιπη αγορά βρισκόταν σε ελεύθερη πτώση.

Φέτος έχει περάσει το μεγαλύτερο μέρος της χρονιάς ενισχύοντας άλλες εταιρείες «κρύπτο» και γενικώς αντιμετωπίζεται από τους επενδυτές ως υπεύθυνη εταιρεία που έχει αναπτυχθεί χωρίς να εμπλακεί σε ριψοκίνδυνες κερδοσκοπίες ή σε στοιχεία με τα κεφάλαια των πελατών της.

Ο «νέος Γουόρεν Μπάφετ» και ο μυστηριώδης Κινέζος που «τρέχει» το Binance

Ο Σαμ Μπράνκμαν Φράιντ, γνωστός και ως SBF, έχει γίνει διάσημος χάρη στην επιτυχία του FTX και αντιμετωπίζεται ως το πρόσωπο που προβάλλει τη βιομηχανία των «κρύπτο». Είναι ένας ιδιορρυθίμος, ανεπιτήδευτος μανιώδης της τεχνολογίας, που κυκλοφορεί με σορτς, αθλητικά και αχτένιστα μαλλιά, και έχει καλλιεργήσει τη φήμη του νομοταγούς μεγιστάνα των «κρύπτο». Σημειώτεον ότι πρόσφατο τεύχος του Fortune είχε τη φωτογραφία του στο εξώφυλλο και τον αποκαλούσε «ο επόμενος Γουόρεν Μπάφετ».

Το αντίπαλον δέος

Ο Τσανγκπένγκ Τζάο, αντιθέτως, είναι γνωστός σαν ένα είδος αποστάτη. Έχει ταχθεί κατά των ρυθμίσεων στα κρυπτονομίσματα και πολλές χώρες έχουν απαγορεύσει το Binance, καθώς λειτουργεί χωρίς άδεια. Υπό τη συστηματική πίεση των αμερικανικών αρχών, το 2019 το Binance εμπόδισε τους χρήστες εντός ΗΠΑ από

κάθε πρόσβαση στην κύρια πλατφόρμα του και δημιούργησε το Binance.us, ξεχωριστό χρηματιστήριο που λειτουργεί νόμιμα στην Αμερική. Φέτος που άρχισαν οι έλεγχοι της Ουάσινγκτον στη βιομηχανία των κρυπτονομισμάτων, ο Μπράνκμαν Φράιντ και το FTX άρχισαν να πολιορκούν το Καπιτώλιο με το λόμπι τους και να δαπανούν εκατομμύρια για να εξασφαλίσουν την υποστήριξη επιφυλακτικών βουλευτών προκειμένου να θεσπιστούν ρυθμίσεις φιλικές προς τον χώρο των «κρύπτο».

Η σύγκρουση

Αυτή η στάση προκάλεσε διαχασμό στον κόσμο των «κρύπτο». Ορισμένοι φανατικοί οπαδοί τους τάχθηκαν υπέρ των προσπαθειών για θέσπιση ρυθμίσεων. Κάποιοι άλλοι, όμως, κατηγόρησαν τον Σαμ Μπράνκμαν Φράιντ ότι προσπαθεί να υπονομεύσει την υπόλοιπη βιομηχανία των «κρύπτο» προωθώντας νόμους που θα πλῆ-

Ο CEO του FTX, Σαμ Μπράνκμαν Φράιντ, μέχρι πριν από λίγες ημέρες ήταν ο αδιαμφισβήτητος βασιλιάς της βιομηχανίας των «κρύπτο».

Το Binance, το μεγαλύτερο χρηματιστήριο «κρύπτο», ελέγχει ο Κινέζος Τσανγκπένγκ Τζάο, γνωστός στους κύκλους των «κρύπτο» ως CZ.

ζουν τους ανταγωνιστές του και θα αφήσουν αλώβητο το FTX. Ο επικεφαλής του Binance, Τζάο, ήταν ανάμεσα σε αυτούς που εναντιώθηκαν στις προσπάθειες για επιβολή ρυθμίσεων στον κλάδο. Κάποτε διατηρούσε φιλικές σχέσεις με τον Μπράνκμαν Φράιντ και το Binance είχε επενδύσει στο FTX. Οι δύο επιχειρηματίες ήρθαν όμως σε σύγκρουση, καθώς είχαν διαφορετικούς στόχους. Και τώρα διαπληκτίζονται για το θέμα.

Την περασμένη εβδομάδα, η διαδικτυακή εφημερίδα που δημοσιεύει ειδήσεις για τον χώρο των «κρύπτο», CoinDesk, ανέφερε ότι το hedge fund FTX, Alameda Research, και FTX ενώ υποτίθεται ότι ήταν ξεχωριστές επιχειρήσεις, στην πραγματικότητα ήταν στενά συνδεδεμένες.

Ορισμένοι παρατηρητές των «κρύπτο» εξέφρασαν την άποψη πως ο Τζάο και το Binance ήταν πίσω από τη διαρροή, ότι είχαν αφήσει σκοπίμως να διαρρεύσει το σχετικό έγγραφο για να εν-

σπείρουν αμφιβολίες σχετικά με τη σταθερότητα του FTX. Το Binance πάντως το διαψεύδει. Στη συνέχεια, ο Τζάο ανακοίνωσε πως το Binance θα πουλήσει όσα κρυπτονομίσματα του FTX είχε αγοράσει. Φοβούμενοι μήπως χάσουν τα χρήματά τους, οι επενδυτές απέσυραν πάνω από 6 δισ. δολ. από το FTX σε διάστημα τριών ημερών, αφήνοντας την εταιρεία να αναζητεί απεγνωσμένα ρευστότητα για να καλύψει τις υποχρεώσεις της.

Ο Μπράνκμαν Φράιντ προσπάθησε να καθησυχάσει τους επενδυτές με μηνύματα στο Twitter ότι «το FTX είναι σε πολύ καλή κατάσταση» και ότι «κάποιος ανταγωνιστής μας προσπαθεί να μας υπονομεύσει διασπείροντας ψευδείς φημολογίες». Ο πανικός συνέχισε όμως και ύστερα από κάποιες ατελέσφορες προσπάθειές του να διασφαλίσει ένεση κεφαλαίου από ιδιώτες επενδυτές, ο Μπράνκμαν Φράιντ ανακοίνωσε ότι θα πουλήσει την εταιρεία του,

πλην του αμερικανικού της τμήματος, στον Τζάο και στο Binance. Την Τετάρτη, ωστόσο, το Binance άλλαξε γνώμη και ανακοίνωσε ότι αποχωρεί από τη συμφωνία αφού εξέτασε τα βιβλία της εταιρείας και διαπίστωσε πως «τα προβλήματα του FTX είναι πέραν των δυνατοτήτων μας και δεν μπορούμε να βοηθήσουμε».

Και όλα αυτά εξελίσσονταν σε πραγματικό χρόνο από το Twitter, στο οποίο έχουν ενεργή παρουσία τόσο ο Τζάο όσο και ο Μπράνκμαν Φράιντ. Παρεμπιπτόντως ο Τζάο ήταν μέχρι πριν από λίγες ημέρες εν μέρει ιδιοκτήτης του Twitter, καθώς το Binance έχει επενδύσει περίπου 500 εκατ. δολ. στην εξαγορά του από τον Ελον Μασκ. Στο μεταξύ, υπάλληλοι και επενδυτές προσπαθούσαν να βγάλουν άκρη για τι έχει συμβεί, ενώ ο Μπράνκμαν Φράιντ με επιστολή του προς τους επενδυτές ζητούσε συγγνώμη που δεν προνόησε να λάβει εγκαίρως καλύτερα και περισσότερα προληπτικά μέτρα.

Net Zero 2030

Στόχος μας το μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

 EUROBANK
Cyprus

ΧΟΡΗΓΟΙ

elcafé

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Λιγότεροι οι βαθύπλουτοι στην Κίνα μέσα στο 2022

Πτώση στα χρηματιστήρια, αλλεπάλληλα lockdowns και Ουκρανία, οι βασικές αιτίες

Ο πόλεμος στην Ουκρανία, η πολιτική μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό και η πτώση των κινεζικών χρηματιστηρίων έχουν πλήξει την οικονομία της Κίνας, με άμεση αντανάκλαση στον πλούτο των Κινέζων μεγιστάνων, με αποτέλεσμα να μειώνεται ο αριθμός όσων εξ αυτών κατατάσσονται στην κατηγορία των βαθύπλουτων. Στο μεταξύ, η πολιτική των αλλεπάλληλων lockdowns πλήττει όλο και περισσότερο το κινεζικό ΑΕΠ.

Η εικόνα προκύπτει από τη λίστα της ερευνητικής εταιρείας Hurun, που κατατάσσει τους πλουσιότερους ανθρώπους στη χώρα με ελάχιστο ύψος πλούτου τα 5 δισ. γουάν, ποσό αντίστοιχο των 692 εκατ. δολαρίων. Φέτος ο αριθμός των βαθύπλουτων εμφανίζεται μειωμένος κατά 11% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος και περιορίζεται σε 1.305 πολίτες της Κίνας που υπερβαίνουν το όριο. Στο σύνολό τους συγκεντρώνουν πλούτο ύψους 3,5 τρις. δολαρίων, μειωμένο κατά 18% σε σύγκριση με τα αντίστοιχα μεγέθη του προηγούμενου έτους. Ακόμη πιο εμφανής είναι η ραγδαία πτώση του κινεζικού πλούτου στους κρυστάλλους της χώρας, με περιουσία δηλαδή 10 δισ. δολ. και άνω, καθώς ο αριθμός τους μειώθηκε κατά 29 άτομα, στους 56 πολίτες. Σε ό,τι αφορά όσους έχουν περιουσία αξίας ενός δισ. δολ.,

Η περιουσία των 1.305 κρυστάλλων της Κίνας υπολογίζεται στα 3,5 τρις. δολάρια.

ο αριθμός τους και πάλι μειώθηκε κατά 239 άτομα, στους 946 Κινέζους. Όπως τονίζει ο Ρούπερτ Χούγκεμπεργκ, πρόεδρος και κύριος ερευνητής της Hurun, «φέτος είδαμε τη μεγαλύτερη πτώση που έχει καταγραφεί τα τελευταία 24 χρόνια στον αριθμό των βαθύπλουτων του καταλόγου μας».

Πέραν όμως της παγκόσμιας συγχυρίας, που πλήττει έτσι κι αλλιώς πολλές οικονομίες και της πολιτικής των lockdowns, που έχει πλήξει πολλές βιομηχανίες, με αποτέλεσμα να ζημιωθούν πολλοί επιχειρηματίες, έχει προηγηθεί μια διείσδυση εκστρατείας του Πεκίνου κατά των κινεζικών τεχνολογικών κολοσσών και όσων εταιρειών ενισχύθηκαν τόσο ώστε να υψώσουν το ανάστημά τους στην κινεζική ηγεσία. Ανάμεσά τους οι κολοσσοί των Alibaba Group και Tencent Holdings, που βρέθηκαν στο στόχαστρο και είδαν την επιρροή τους να μειώνεται και τις επιχειρήσεις τους να συρρικνώνονται. Η ανησυχία που γεννά, άλλωστε, στους κύκλους

Περιουσία 10 δισ. δολ. και άνω έχουν 56 Κινέζοι, μειώθηκαν δηλαδή κατά 29 άτομα, ενώ οι έχοντες περιουσία ενός δισ. ανερχονται σε 946, αριθμός μειωμένος κατά 239 άτομα.

των επιχειρηματιών η στροφή του προέδρου Σι από την οικονομία στην ιδεολογία για την κοινή ευημερία και τη δίκαιη κατανομή του πλούτου, έχει κάμψει την εμπιστοσύνη των επενδυτών. Ως εκ τούτου τις τελευταίες εβδομάδες έχουν σημειώσει μεγάλες απώλειες τα χρηματιστήρια του Χονγκ Κονγκ, αλλά και της κινεζικής ενδοχώρας.

Ανάμεσα στους πιο γνωστούς στον δυτικό κόσμο Κινέζους επιχειρηματίες που είδαν τον πλούτο τους να μειώνεται κατά των κινεζικών τεχνολογικών κολοσσών, δηλαδή εφορμή στην νεολαία και του δυτικού κόσμου, TikTok.

Ο Ζανγκ Γκίμινγκ παραμένει στη δεύτερη θέση ανάμεσα στους Κινέζους μεγιστάνες, με πλούτο ύψους 35 δισ. δολ.

που, ωστόσο, έχει μειωθεί φέτος κατά 28% εξαιτίας της πτώσης που σημείωσε η χρηματιστηριακή αξία της Byte Dance. Ομοίως ο Πόνι Μα, ιδρυτής της Tencent, του οποίου ο πλούτος παραμένει στα 14,6 δισ. δολ., αλλά σημείωσε τη δεύτερη σε μέγεθος πτώση, αν και εξακολουθεί τοποθετείται στην πέμπτη θέση ανάμεσα στους πλουσιότερους πολίτες της Κίνας. Ο Τζακ Μα, ιδρυτής της πλατφόρμας ηλεκτρονικού εμπορίου Alibaba, και η οικογένειά του βρίσκονται πλέον στην έκτη θέση έχοντας υποχωρήσει κατά τέσσερις θέσεις.

Στο μεταξύ, νέο μοντέλο υπολογισμού των μακροοικονομικών μεγεθών που εκπόνησε η ιαπωνική επενδυτική Nomura, φέρει τα lockdowns—και γενικότερα κάθε είδους περιοριστικά

μέτρα που υιοθετεί το Πεκίνο για να ελέγξει την πανδημία—να πλήττουν όλο και μεγαλύτερο τμήμα του κινεζικού ΑΕΠ. Βάσει των τελευταίων μετρήσεων έχει πληγεί το 12,2% του κινεζικού ΑΕΠ, ενώ προ μίας εβδομάδας το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 9,5%.

Ο αυξημένος αντίκτυπος κατεγράφη μάλιστα την εβδομάδα στη διάρκεια της οποίας επικράτησε στα χρηματιστήρια η φημολογία πως επικείται χαλάρωση των περιοριστικών μέτρων και της πολιτικής μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό.

Μια φημολογία που, ωστόσο, έσπυσε να διαψεύσει το Πεκίνο εμμένοντας στην αυστηρή πολιτική του έναντι της πανδημίας. Όπως τονίζει ο Κλάους Ζένκελ, αντιπρόεδρος του Εμπορικού Επι-

μελητηρίου της Ε.Ε. στην Κίνα, «ένα πράγμα είναι σαφές, ότι έχουν αναβληθεί ή και ακυρωθεί πλήρως πολλές επιχειρηματικές δραστηριότητες και εμπορικές εκδηλώσεις».

Ο ίδιος εξηγεί ότι οι περιορισμοί είναι υπερβολικά πολλοί και «ο κόσμος δεν τολμάει να ταξιδέψει», ενώ τονίζει πως εταιρείες από την Γκουαντζού και τη Σεντζέν «ούτε καν μπορούν» να συμμετάσχουν στη διεθνή έκθεση εισαγωγών που διοργανώνεται αυτή την εβδομάδα στη Σαγκάι. Και διερωτάται, «πώς να διατηρήσουν τις σχέσεις οι επιχειρήσεις με τους πελάτες τους, όταν δεν μπορούν να τους συναντήσουν πρόσωπο με πρόσωπο για τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα;».

BLOOMBERG, CNBC

Μπλόκο από Βερολίνο στην εξαγορά εταιρείας επεξεργαστών από Κινέζους

Μόλις πέντε ημέρες μετά την επίσκεψη του Γερμανού καγκελαρίου στο Πεκίνο, το Βερολίνο αποφάσισε να εμποδίσει την εξαγορά γερμανικής βιομηχανίας μικροεπεξεργαστών από κινεζική εταιρεία. Πρόκειται για την Elmos που έχει έδρα στο Ντόρτμουντ και βρέθηκε στο στόχαστρο της Silix, σουηδικής θυγατρικής της κινεζικής Sai Microelectronics. Όπως σχολιάζει σχετικό ρεπορτάζ των Financial Times, απαγόρευση της εξαγοράς αντανάκλα την ανησυχία των δυτικών οικονομιών για την ασφάλεια της τεχνολογίας ημιαγωγών και της εφοδιαστικής τους αλυσίδας, αλλά και τον εντεινόμενο προβληματισμό στους πολιτικούς κύκλους της Γερμανίας για τις στρατηγικές σημασίας βιομηχανίες της χώρας που περιέρχονται στον έλεγχο της

Κίνας. Ο προβληματισμός αυτός έχει ενταθεί από τη στιγμή που η Ρωσία εισέβαλε στην Ουκρανία και η Κίνα όχι μόνον εξακολουθεί να διατηρεί στενές σχέσεις με τη Ρωσία αλλά έχει υιοθετήσει «ουδέτερη στάση» στο θέμα.

Παραμβάοντας, ο υπουργός Οικονομίας Ρόμπερτ Χάμπεκ τόνισε χθες πως η Γερμανία πρέπει μιν να καλλιεργήσει τις εμπορικές και οικονομικές της σχέσεις με την Κίνα, αλλά υπό τον όρο ότι «επιπτεύει τις επενδύσεις σε κρίσιμους τομείς ιδιαίτερης εναισθησίας όπως οι ημιαγωγοί». Προσέθεσε μάλιστα πως η Γερμανία θα πρέπει να διασφαλίσει ότι οποιαδήποτε κινεζική επένδυση σε τέτοιου είδους κλάδους θα πρέπει να υπερβεί σημαντικά εμπόδια και αυτό ισχύει και για να εξαγοράσει

την Elmos. Από την πλευρά της η διοίκηση της Elmos εξέφρασε την έκπληξη της, καθώς «μέχρι χθες το υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων και Προστασίας του Κλίματος μας ενημέρωνε πως η εξαγορά πρόκειται να εγκριθεί». Ο Γερμανός καγκελάριος πριν από την επίσκεψή του στην Κίνα είχε προωθήσει συμβιβαστική λύση για να εγκριθεί η εξαγορά τμήματος τερματικού σταθμού στο λιμάνι του Αμβούργου από την κινεζική Cosco. Και όμως ο κ. Σολτς είχε τονίσει τις ίδιες ημέρες πως πρέπει η Γερμανία να εξετάζει εφελκούς πολύ σχολαστικά τις ξένες επενδύσεις σε βιομηχανίες της και να μειώσει τις «επισφαλείς» και «μονόπλευρες» εξαρτήσεις από την Κίνα. Η υπόθεση πρόλαβε, πάντως, να προκαλέσει εντονότερες διαμάχες και εντάσεις

στο πολιτικό σκηνικό της Γερμανίας, με τις διαφωνίες και τις επικρίσεις να προέρχονται όχι μόνον από τα κόμματα της αντιπολίτευσης αλλά και από τους εταίρους του κ. Σολτς στον κυβερνητικό συνασπισμό. Προκάλεσε, άλλωστε, αντιδράσεις και από την Ουάσιγκτον με τον Αμερικανό υπουργό Εξωτερικών Άντονι Μπλίνκεν να εκφράζει στη σύνοδο του G7 «ανησυχία για ορισμένα από όσα κάνει η Κίνα, συμπεριλαμβανομένων των δεσμευτικών οικονομικών της πρακτικών και του κινδύνου να αναπτύσσουμε νέες και βαθύτερες οικονομικές εξαρτήσεις σε κρίσιμους τομείς».

Τον Οκτώβριο, άλλωστε, η Ουάσιγκτον επέβαλε αυστηρότερους περιορισμούς στις εξαγωγές μικροεπεξεργαστών αμερικανικής τεχνολογίας στην Κίνα, προκειμένου να

δυσχεράνει τις προσπάθειες της δεύτερης οικονομίας στον κόσμο να αναπτύξει μικροεπεξεργαστές υψηλής τεχνολογίας.

Εκτός έχουν ενταθεί και οι πιέσεις προς τη γερμανική κυβέρνηση να εμποδίσει την εξαγορά της Elmos. Η εν λόγω εξαγορά είχε συμφωνηθεί στο επίπεδο μιας εμπορικής συμφωνίας από πέρυσι και προέβλεπε πως η Elmos θα πουλήσει στη Silix μέρος της παραγωγικής της δυνατότητας έναντι 85 εκατ. ευρώ. Σημειώτεον ότι η κινεζική NavTech εξαγόρασε τη Silix το 2015 και στη συνέχεια ανακοίνωσε ότι σχεδιάζει την ίδρυση βιομηχανίας μικροεπεξεργαστών αξίας 300 εκατ. δολ. στο Πεκίνο βάσει της «τεχνολογίας της Silix».

Η κινεζική Sai Microelectronics προσπάθησε να εξαγοράσει την Elmos μέσω της σουηδικής θυγατρικής της Silix.

Ο πρώτος αγώνας της εθνικής Αγγλίας είναι μόλις στις 21 Νοεμβρίου. Γενικά, πάντως, οι πρώτοι γύροι της διοργάνωσης δεν έχουν το ίδιο ενδιαφέρον.

Ανάσα από το Μουντιάλ αναμένουν οι βρετανικές παμπ

Οι παμπ στην Αγγλία περιμένουν μια ώθηση από το Παγκόσμιο Κύπελλο Ποδοσφαίρου, αλλά τρέμουν τον καιρό. Εν τω μεταξύ, η διοργάνωση στο Κατάρ έχει, μέχρι στιγμής, τραβήξει τα βλέμματα για όλους τους λάθος λόγους, όπως αναφέρει σχετικώς η Deutsche Welle. Αναφορές για μίζες που δόθηκαν στους αξιωματούχους της FIFA από τους διοργανωτές, ώστε να διεξαχθεί το Μουντιάλ στη χώρα, μέχρι τους φόβους για καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με στοχοποίηση της κοινότητας των ΛΟΑΤ+ ατόμων. Επιπρόσθετο πρόβλημα και η επιλογή να διεξαχθεί η διοργάνωση

για πρώτη φορά τον χειμώνα, ώστε να αποφευχθεί η ασφυκτική ζέση της ερήμου.

Κάπου εδώ εμπλέκονται οι βρετανικές παμπ, καθώς βρισκόμαστε προ των πυλών του Μουντιάλ στις 20 Νοεμβρίου. Η πηγαία αγάπη των Βρετανών για το ποδόσφαιρο λειτουργεί, όπως είναι γνωστό, και σαν τεράστια οικονομική ανάσα για τις παμπ. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η Euro 2020, το οποίο έδωσε στα ταμεία τους πάνω από 700 εκατομμύρια λίρες.

Τι γίνεται, ωστόσο, όταν μια αθλητική διοργάνωση διεξάγεται για πρώτη φορά τον χειμώνα; «Κάνουμε τον σταυρό μας, ώστε η ε-

«Κάνουμε τον σταυρό μας, ώστε η εθνική Αγγλίας να πάει καλά», τονίζουν οι ιδιοκτήτες.

θνική Αγγλίας να πάει καλά». Αυτή είναι τουλάχιστον η απάντηση του Κρις Κόντσι, υπευθύνου αθλητικού μάρκετινγκ σε μία από τις μεγαλύτερες αλυσίδες παμπ του Ηνωμένου Βασιλείου, «Greene King», στην εφημερίδα Financial Times. Ο πρώτος αγώνας της εθνικής Αγγλίας είναι μόλις στις 21 Νοεμβρίου. Γενικά, πάντως, οι

πρώτοι γύροι της διοργάνωσης δεν έχουν το ίδιο ενδιαφέρον, όπως υποθετικά θα είχε ένας ημιτελικός ή τελικός με τη συμμετοχή της Αγγλίας. Οι ιδιοκτήτες των παμπ είχαν συνηθίσει να γεμίζουν υπερβολικά τους χώρους τους και να ανοίγουν τις πίσω αυλές τους με γιγαντοσκόθρες λόγω καλοκαιριού. Με τη θερμοκρασία, όμως, να πέφτει και να υπάρχει βροχή, είναι δύσκολο να δημιουργηθεί μια παρόμοια συνθήκη.

Παράλληλα, δε, το τεράστιο λειτουργικό κόστος εξαιτίας της ενεργειακής κρίσης προβληματίζει την εστίαση. Όπως εκτιμούν άνθρωποι του κλάδου, χρειάζονται

τουλάχιστον 20% περισσότερο τζίρο σε σχέση με τα προ πανδημίας επίπεδα απλώς για να επιβιώσουν. Κάτι τέτοιο όμως δεν προβλέπεται ιδιαίτερα εφικτό.

Το διαρκώς αυξανόμενο κόστος ζωής και από τη μεριά των καταναλωτών έχει μειώσει κατά πολύ την κατανάλωση. Ερευνα που διεξήγαγε η Heineken μαζί με την εταιρεία ερευνών KAM, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα 2/3 των θαμώνων θα είναι πιο προσεκτικοί στον αριθμό των ποτών που θα καταναλώσουν. Βέβαια, σύμφωνα με την ίδια εταιρεία, τουλάχιστον 16 εκατομμύρια Βρετανία θα δουν έστω έναν αγώνα σε παμπ.

Marketing and Channel Enablement
Supply Chain & Logistics
Vast Technology Portfolio

Scan the code to Learn More

Πυκνώνουν τα σύννεφα της ύφεσης στην Ε.Ε.

Αναιμική ανάπτυξη 0,3% το 2023 προβλέπει η Κομισιόν, «βουτιά» κατανάλωσης και επενδύσεων, σε υψηλά επίπεδα ο πληθωρισμός

Της ανταποκρίτριας μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ ΤΣΟΥΓΚΑ

Τα **σύννεφα** της ύφεσης και του πληθωρισμού σκεπάζουν την ευρωπαϊκή οικονομία, καθώς η Ε.Ε. κατέβασε τον πήχυ για την ανάπτυξη το 2023 στις φθινοπωρινές προβλέψεις της, που δόθηκαν στη δημοσιότητα.

Πιο συγκεκριμένα, οι προβλέψεις της Επιτροπής βλέπουν ανάπτυξη 3,3% για το 2022, αντί για 2,7%, και 0,3% για το 2023 –ποσοστό πολύ χαμηλότερο του 1,5% που είχε προβλεφθεί νωρίτερα–, με την οικονομία να συρρικνώνεται κατά το πρώτο τρίμηνο. Το 2024 προβλέπεται ότι οι προοπτικές ανάπτυξης θα αυξηθούν στο 1,6%. Ανάλογες είναι οι προβλέψεις και για την ανάπτυξη της Ευρωζώνης. Τη μεγαλύτερη συρρίκνωση σε επίπεδο Ε.Ε. αναμένεται να σημειώσουν το 2023 η Γερμανία και η Σουηδία. Παράλληλα, ο πληθωρισμός θα συνεχίσει να επιβαρύνει την Ε.Ε., που αυτή την περίοδο βρέθηκε αντιμέτωπη με διψήφιο νούμερο τον Οκτώβριο (10,7%). Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Επιτροπής, η αύξηση των τιμών θα αγγίξει το 8,5% για τη φετινή χρονιά, ενώ ο πληθωρισμός θα παραμείνει υψηλός το 2023 στο 6,1% – ποσοστά σημαντικά υψηλότερα από τις προβλέψεις του Ιουλίου.

«Η οικονομία της Ε.Ε. βρίσκεται σε σημείο καμπίς και οι προοπτικές της έχουν αποδυναμωθεί σημαντικά», δήλωσε ο επίτροπος Οικονομίας Πάολο Τζεντιλόνι σε συνέντευξη Τύπου κατά την παρουσίαση των φθινοπωρινών προβλέψεων. «Ο πληθωρισμός συνεχίσει να αυξάνεται ταχύτερα από το αναμενόμενο, αλλά πιστεύουμε ότι η κορύφωση βρίσκεται κοντά», πρόσθεσε.

Εξάλλου, πλήγμα αναμένεται να δε-

χθεί το 2023 και η κατανάλωση. Καθώς η ενεργειακή κρίση και ο πληθωρισμός μειώνουν το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών, προβλέπεται μείωση από 3,7% το 2022 σε 0,1% το 2023. Σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αυτές αναμένεται να επιβραδυνθούν αισθητά από 3,0% το 2022 σε 0,5% το 2023. Ωστόσο, καθώς η ύφεση προβλέπεται να είναι βραχύβια, δεν αναμένεται να υπάρξει μεγάλη καταστροφή του επενδυτικού κεφαλαίου. Ως προς τα κρατικά ελλείμματα, ο χαμηλός ρυθμός ανάπτυξης και η άνοδος των επιτοκίων παίζουν επιβαρυντικό ρόλο, αλλά συνολικά η μείωση του χρέους θεωρείται ότι θα παραμείνει σταθερή

Τη μεγαλύτερη συρρίκνωση αναμένεται να σημειώσουν η Γερμανία και η Σουηδία.

στο σύνολο της Ε.Ε.

Οι προβλέψεις της Επιτροπής βασίζονται σε μεταβλητές που μπορεί να αλλάξουν, καθώς ο πόλεμος στην Ουκρανία συνεχίζει να μαίνεται και οι πιθανές αναταράξεις σε σχέση με την ενεργειακή επάρκεια δεν μπορούν να αποκλειστούν.

«Οι οικονομικές προοπτικές όχι μόνο υπόκεινται σε τεράστια αβεβαιότητα, αλλά εξαρτώνται σε κρίσιμο βαθμό από την πολιτική», τόνισε ο επίτροπος Τζε-ντιλόνι. «Εάν είμαστε σε θέση να δείξουμε, με βάση και την εμπειρία της πανδημίας, ότι μπορούμε να συμφωνήσουμε σε μια κοινή πολιτική στρατηγική, αυτό θα έχει επιπτώσεις επιπλέον στις αγορές και στους επενδυτές και μπορεί να αλλάξει τις προ-

«Η οικονομία της Ε.Ε. βρίσκεται σε σημείο καμπίς και οι προοπτικές της έχουν αποδυναμωθεί σημαντικά», δήλωσε ο επίτροπος Οικονομίας Πάολο Τζεντιλόνι.

πτικές προς το καλύτερο», κατέληξε.

Σύμφωνα με την παρούσα ανάλυση της Κομισιόν, η μεγαλύτερη απειλή προέρχεται από πιθανές δυσμενείς εξελίξεις στην αγορά φυσικού αερίου και τον κίνδυνο ελλείψεων, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια του χειμώνα. Η έκθεση της Ε-

πιτροπής εκτιμά, επίσης, τη δημοσιονομική πολιτική για την προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών και επιχειρήσεων από την υπερβολική αύξηση των τιμών στην ενέργεια. Ταυτόχρονα σημειώνεται ότι η Ε.Ε. παραμένει εκτεθειμένη στην πιθανή αστάθεια των χρηματοπιστω-

τικών αγορών, ιδιαίτερα στον απόηχο της πανδημίας και των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, που απειλούν σταθερά την ευρωπαϊκή και την παγκόσμια οικονομία. Παρά τη συνολικά αρνητική εικόνα υπάρχει αισιοδοξία ότι ενώ βραχυπρόθεσμα θα επικρατήσουν δυνάμεις

συρρίκνωσης, μια βαθιά ύφεση στην Ε.Ε. φαίνεται απίθανη. Η δυναμική του πρώτου εξαμήνου του έτους θα αποτελέσει σημαντικό ρυθμιστικό παράγοντα για τη διαφανόμενη ύφεση. Όπως εξηγεί η Επιτροπή στην έκθεσή της, τα διαρθρωτικά πλεονεκτήματα και η προσαρμοστική ικανότητα που έχει επιδεικχθεί μέχρι στιγμής θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν ώστε να διασφαλιστεί η δυνατότητα της Ε.Ε. να ανταποκριθεί στις νέες προκλήσεις που αντιμετωπίζει.

Πλαφόν στο αέριο

Με ρητή δέσμευση ότι θα καταθέσει νομοθετική πρόταση για το πλαφόν στο φυσικό αέριο πριν από την έκτακτη συνεδρίαση των υπουργών Ενέργειας στις 24 Νοεμβρίου, απάντησε χθες, ύστερα από εβδομάδες επιτακτικών πιέσεων από την πλευρά των κρατών-μελών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σε επιστολή που υπέγραψαν από κοινού η τσεχική προεδρία του Συμβουλίου και η πρόεδρος της Κομισιόν, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, αναφέρεται ότι «η Επιτροπή θα καταθέσει εγκαίρως ένα λεπτομερές σχέδιο πρότασης για έναν διορθωτικό μηχανισμό («προσωρινό πλαφόν στην τιμή του φυσικού αερίου»), το οποίο θα λαμβάνει υπόψη τις προϋποθέσεις και διασφαλίσεις που έχουν ζητήσει τα κράτη-μέλη». Η υπαναχώρηση της Κομισιόν ήλθε ύστερα από συνάντηση των μόνιμων αντιπροσώπων στις Βρυξέλλες, όπου πολλά κράτη-μέλη πίεσαν για πολυλοστή φορά για την κατάθεση της νομοθετικής πρότασης. Εξάλλου, η κοινή επιστολή στέκεται ιδιαίτερα σε σημεία που η Επιτροπή έχει υπογραμμίσει ως πρωταρχικής σημασίας για να μην υπάρξουν κλυδωνισμοί στον ανεφοδιασμό, όπως η μείωση της κατανάλωσης και οι κοινές αγορές φυσικού αερίου.

Ζημίες 40,4 δισ. ευρώ καταγράφει η Uniper τους πρώτους εννέα μήνες

Μεγάλες ζημίες ύψους 40 δισ. ευρώ καταγράφει ο γερμανικός ενεργειακός όμιλος της Uniper εξαιτίας των κινήσεων της Ρωσίας να περιορίσει τις προμήθειες φυσικού αερίου. Οι απώλειες της εταιρείας, η οποία συντόμως θα περάσει στα χέρια του γερμανικού δημοσίου, είναι οι μεγαλύτερες στην επιχειρηματική ιστορία της Γερμανίας – οι αμέσως ακόλουθες είναι εκείνες των 25 δισ. ευρώ της Deutsche Telekom το 2002, σύμφωνα με τον Μαρκ Σπέρερ, καθηγητή Οικονομικής Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο του Ρέγκενσμπουργκ. Ειδικότερα, η Uniper εμφάνισε καθαρή ζημία 40,4 δισ. ευρώ τους πρώτους εννέα μήνες του έτους, μια απότομη και μεγάλη αύξηση εν συγκρίσει με την απώλεια των 4,7 δισ. ευρώ που καταγράφηκε την ίδια περίοδο πέρυσι. Τα έσοδά της το εν λόγω διάστημα συμμορφώνονται στα 213 δισ. ευρώ και ήταν σχεδόν τριπλάσια από τα 78 δισ. ευρώ την ίδια περίοδο πέρυσι, όπως αναφέρει δημοσίευμα των Financial Times.

Αναφορικά τώρα με την περίοδο του τρίτου τριμήνου από τον Ιούλιο έως τον Σεπτέμβριο, η ζημία της Uniper ήταν σχεδόν 28 δισ. ευρώ. Υπενθυμίζεται πως η συνεχώς αυξανόμενη τιμή του φυσικού αερίου, που προκλήθηκε από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και τις επακόλουθες εις βάρος της κυρώσεις από τα κράτη της Δύσης, βύθισε τον όμιλο σε σοβαρή κρίση. Και αυτός είναι ο λόγος που έκανε την κυβέρνηση της Γερμανίας να εθνικοποιήσει την εταιρεία. Αφού η Μόσχα περιέστειλε τις προμήθειες φυσικού αερίου, η Uniper, κάποτε ο μεγαλύτερος εισαγωγέας ρωσικού φυσικού αερίου στην Ευρώπη, χρειάστηκε να αγοράσει πιο ακριβό καύσιμο στην αγορά σποτ.

«Για να διασφαλίσει την επάρκεια του εφοδιασμού των πελατών της, η Uniper προμηθεύεται αέριο εδώ και αρκετό καιρό σε σαφώς υψηλότερες τιμές. Κατέγραψε έτσι σοβαρές απώ-

Το **διάστημα** Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου τα έσοδα της Uniper ανήλθαν σε 213 δισ. ευρώ και ήταν τριπλάσια από τα 78 δισ. ευρώ την ίδια περίοδο πέρυσι.

λειες, επειδή το κόστος αντικατάστασης για την προμήθεια νέου αερίου δεν μετακυλιέται στους καταναλωτές», δήλωσε η Τίνα Τουόμελα, γενική οικονομική διευθύντρια της εταιρείας. «Τα στοιχεία εξαμήνου μάς έδειξαν ήδη ότι αυτό έχει αφήσει τεράστια τραύματα στα οικονομικά μας αποτελέσματα», πρόσθεσε. Η Uniper ανέφερε πως η ζημία των 40,4 δισ. ευρώ περιελάμβανε «περίπου 10 δισ. ευρώ σε πραγματοποιηθέντα κόστη για όγκους αντικατάστασης και περίπου 31 δισ. ευρώ σε αναμενόμενες μελλοντικές ζημίες από τις αλλαγές στην αποτίμηση παραγώγων, καθώς και τη συσσώρευση προβλέψεων έναντι απωλειών που σχετίζονται με τις περικοπές ρωσικού αερίου».

Τον Σεπτέμβριο, η γερμανική κυβέρνηση προώθησε ένα ευρύ πρόγραμμα διάσωσης της Uniper, ώστε να μην περιέλθει σε κατάσταση αφερεγγυό-

τητας. Αποτιμάτο σε πολλά δισεκατομμύρια ευρώ και προέβλεπε την εξαγορά του μεριδίου που είχε στον όμιλο η προηγούμενη ιδιοκτήτρια του Fortum, καθώς και ένωση ρευστού ύψους 8 δισ. ευρώ. Η βραχυπρόθεσμη ρευστότητα της Uniper ενισχύθηκε με μια γραμμή πιστώσεων της τάξεως των 18 δισ. ευρώ από τη γερμανική κρατική τράπεζα KfW. Η Uniper είπε ότι είχε αντλήσει 14 δισ. ευρώ έως τις 31 Οκτωβρίου. Τέλος, όπως υπογράμμισε η Τίνα Τουόμελα, «για εμάς αυτή τη στιγμή ύψιστη προτεραιότητα είναι η εφαρμογή του προγράμματος διάσωσης και σταθεροποίησης». Από τις αρχές του έτους η τιμή της μετοχής της Uniper εξασθένησε 93%, με αποτέλεσμα η χρηματιστηριακή αξία της εταιρείας να φθάνει το 1,1 δισ. ευρώ από τα 15,2 δισ. ευρώ στις 3 Ιανουαρίου 2022.

Κατά 0,2% μειώθηκε το βρετανικό ΑΕΠ στη διάρκεια του γ' τριμήνου

Η **οικονομία** της Βρετανίας διολίσθησε σε ύφεση το γ' τρίμηνο του έτους για πρώτη φορά μετά το τελευταίο lockdown της πανδημίας, καθώς η εκτόξευση του κόστους διαβίωσης έχει οδηγήσει τους καταναλωτές σε μείωση των δαπανών. Συνέδραμαν, άλλωστε, και οι πρόσθετες ημέρες αργίας που αφιερώθηκαν στην κηδεία της βασίλισσας, στη διάρκεια των οποίων δεν λειτουργήσαν οι επιχειρήσεις. Το βρετανικό ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά 0,2% και κατά τις εκτιμήσεις των οικονο-

«**Πρέπει** να ανακοπεί ο πληθωρισμός, να εξισορροπηθούν τα οικονομικά της χώρας και οι ισολογισμοί της και να αρχίσει να υποχωρεί το χρέος της», τόνισε ο Βρετανός υπουργός Οικονομικών Τζέρεμι Χαντ.

Μόνο τον Σεπτέμβριο το βρετανικό ΑΕΠ συρρικνώθηκε 0,6% εξαιτίας των ημερών αργίας για την κηδεία της βασίλισσας.

μολόγων πρόκειται για την αρχή μιας παρατεταμένης περιόδου ύφεσης. Η συρρίκνωση του βρετανικού ΑΕΠ ήταν μικρότερη από τις προβλέψεις των οικονομολόγων, αλλά είναι η πρώτη μετά το α' τρίμηνο του περασμένου έτους και καταδεικνύει πως η Βρετανία είναι η μοναδική χώρα του G7 που δεν έχει ακόμη ανακάμψει πλήρως από την ύφεση της πανδημίας. Το ΑΕΠ της παραμένει κατά 0,4% χαμηλότερο από τα προ πανδημίας επίπεδα. Μόνο μέσα στον Σεπτέμβριο το βρετανικό ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά 0,6% εξαιτίας των πρόσθετων ημερών αργίας στη διάρκεια της κηδείας της βασίλισσας.

Σκοιλάζοντας τα τελευταία στοιχεία, ο υπουργός Οικονομικών Τζέρεμι Χαντ δήλωσε πως δεν τρέφει ψευδαισθήσεις για «το πόσο δύσκολος είναι ο δρόμος μπροστά, καθώς θα χρειαστεί να ληφθούν εξαιρετικά δύσκολες αποφάσεις προκειμένου να αποκατασταθούν η εμπιστοσύνη και η οικονομική σταθε-

ρότητα». Προσέθεσε, άλλωστε, ότι για να επιτευχθεί μακροπρόθεσμη και βιώσιμη ανάπτυξη «πρέπει να ανακοπεί ο πληθωρισμός, να εξισορροπηθούν τα οικονομικά της χώρας και οι ισολογισμοί της, και να αρχίσει να υποχωρεί το χρέος της». Τόσο οι καταναλωτικές δαπάνες όσο και οι επενδύσεις των επιχειρήσεων υποχώρησαν στη διάρκεια του γ' τριμήνου, αλλά σημειώθηκε βελτίωση στο εξωτερικό εμπόριο της χώρας. Όπως επισημαίνουν οικονομικοί αναλυτές, τώρα τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις της Βρετανίας έχουν να αντιμετωπίσουν δύο χρόνια δυσπραγίας, δεδομένου ότι η Τράπεζα της Αγγλίας αυξάνει παράλληλα το κόστος δανεισμού. Και όπως ακριβώς ισχύει και για άλλες οικονομίες, ο κίνδυνος εν προκειμένω είναι να υιοθετήσουν η κεντρική τράπεζα και η κυβέρνηση τόσο αυστηρή πολιτική ώστε να επιδεινωθεί περαιτέρω η ύφεση. Σύμφωνα με τη δεξαμενή σκέψης

Resolution Foundation, η επιστροφή της Βρετανίας σε νέα ύφεση είναι η ταχύτερη που έχει καταγραφεί μετά το 1975, καθώς η χώρα βγήκε από την ύφεση της πανδημίας μόλις πριν από δύο χρόνια. Και βέβαια η συρρίκνωση του ΑΕΠ της έρχεται σε οξεία αντίθεση με την έστω και ήπια ανάκαμψη που έχουν καταγράψει οι χώρες του G7.

Είναι, άλλωστε, σαφές ότι κάμπτεται η εμπιστοσύνη των νοικοκυριών καθώς οι δαπάνες τους μειώθηκαν κατά 0,5% το γ' τρίμηνο, οι λιανικές πωλήσεις σημείωσαν πτώση 1,9%, ενώ τα καταστήματα και οι μονάδες παραγωγής μείωσαν τα αποθέματά τους. Η Τράπεζα της Αγγλίας έχει αυξήσει τα επιτόκια οκτώ φορές από τον περασμένο Δεκέμβριο και υπογραμμίζει ότι η ύφεση είναι το αναπόφευκτο τίμημα που πρέπει να καταβάλει η βρετανική οικονομία αλλά και η κοινωνία για να ανακοπεί ο πληθωρισμός και να τεθεί και πάλι υπό έλεγχο.

“Ευχαριστούμε
για την εμπιστοσύνη σας για πάνω από 25 χρόνια.
Ευγενική υπενθύμιση όπως τερματίσετε
την μεταξύ μας τραπεζική σχέση.”

Μετά λύπης & χαιρετισμών,
RCB Bank

Αξιολογούμε επενδυτικά σχέδια 14,5 δισ. ευρώ

Ο υφυπουργός Εξωτερικών για την Οικονομική Διπλωματία Κώστας Φραγκογιάννης μιλάει για τις συνεργασίες με τη Σίλικον Βάλεϊ

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Γέφυρα επενδύσεων και συνεργασίας με τη Μέκκα της παγκόσμιας καινοτομίας και τεχνολογίας στη Σίλικον Βάλεϊ και στο Σαν Φρανσίσκο, η οποία αναμένεται να συνοδευθεί και με απευθείας πτήσεις από και προς την Αθήνα, είναι το αποτέλεσμα του ταξιδιού του υφυπουργού Εξωτερικών για την Οικονομική Διπλωματία και την Εξωστρέφεια, Κώστα Φραγκογιάννη. Μιλώντας στην «Κ» εξηγεί πως το κλίμα για την Ελλάδα είναι ιδιαίτερα θετικό και, όπως αναφέρει χαρακτηριστικά, η Ελλάδα είναι πλέον ορατή στα ερευνητικά προγράμματα των πανεπιστημίων αλλά και στις επενδυτικές ασκήσεις που κάνουν τα επιτελεία των επιχειρήσεων. Αυτό προκύπτει, όπως σημειώνει, από συναντήσεις που πραγματοποίησε τόσο με τη Microsoft και την Google όσο και στα πανεπιστήμια Berkeley, San Francisco και Stanford. Όπως και από τις επαφές που έγιναν με επενδυτικά κεφάλαια αλλά και επιχειρηματίες έξω από το στενό φάσμα της τεχνολογίας και όλες τις εταιρείες-κολοσσούς που έχουν ήδη τοποθετηθεί στη χώρα μας καθώς και επιχειρήσεις Ελλήνων που διαπρέπουν στη Σίλικον Βάλεϊ.

Παράλληλα μιλάει για τον όγκο των στρατηγικών επενδύσεων ελληνικών και ξένων σχημάτων που έχουν υποβληθεί προς έγκριση στις αρμόδιες ελληνικές αρχές, αποκαλύπτοντας ότι έχουν ήδη εγκριθεί επιχειρηματικά σχέδια πάνω από 8,5 δισ. ευρώ και υπάρχουν άλλα 6 δισ. που αξιολογούνται προς έγκριση. Δηλαδή, επενδυτικά σχέδια συνολικού προϋπολογισμού 14,5 δισ., ποσό πρωτόγνωρο για τα ελληνικά δεδομένα.

«Οι ξένοι βλέπουν στην Ελλάδα μια μακροπρόθεσμη ικανότητα δημιουργίας σημαντικών κεφαλαιακών κερδών και είμαστε αισιόδοχοι ότι οι ρυθμοί αυτοί θα συνεχιστούν και το 2023, με νέες επενδύσεις στην ενέργεια, στις βιοεπιτήσεις, στην ανάπτυξη ψηφιακών

κόμβων, στην εφοδιαστική αλυσίδα», αναφέρει χαρακτηριστικά.

— **Πώς θα κλείσει το 2022 σε άμεσες ξένες επενδύσεις και τι να περιμένουμε για το 2023;**

— Η ανοδική πορεία των άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ) τα τελευταία τριάντισι χρόνια είναι εντυπωσιακή. Το 2021 καταγράφηκε άνοδος 72,3%. Οι καθαρές εισροές ανήλθαν στα 4,8 δισ. ευρώ, οι υψηλότερες από το 2002. Για το πρώτο εξάμηνο του 2022, οι (ακαθάριστες) ΑΞΕ ανήλθαν σε 4,3 δισ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 86% των ξένων επενδύσεων του 2021 συνολικά. Και μόνο στο κομμάτι των στρατηγικών επενδύσεων έχουμε εγκρίνει επιχειρηματικά σχέδια πάνω από 8,5 δισ. ευρώ και υπάρχουν άλλα 6 δισ. που αξιολογούνται προς έγκριση.

Η συνεισφορά των επενδύσεων αυτών στην αγορά εργασίας υπολογίζεται σε περίπου 4.500 θέσεις. Όλα δείχνουν ένα πράγμα: ότι οι ξένοι επενδυτές βλέπουν στην Ελλάδα μια μακροπρόθεσμη ικανότητα δημιουργίας σημαντικών

Η αύξηση των άμεσων ξένων επενδύσεων τα τελευταία 3,5 έτη είναι εντυπωσιακή. Το 2021 καταγράφηκε άνοδος 72,3%.

κεφαλαιακών κερδών. Είμαστε αισιόδοχοι ότι οι ρυθμοί αυτοί θα συνεχιστούν και το 2023, με νέες επενδύσεις στην ενέργεια, στις βιοεπιτήσεις, στην ανάπτυξη ψηφιακών κόμβων, στην εφοδιαστική αλυσίδα.

— **Ποιες επαφές πραγματοποιήσατε στη Σίλικον Βάλεϊ; Ποιο είναι το επόμενο βήμα;**

— Το στοιχείο του συγκεκριμένου ταξιδιού ήταν να κατακτήσουμε τη Σί-

Η Ελλάδα είναι ορατή στα ερευνητικά προγράμματα των ξένων πανεπιστημίων αλλά και στις επενδυτικές ασκήσεις που κάνουν τα επιτελεία των επιχειρήσεων, τονίζει ο κ. Κώστας Φραγκογιάννης.

λικον Βάλεϊ. Καταφέραμε να παρουσιάσουμε στη Μέκκα της τεχνολογίας και της καινοτομίας το σύγχρονο πρόσωπο της Ελλάδας γενικότερα και του ελληνικού οικοσυστήματος καινοτομίας ειδικότερα. Ελλάδα πλέον σημαίνει business, και αυτό δείξαμε σε όλες τις επαφές και τις συναντήσεις μας. Η παρουσία μας για επτά ημέρες στο Σαν Φρανσίσκο είχε καταλυτικό ρόλο στην επικοινωνία με τα κέντρα λήψης αποφάσεων των επιχειρήσεων. Έχουμε να

κάνουμε σκληρή δουλειά από την ημέρα της επιστροφής μας, ώστε να ανταπεξέλθουμε σε αυτά που μας ζήτησαν για να υπάρξει πρόοδος νέων συνεργασιών και επενδύσεων. Μαζί με τον υφυπουργό Ανάπτυξης Χρήστο Δήμα και τον γενικό γραμματέα Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων και πρόεδρο του Enterprise Greece, Γιάννη Σμυρλή, πραγματοποιήσαμε πολλές συναντήσεις με χρηματοδοτικά επενδυτικά ταμεία, αλλά και επιχειρηματίες έξω από το στενό φάσμα της τε-

χνολογίας. Φυσικά επισκεφθήκαμε και όλες τις εταιρείες-κολοσσούς που έχουν ήδη επενδύσει στη χώρα μας, αλλά και επιχειρήσεις Ελλήνων που διαπρέπουν στη Σίλικον Βάλεϊ.

— **Ποιο είναι το επενδυτικό κλίμα για την Ελλάδα στις ΗΠΑ;**

— Η εικόνα της χώρας έχει αλλάξει και αυτό αποτελεί ήδη κεκτημένο στις συναντήσεις που έχουμε. Τόσο στις συναντήσεις με τη Microsoft και την Google

όσο και με τις επισκέψεις στο Berkeley, στο University of San Francisco και στο Stanford, η Ελλάδα είναι ορατή στα ερευνητικά προγράμματα των πανεπιστημίων αλλά και στις επενδυτικές ασκήσεις που κάνουν τα επιτελεία των επιχειρήσεων. Ο κόσμος αλλάζει με μεγάλη ταχύτητα μετά την περίοδο της πανδημίας, που επηρέασε ριζικά τον τρόπο εργασίας στη βιομηχανία της υψηλής τεχνολογίας. Υπάρχουν σχέδια στα σκαριά από τις μεγάλες επιχειρήσεις, αλλά και πολλά δουλειά, για να πραγματοποιηθούν.

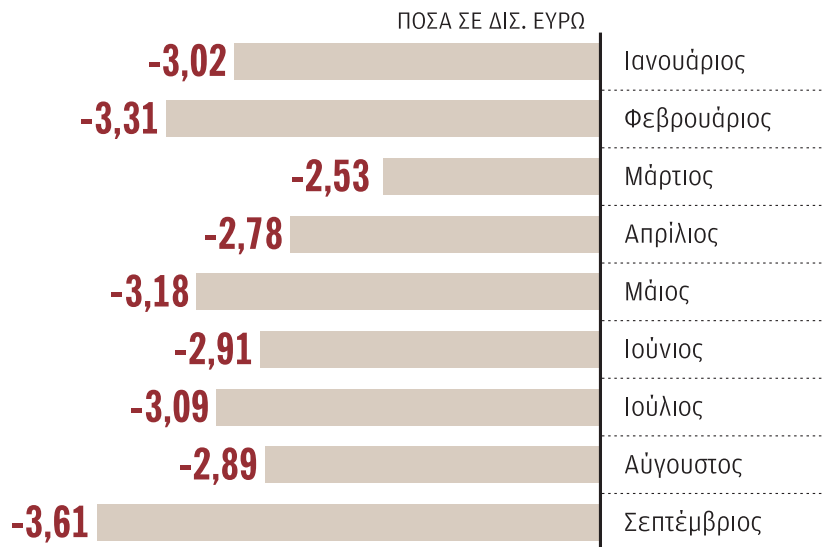
— **Τι πιστεύετε ότι επιτύχατε τελικά με τις επαφές σας στο Σαν Φρανσίσκο;**

— Ηρθαμε στο Σαν Φρανσίσκο με σαφή στόχευση τον κλάδο της τεχνολογίας, αλλά με ανοικτή ατζέντα στις συναντήσεις που πραγματοποιήσαμε και με επιχειρήσεις της αεροδιαστημικής βιομηχανίας. Τρεις βασικοί τομείς αποτέλεσαν στόχους στον σχεδιασμό μας: κατ' αρχάς να ξεκινήσουμε τις διαδικασίες για τη δημιουργία θεσμικού πλαισίου του Silicon Valley Greek Hub και να το συνδέσουμε συμβολικά με τις startup εταιρείες που πήραμε μαζί μας. Δεύτερον, με τις επισκέψεις, τις συναντήσεις και τις παρουσιάσεις στα πανεπιστήμια Berkeley, Stanford και University of San Francisco, να δημιουργήσουμε τις προοπτικές και τη δυνατότητα σύνδεσής τους με τα ελληνικά ερευνητικά και παιδαγωγικά ιδρύματα. Και τρίτον, μετά τις μεγάλες επενδύσεις που ήδη έχουν πραγματοποιήσει οι κολοσσοί της τεχνολογίας στη χώρα μας, να διευρύνουμε τις προοπτικές τους παρουσιάζοντας όλο το πλέγμα ευκαιριών που υπάρχουν στη χώρα μας. Να σας αναφέρω επίσης πως στις επαφές που κάναμε με τα στελέχη του δήμου του Σαν Φρανσίσκο, ο οποίος διαχειρίζεται το αεροδρόμιο της πόλης, λάβαμε τη διαβεβαίωση ότι έχουν ισχυρό ενδιαφέρον για τη δημιουργία απευθείας γραμμής Αθήνα - Σαν Φρανσίσκο.

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ

Εξέλιξη εμπορικού ισοζυγίου Ιανουάριος - Σεπτέμβριος 2022

Το αρνητικό πρόσημο δηλώνει έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Αλμα 70% του εμπορικού ελλείμματος τον Σεπτέμβριο

Στα 3,60 δισ., λόγω των ακριβών εισαγωγών ενεργειακών προϊόντων και πρώτων υλών

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Αύξηση 70,4% σημείωσε το εμπορικό έλλειμμα τον Σεπτέμβριο, καθώς οι ούτως ή άλλως περισσότερες εισαγωγές ενισχύθηκαν με πολύ υψηλότερο ρυθμό σε σύγκριση με τις εξαγωγές, γεγονός που συνδέεται κυρίως με τη μεγάλη εξάρτηση της Ελλάδας από τις εισαγωγές ενεργειακών προϊόντων και σειράς πρώτων υλών.

Αν και οι εξαγωγές βρισκόταν σε επίπεδα νέου ιστορικού υψηλού, δεν μπορούν να υπερκαλύψουν σε καμία περίπτωση τις εισαγωγές. Βεβαίως, όπως και στην περίπτωση των εισαγωγών, η αύξηση της αξίας των εξαγωγών οφείλεται βεβαίως στη χωρίς περιορισμούς οικονομική και κοινωνική δραστηριότητα λόγω άρσης των μέτρων για τον κορωνοϊό στη συντριπτική πλειονότητα των αγορών, αλλά και στην αύξηση της τιμής πώλησης των εξαγόμενων προϊόντων.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), οι εισα-

Το ίδιο διάστημα οι εξαγωγές διαμορφώθηκαν σε 4,72 δισ., αυξημένες κατά 26,3% σε σύγκριση με πέρυσι.

γωγών τον Σεπτέμβριο, συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών, διαμορφώθηκαν σε 8,33 δισ. ευρώ, αυξημένες κατά 42,2% σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο του 2021. Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών, η αξία των εισαγωγών ήταν αυξημένη κατά 22,9% σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο του 2021. Την ίδια ώρα, οι εξαγωγές, συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών, διαμορφώθηκαν σε 4,72 δισ., ενισχυμένες κατά 26,3% σε σύγκριση με ένα χρόνο πριν.

Αποτέλεσμα των παραπάνω ήταν το εμπορικό έλλειμμα να διαμορφωθεί τον Σεπτέμβριο του 2022 σε 3,60 δισ., αυξημένο κατά 70,4%. Εάν εξαιρεθούν τα πετρε-

λαιοειδή, η αύξηση του εμπορικού ελλείμματος ήταν 30,3%.

Σε επίπεδο εννεαμήνου το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου διαμορφώθηκε σε 27,3 δισ., αυξημένο κατά 62,3% σε σύγκριση με το διάστημα Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2022. Το αντίστοιχο μέγεθος χωρίς τα πετρελαιοειδή παρουσίασε αύξηση κατά 5,65 δισ., δηλαδή κατά 41,1%.

Το παραπάνω είναι αποτέλεσμα της διαμόρφωσης της αξίας των εισαγωγών σε 67,85 δισ. στο διάστημα Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2022, αύξηση 48,9%. Οι εξαγωγές στο ίδιο διάστημα διαμορφώθηκαν σε 40,55 δισ., αυξημένες κατά 41,1%. Χωρίς τα πετρελαιοειδή, είναι αξιοσημείωτο ότι παρά την πανδημία και τον πόλεμο στην Ουκρανία, οι εξαγωγές για το εννεάμηνο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου κινούνται ανοδικά σε σχέση με το 2021, στα 25,94 δισ. από 20,95 δισ., δηλαδή αυξημένες κατά 4,99 δισ. ή κατά 23,8%. Η πορεία των εξαγωγών ανά βασικό κλάδο στο εννεάμηνο ήταν η ακόλουθη:

- Πετρελαιοειδή: στα 15,08 δισ. έναντι 7,85 δισ. πέρυσι, αύξηση δηλαδή κατά 92,1%.
- Τρόφιμα: στα 5,19 δισ. από 4,32 δισ., αύξηση δηλαδή κατά 20,1%.
- Βιομηχανικά είδη: στα 6,24 δισ. από 4,5 δισ., αύξηση δηλαδή κατά 38,6%.
- Χημικά: στα 4,51 δισ. από 4,22 δισ., αύξηση δηλαδή κατά 6,9%.
- Μηχανήματα: 3,54 δισ. η αξία φέτος στο εννεάμηνο από 2,78 δισ. πέρυσι, αύξηση δηλαδή κατά 27,2%.
- Διάφορα βιομηχανικά: αύξηση επίσης 27,2%, καθώς στο φετινό εννεάμηνο η αξία των εξαγωγών διαμορφώθηκε σε 2,70 δισ. από 2,12 δισ. πέρυσι.
- Πρώτες ύλες: αύξηση 7,6%, σε 1,29 δισ. από 1,20 δισ. πέρυσι.
- Ποτά και καπνός: 817,7 εκατ. από 699,4 εκατ. πέρυσι, αυξημένη η αξία κατά 16,9%.
- Λάδι: αύξηση κατά 12,5%, στα 618,4 εκατ. από 549,8 εκατ. πέρυσι.

Νέο «μπρώο» βραχυχρόνιων μισθώσεων προτείνει η Ε.Ε.

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Στη δημιουργία μιας ηλεκτρονικής και απλής διαδικασίας εγγραφής για τους οικοδεσπότες που διαχειρίζονται ακίνητα μέσω των ψηφιακών πλατφορμών βραχυχρόνιας μίσθωσης θα πρέπει να προχωρήσουν οι αρμόδιες αρχές, στο πλαίσιο της πρότασης κανονισμού που ενέκρινε και τυπικά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Όπως αναφέρει ο STAMA (Σύνδεσμος Εταιρειών Βραχυχρόνιας Μίσθωσης Ακινήτων) ο κανονισμός αποσκοπεί στη δημιουργία απλουστευμένων υποχρεώσεων συλλογής και κοινοποίησης δεδομένων για τους οικοδεσπότες και τις διαδικτυακές πλατφόρμες, αντικαθιστώντας τους σημερινούς διαφορετικούς και πολύπλοκους κανόνες που ισχύουν στα επιμέρους κράτη-μέλη.

Οι νέοι κανόνες θα πρέπει να συμπληρώνουν τα υφιστάμενα μέσα, όπως η πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες ή η οδηγία για τη διοικητική συνεργασία στον τομέα της φορολογίας (DAC7), τα οποία ήδη παρέχουν στις δημόσιες αρχές ορισμένα εργαλεία και δεδομένα. Μόλις ολοκληρωθεί η διαδικασία εγγραφής, οι οικοδεσπότες θα λάβουν έναν μοναδικό αριθμό εγγραφής, που θα τους επιτρέψει να ξεκινήσουν τη δραστηριότητά τους.

Παράλληλα, θα πρέπει να τονιστεί ότι η παρέμβαση αυτή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναιρεί τη δυνατότητα των εθνικών και τοπικών αρχών να σχεδιάζουν κανόνες και πολιτικές για τις βραχυχρόνιες μισθώσεις, προκειμένου να αντιμετωπίσουν, π.χ., ζητήματα πολεοδομίας, ασφάλειας και φορολογίας. Ωστόσο, σύμφωνα με τον STAMA, θα πρέπει οι όποιες παρεμβάσεις γίνουν «να τηρούν τις αρχές της αιτιολόγησης και τις αναλογικότητας που κατοχυρώνονται στην οδηγία της Ε.Ε. για τις υπηρεσίες. Τα δεδομένα που συλλέγονται βάσει της παρούσας πρότασης θα πρέπει να επιτρεφθούν στις δημόσιες αρχές να εκτιμήσουν καλύτερα την κατάσταση επιτόπου

Ο κανονισμός αποσκοπεί στη δημιουργία απλουστευμένων υποχρεώσεων συλλογής και κοινοποίησης δεδομένων.

και να θεσπίσουν πιο στοχευμένους και αναλογικούς κανόνες. Οι νέοι κανόνες ορίζουν επίσης ότι οι δημόσιες αρχές είναι υπεύθυνες για τη δημιουργία συστήματος καταχώρισης».

Τα υφιστάμενα συστήματα καταγραφής, σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, μπορούν να διατηρηθούν, αλλά θα πρέπει να είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στην παρούσα πρόταση. Για παράδειγμα, οι δημόσιες αρχές θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι η καταχώριση είναι δυνατή ηλεκτρονικά και να εκδώσουν έναν μοναδικό αριθμό καταχώρισης ανά ακίνητο (π.χ. AMA).

Σύμφωνα με τον STAMA, η πρόταση της Επιτροπής θα συζητηθεί ενόψει της έγκρισής της από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σε ένα έτος από σήμερα. Εφόσον εγκριθεί και αρχίσει να ισχύει, τα κράτη-μέλη θα έχουν στη διάθεσή τους περίοδο δύο ακόμη ετών προκειμένου να δημιουργήσουν τους απαραίτητους μηχανισμούς για την ανταλλαγή δεδομένων. Ουσιαστικά, δηλαδή, οι αλλαγές αυτές θα αρχίσουν να γίνονται αισθητές στην αγορά σε περίπου τρία χρόνια από σήμερα, το φθινόπωρο του 2025.

Σήμερα, στην Ε.Ε. δραστηριοποιούνται μέσω Airbnb 1,3 εκατ. ιδιοκτήτες ακινήτων. Μάλιστα, εξ αυτών, το 1 εκατομμύριο διαχειρίζεται μόλις ένα ακίνητο, είναι δηλαδή μικροϊδιοκτήτες και όχι εταιρείες επαγγελματικής διαχείρισης ακινήτων. Η συμβολή της σχετικής δραστηριότητας στο σύνολο της Ε.Ε. υπολογίζεται σε 19 δισ. ευρώ πριν από την πανδημία.

N. X. P.

Τα υφιστάμενα συστήματα καταγραφής, σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, μπορούν να διατηρηθούν, αλλά θα πρέπει να είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στην πρόταση της Κομισιόν.

Determine where your greatest Cyber risks reside

ADVERSARY ATTACK SIMULATION SERVICES

- External Penetration Testing
- Internal Penetration Testing
- Red Teaming Engagements
- Application Specific Assessment

Protect your data from theft and damage by proactively identifying exploitable vulnerabilities in your infrastructure, application and user security framework.

One of the most qualified and experienced teams in the market can test the resilience of your organization's defenses against cyber threats and help you improve your Cybersecurity posture.

Contact us to learn more about how you can address your cybersecurity challenges

Cyprus Head Office

50 John Kennedy Avenue 1076
Nicosia, Cyprus

Tel: +357 22 551 010

Greece Office

44 Kifissias Ave., Monumental Plaza, Building B
4th floor, 151 25 Marousi, Greece

Tel: +30 2111822800

Email: solutions@logicom.net

Web: solutions.logicom.net

Κίνδυνος αύξησης των κόκκινων δανείων, προειδοποιεί η ΤτΕ

Η άνοδος των επιτοκίων δυσχεραίνει την αποπληρωμή χρέους

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΣΩΡΤΖΗ**

Δυσμενείς συνθήκες αποπληρωμής του χρέους τους, αλλά και της δυνατότητας πρόσβασης σε νέες χρηματοδοτήσεις, δημιουργούν για τα ελληνικά νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις η αύξηση των επιτοκίων και η επιδείνωση των συνθηκών άντλησης ρευστότητας για τις τράπεζες, οι οποίες θα πρέπει να προετοιμαστούν για μια ενδεχόμενη άνοδο των κόκκινων δανείων. Αυτό επισημαίνει η ΤτΕ στην έκθεση που δημοσίευσε για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, προειδοποιώντας όχι μόνο για την προοπτική αύξησης των κόκκινων δανείων, αλλά εμμέσως πλην σαφώς και για το ενδεχόμενο σύσφιγξης των προοπτικών χρηματοδότησης από την πλευρά του τραπεζικού συστήματος.

Αν και το ύψος των πιθανών νέων κόκκινων δανείων είναι δύσκολο να εκτιμηθεί, οι δυνατότητες αποπληρωμής χρέους από τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις λόγω της ανόδου των επιτοκίων και της επιβράδυνσης του ρυθμού ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, θα επηρεαστούν δυσμενώς, προειδοποιεί η κεντρική τράπεζα, καλώντας τις τράπεζες να προετοιμαστούν καταλλήλως για να αντιμετωπίσουν τις νέες προκλήσεις.

«Η συνέχιση της χρηματοδότησης της ελληνικής οικονομίας προϋποθέτει ισχυρό τραπεζικό τομέα και το ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα καλείται άμεσα να προσαρμοστεί στις συνθήκες που διαμορφώνονται», υπογραμμίζει η ΤτΕ, καλώντας σε ενέργειες για τη θωράκιση του, καθώς «η αβεβαιότητα ως προς την πορεία του πληθωρισμού και τις επιδράσεις από τη μεταβολή της νομισματικής πολιτικής με την άνοδο των επιτοκίων, οι προοπτικές για χαμηλότερο ρυθμό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, ο κίνδυνος ενδεχόμενης απότομης ανατιμολόγησης των περιουσιακών στοιχείων

«Η εντεινόμενη γεωπολιτική και ενεργειακή κρίση δεν αφήνει περιθώρια εφησυχασμού», υπογραμμίζει η Τράπεζα της Ελλάδος.

Στην έκθεση για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, η ΤτΕ καλεί τις τράπεζες να προετοιμαστούν για τις νέες προκλήσεις.

και η εντεινόμενη γεωπολιτική και ενεργειακή κρίση δεν αφήνουν περιθώρια εφησυχασμού». Σύμφωνα με την έκθεση, οι προκλήσεις που διαμορφώνονται για το τραπεζικό σύστημα είναι:

1. Το υψηλό απόθεμα μη εξυπηρετούμενων δανείων, το οποίο παρά τη μείωση του αντίστοιχου δείκτη στο 10,1%, που έχει συντελεστεί με βάση τα στοιχεία του α' εξαμήνου, παραμένει ακόμη υψηλό και πολλαπλάσιο του ευρωπαϊκού μέσου όρου, που διαμορφώθηκε στο 1,8%. Με δεδομένη τη συνέχιση της ομαλοποίησης της νομισματικής πολιτικής με την άνοδο των επιτοκίων, η

επίδραση στο κόστος λειτουργίας των επιχειρήσεων και στο πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών μπορεί να επηρεάσει και τη δυνατότητα εξυπηρέτησης χρέους και άρα δεν αποκλείεται, σε συνδυασμό με τις διαφαινόμενες χαμηλότερες προοπτικές οικονομικής ανάπτυξης, να οδηγήσει στη δημιουργία νέων κόκκινων δανείων.

2. Η χαμηλή οργανική κερδοφορία, που επηρεάζεται αφενός από την απόσυρση των μέτρων της ΕΚΤ για την παροχή φθηνής ρευστότητας στις τράπεζες, αλλά και την αύξηση του κόστους δανεισμού τους για την έκδοση ομολόγων. Όπως υπογραμμίζει η ΤτΕ, η αύξηση των βασικών επιτοκίων της ΕΚΤ βραχυπρόθεσμα θα ενισχύσει τα καθαρά έσοδα τόκων των τραπεζών, καθώς ένα πολύ μεγάλο μέρος των δανείων έχει συναφθεί με κυμαινόμενο επιτόκιο. Μεσοπρόθεσμα, όμως, η ενδεχόμενη επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας, η αύξηση του κόστους παραγωγής και η μείωση του πραγματικού διαθέ-

σιμου εισοδήματος των νοικοκυριών, σε συνδυασμό με την αύξηση του κόστους εξυπηρέτησης των υφιστάμενων δανείων, θα ασκήσουν πιέσεις στη χρηματοοικονομική κατάσταση των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, συμπαρασύροντας σε αύξηση του κόστους του πιστωτικού κινδύνου των τραπεζών. Επιπλέον, τα έξοδα τόκων αναμένεται να επιβαρυνθούν από την αλλαγή των όρων και τη σταδιακή απόσυρση των έκτακτων μέτρων που είχε υιοθετήσει η ΕΚΤ για την αναχαίτιση των μέτρων της πανδημίας, όπως η άντληση φθηνής ρευστότητας μέσω του προγράμματος TLTRO, καθώς και από την ανάγκη κάλυψης των ελάχιστων απαιτήσεων ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων, των λεγόμενων MREL.

3. Η κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών, η οποία, αν και ικανοποιητική στην παρούσα χρονική συγκυρία, θα επηρεαστεί βραχυπρόθεσμα από σι εικά παραμέτρων. Μεταξύ αυτών είναι ο περιορισμός των δυνατοτήτων για εσωτερική δημιουργία κεφαλαίου, το κόστος υλοποίησης της στρατηγικής για τη μείωση των υφιστάμενων κόκκινων και τον σχηματισμό επαρκών προβλέψεων για το μέλλον, η υλοποίηση ενεργειών που ενισχύουν την κεφαλαιακή τους επάρκεια (π.χ. συνθετικές τιτλοποιήσεις) και το κόστος έκδοσης κεφαλαιακών μέσων, συμπεριλαμβανομένου του κόστους για την έκδοση ομολόγων και την εξέλιξη των νέων εκταμιεύσεων δανείων προς τα νοικοκυριά και τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΤτΕ προειδοποιεί για τον κίνδυνο να αυξηθεί περαιτέρω το υφιστάμενο ποσοστό των οριστικών και εκκαθαρισμένων αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (DTCs) στα κεφάλαια των τραπεζών, που σήμερα διαμορφώνεται στο 63% εφόσον ληφθεί υπόψη και η επίπτωση στο IFRS 9.

αύξεις άνω του 300% που καταγράφονται τους προηγούμενους μήνες. Αξίζει από την άλλη να σημειωθεί ότι μεταξύ των προϊόντων με τις μεγαλύτερες ανατιμήσεις είναι τα στερεά καύσιμα (καουτσούκ, πέλετ κ.λπ.) σε σύγκριση με τα υγρά καύσιμα, 23,3% έναντι 17,8%, κάτι που σχετίζεται με την υψηλή ζήτηση στα πρώτα.

Από την άλλη, η νέα αύξηση στις τιμές των τροφίμων, 14,8%, προκαλεί ισχυρό πλήγμα στα οικονομικά των νοικοκυριών και μένει να δούμε τους επόμενους μήνες κατά πόσο μέτρα όπως το περίφημο «καλάθι του νοικοκυριού» θα συμβάλουν στη μείωση των τιμών ή έστω στη συγκράτηση των ανατιμήσεων. Εκτός από τα γαλακτοκομικά, πολύ μεγάλες αυξήσεις τιμών καταγράφονται ακόμη σε ψωμί - δημητριακά (19,3%), στα κρέατα (17,3%), στο λάδι (16,6%), στα λαχανικά (13,2%), στον καφέ (13,4%). Μεγάλες αυξήσεις τιμών παρατηρούνται επίσης και στα άλλα είδη σούπερ μάρκετ που δεν ανήκουν στην κατηγορία των τροφίμων, όπως στα είδη άμεσης κατανάλωσης νοικοκυριού (απορρυπαντικά, χαρτικά κ.ά.), με ανατιμήσεις της τάξης του 16,1%, αλλά και σε άλλα είδη ατομικής φροντίδας (8,4%). Μεγάλες αυξήσεις τιμών στα τρόφιμα καταγράφηκαν και σε μηνιαία βάση. Ετσι, η τιμή των ζυμαρικών αυξήθηκε τον Οκτώβριο σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο κατά 7,2%, των λαχανικών κατά 5,5%, των πατατών κατά 3,5%, του φρέσκου γάλακτος κατά 3,4%, του ψωμιού κατά 2%.

Από την άλλη υποχώρησαν οι τιμές τον Οκτώβριο σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο κατά 52,8% στο φυσικό αέριο και κατά 2,9% στο ηλεκτρικό ρεύμα.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Βαριά πρόστιμα για παραβάσεις στο «καλάθι του νοικοκυριού»

Πρόστιμα από 1.000 έως 50.000 ευρώ προβλέπει η τροπολογία που κατέθεσε ο υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων για τις αλυσίδες που συμμετέχουν στο «καλάθι του νοικοκυριού» και οι οποίες αφενός δεν έχουν ευκρινή σήμανση στα προϊόντα και αφετέρου δεν διασφαλίζουν την επάρκεια αυτών. Με αυτόν τον τρόπο το υπουργείο θα επιχειρήσει να επιβάλει δυσλειτουργίες που καταγράφκαν τις πρώτες ημέρες εφαρμογής του μέτρου.

Την ίδια ώρα, πάντως, πολύ πιο δύσκολη άσκηση αποδεικνύεται η αύξηση της συμμετοχής επώνυμων προϊόντων στο «καλάθι του νοικοκυριού», με τη χθεσινή συνάντηση ανάμεσα στον κ. Αδωνι Γεωργιάδη και το διοικητικό συμβούλιο του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών Τροφίμων (ΣΕΒΤ) να μην καταλήγει σε κάποιο ουσιαστικό αποτέλεσμα.

Σύμφωνα, λοιπόν, με την τροπολογία του υπουργείου, οι αλυσίδες σούπερ μάρκετ που συμμετέχουν στη δράση «καλάθι του νοικοκυριού» πρέπει να τοποθετούν ευκρινές ειδικό σήμα στον χώρο πώλησης (ράφι) των προϊόντων που συμμετέχουν στο «καλάθι του νοικοκυριού», καθώς και ευκρινή κατάλογο των προϊόντων που συνθέτουν το «καλάθι του νοικοκυριού» σε εμφανές σημείο στην είσοδο του καταστήματος, που συμπεριλαμβάνει τις τιμές στις οποίες προσφέρονται τα προϊόντα. Οι λεπτομέρειες για το μέγεθος που θα έχει το σήμα αναμένεται να περιληφθούν σε σχετική υπουργική απόφαση που θα εκδοθεί μέσα στις επόμενες ημέρες. Σύμφωνα με τα ταμπελάκια με το ειδικό σήμα να έχει διαστάσεις τουλάχιστον 10x10 cm. Η ίδια τρο-

πολογία προβλέπει επίσης ότι τα προϊόντα που συμμετέχουν στο «καλάθι του νοικοκυριού» θα πρέπει να βρίσκονται στα καταστήματα των αλυσίδων σε επάρκεια και να διατίθενται απρόσκοπτα στο καταναλωτικό κοινό.

Εξάλλου, ο υπουργός Ανάπτυξης συναντήθηκε με το διοικητικό συμβούλιο του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών Τροφίμων (ΣΕΒΤ) προκειμένου να ζητήσει μεγαλύτερη συμμετοχή των επιχειρήσεων του κλάδου. Σε δήλωσή του ο ΣΕΒΤ αναφέρει τα εξής: «Η Ελληνική Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών προ-

Από 1.000 έως και 50.000 ευρώ για μη ευκρινή σήμανση και ελλείψεις σε όσα αγαθά περιλαμβάνονται στο μέτρο.

σφέρει σταθερά στους καταναλωτές προϊόντα επώνυμα, ασφαλή, υψηλής ποιότητας, με διαρκείς προωθητικές ενέργειες, διασφαλίζοντας παράλληλα την επάρκεια σε προϊόντα διατροφής. Πιο συγκεκριμένα, από τις αρχές του τρέχοντος έτους το ποσοστό της προωθητικής έντασης για τα επώνυμα τακινάκια καταναλωτικά προϊόντα στην κατηγορία Τρόφιμα και Ποτά ανήλθε στο 42,3%, με σταθερά ανοδική τάση (πηγή: NielsenIQ). Συμμεριζόμενη την κρισιμότητα της κατάστασης, η Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών θα συνεχίσει να στηρίζει τον Έλληνα καταναλωτή».

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Δημοφιλείς οι συναλλαγές «αγοράζω τώρα, πληρώνω αργότερα»

Ιδιαίτερα δημοφιλείς μεταξύ των καταναλωτών στην Ελλάδα είναι το μοντέλο πληρωμών Buy Now, Pay Later -BNPL (αγοράζω τώρα, πληρώνω αργότερα), αν και εφαρμόζεται στη χώρα μόλις μερικούς μήνες.

Σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποίησε η Klarna, η γνωστή σουηδική εταιρεία fintech που εφαρμόζει στην Ελλάδα την υπηρεσία BNPL, τρεις φορές περισσότερο Έλληνες αγοραστές (63%) θα προτιμούσαν υπηρεσίες BNPL έναντι πιστωτικών καρτών (22%). Μάλιστα, το ποσοστό που καταγράφεται στην Ελλάδα είναι το υψηλότερο μεταξύ των 14 χωρών στις οποίες πραγματοποιήθηκε η έρευνα της Klarna.

Ακόμη πιο ενδιαφέρον είναι το εύρημα ότι το 61% των Ελλήνων αγοραστών εγκαταλείπει τις πιστωτικές κάρτες για Buy Now, Pay Later υπηρεσίες επειδή οι πιστωτικές κάρτες έχουν πρόσθετες χρεώσεις και τόκους.

Η παροχή της υπηρεσίας BNPL αποδεικνύεται επίσης ότι κάνει πιο δημοφιλή μια εμπορική επιχείρηση. Το 84% των αγοραστών είναι πιο θετικά προσκείμενο στις αγορές από ένα ηλεκτρονικό κατάστημα που θα τους έδινε τη δυνατότητα να πληρώσουν μετά την παράδοση (επιλογή BNPL). Για αυτό άλλωστε το 59% των καταναλωτών αναμένει από τους εμπόρους να επενδύσουν σε τεχνολογίες (π.χ. BNPL) που θα τους παρέχουν εύκολες διαδικτυακές πληρωμές. Το 64% αυτών δηλώνει το ίδιο για τα φυσικά καταστήματα. Το 95% θεωρεί χρήσιμο να έχει την επιλογή να χωρίσει την πληρωμή του σε ισόποσες δόσεις για ένα προϊόν ή υπηρεσία υψηλής αξίας χωρίς επιπλέον χρεώσεις ή τόκους.

Αυτοί που κυρίως επιλέγουν στο ταμείο να πληρώσουν βάσει του μοντέλου BNPL είναι οι νεότεροι και συγκεκριμένα οι καταναλωτές που ανήκουν στη λεγόμενη Γενιά Z (Generation Z), καταναλωτές δηλαδή ηλικίας από 18 έως 24 ετών.

Στο πλαίσιο της έρευνας εξετάστηκαν επίσης γενικότερα οι τάσεις στις ηλεκτρονικές αγορές. Το 70% των καταναλωτών που ανήκουν στην

Σύμφωνα με έρευνα, το 61% των Ελλήνων προτιμά το νέο μοντέλο πληρωμών επειδή οι κάρτες έχουν πρόσθετες χρεώσεις.

Gen Z και στους Millennials (25-40 ετών) στην Ελλάδα προτιμούν να κάνουν τουλάχιστον τις μισές αγορές τους σε ηλεκτρονικά καταστήματα, ξεπερνώντας ακόμη και καταναλωτές σε πιο ανεπτυγμένες αγορές, όπως αυτές της Γερμανίας και των ΗΠΑ. Το 39% χρησιμοποιεί για τις ηλεκτρονικές αγορές το κινητό τηλέφωνο, ενώ πολύ σημαντικό ρόλο για να προβεί κάποιος σε μια αγορά παίζουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Σύμφωνα με την έρευνα, το 45% που έχει κάνει μια ηλεκτρονική αγορά τον τελευταίο μήνα, το είδε πρώτα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ποσοστό που είναι το υψηλότερο μεταξύ των χωρών στις οποίες έγινε η έρευνα.

Η έρευνα στην Ελλάδα έγινε σε αντιπροσωπευτικό δείγμα 1.001 καταναλωτών τον Σεπτέμβριο του 2022.

Ρεύμα και αέριο έριξαν τον πληθωρισμό

Κάτω από το «φράγμα» του 10% υποχώρησε ο πληθωρισμός τον Οκτώβριο, για πρώτη φορά από τον Μάρτιο, εξέλιξη η οποία οφείλεται αποκλειστικά στην υποχώρηση των τιμών του ηλεκτρικού ρεύματος, συμπεριλαμβανομένων των επιδοτήσεων, και στην αποκλιμάκωση των τιμών του φυσικού αερίου. Την ίδια ώρα παρατηρείται νέα έκρηξη τιμών στα τρόφιμα, γεγονός που επιβαρύνει σημαντικά τους οικογενειακούς προϋπολογισμούς και ειδικότερα τα πιο ευάλωτα οικονομικά νοικοκυριά. Οι τιμές των τροφίμων, μάλιστα, ακόμη και αν συνεχισθεί η αποκλιμάκωση των τιμών στα ενεργειακά προϊόντα, δεν αναμένεται

Στο 9,1% υποχώρησε τον Οκτώβριο - Για πρώτη φορά μετά τον Μάρτιο κάτω από το 10%.

να μειωθούν στο άμεσο μέλλον. Ετσι, στη λίστα με τις μεγαλύτερες αυξήσεις τιμών δεν φειγούρεται αυτή τη φορά το ηλεκτρικό ρεύμα, αλλά τα γαλακτοκομικά, τα οποία έχουν ανατιμηθεί κατά 24,2%. Βεβαίως, το τοπίο στην ενέργεια εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από πολύ μεγάλη αβεβαιότητα, ειδικά όσο βρίσκεται σε εξέλιξη ο πόλεμος στην Ουκρανία.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τα στοιχεία που ανακοίνωσε χθες η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), ο πληθωρισμός τον Οκτώβριο διαμορφώθηκε σε 9,1% από 12% τον Σεπτέμβριο. Τελευταία φορά που είχε διαμορφωθεί σε μονοψήφιο ποσοστό ήταν τον Μάρτιο του 2022 και συγκεκριμένα σε 8,9%. Σε σύγκριση,

δε, με τον Σεπτέμβριο του 2022 η μείωση του δείκτη τιμών καταναλωτή ήταν τον Οκτώβριο 1,2%.

Καθοριστικό ρόλο στην αποκλιμάκωση του πληθωρισμού διαδραμάτισαν οι μικρότερες αυξήσεις στην τιμή του

ηλεκτρικού ρεύματος και του φυσικού αερίου. Το μεν ηλεκτρικό ρεύμα αυξήθηκε σε σύγκριση με ένα χρόνο πριν κατά 7,4%, ενώ το φυσικό αέριο κατά 68,4%, αύξηση διόλου ευκαταφρόνητη, αλλά σίγουρα πολύ μικρότερη από τις

PLACELIFT
renovations - constructions

Τηλ: 77 770520

We will help you create
the home of your dreams.

Απόβαση οίκων πολυτελείας και φθηνών αλυσίδων

Ποιοι διεκδικούν τους καταναλωτές των 13.000 ευρώ και ποιοι των 13 ευρώ

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Σε 13.700 ευρώ διαμορφώθηκε το οκτάμηνο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2022 η μέση δαπάνη σε αγορές tax free που πραγματοποιήσαν στην Αθήνα οι τουρίστες με «μεγάλο πορτοφόλι», οι ελίτ τουρίστες. Στη Μύκονο και τη Σαντορίνη, μάλιστα, εκτιμάται ότι η μέση δαπάνη για αγορές tax free από αυτή την κατηγορία των τουριστών είναι αρκετά μεγαλύτερη.

Αυτά τα στοιχεία, τα οποία προέρχονται από την εταιρεία-πάροχο επιτροφής φόρου Glo-bal Blue, δείχνουν αν μη τι άλλο έναν από τους βασικούς λόγους για τους οποίους ολόένα και αυξάνεται τα τελευταία χρόνια η έλευση στην Ελλάδα από πολυτελείς μάρκες στην κατηγορία κυρίως της μόδας και των κοσμημάτων, ενώ ταυτόχρονα αυξάνονται οι πωλήσεις τόσο το 2021 όσο και το 2022 των σμμάτων που ήδη δραστηριοποιούνται στη χώρα, από τα ρολόγια Rolex μέχρι τους οίκους Louis Vuitton και Hermes με τις διάσημες τσάντες και τα μαντillia.

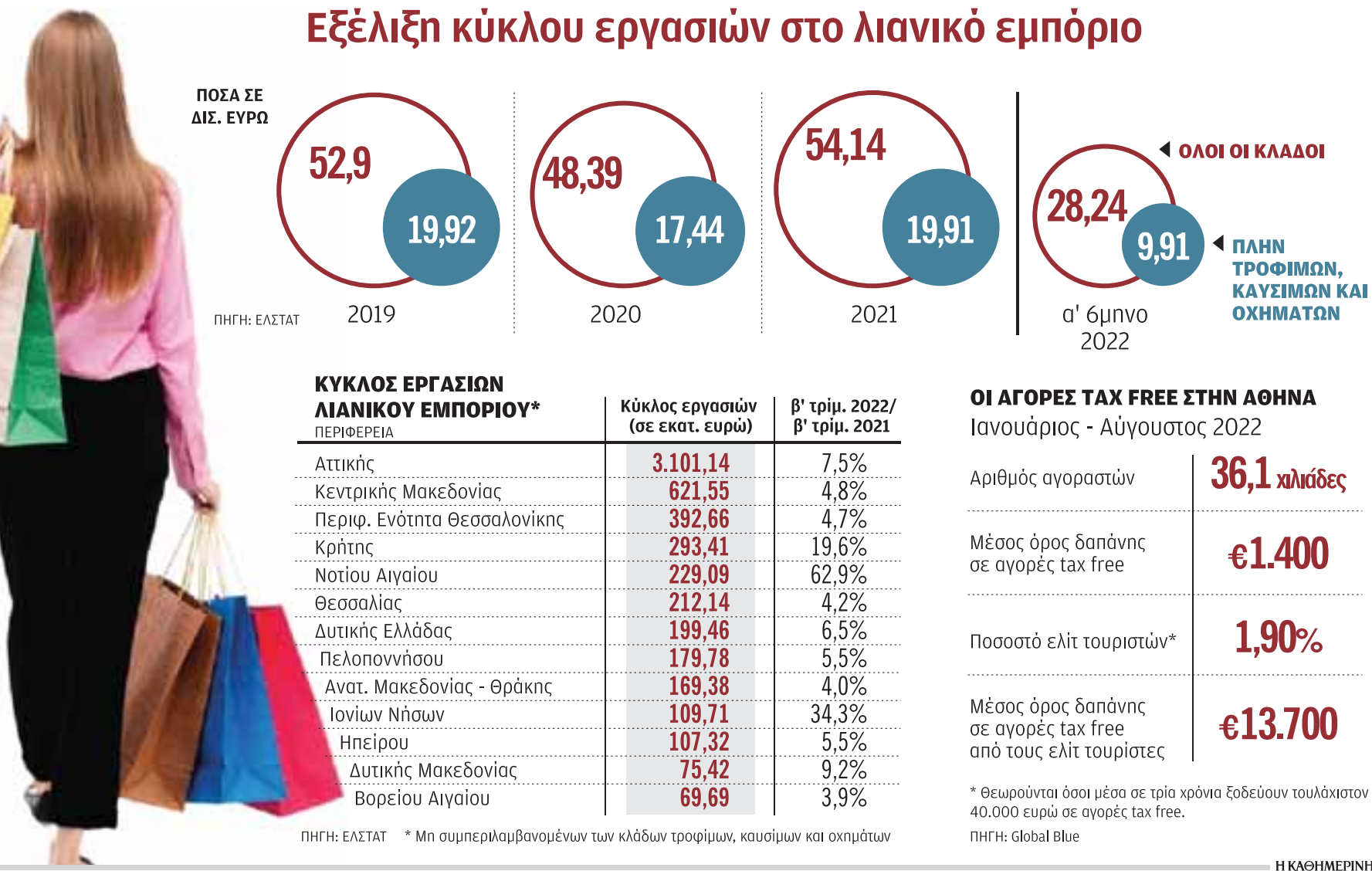
Την ίδια ώρα ξεπερνούν «σαν τα μανιτάρια» οι εκπαιτωτικές αλυσίδες ειδών ένδυσης και σπιτιού, με προέλευση κυρίως από την Ανατολική Ευρώπη και την Τουρκία, αλυσίδες που ποντάρουν στα νοικοκυριά με χαμηλά εισοδήματα, τα οποία πληττονται αυτό το διάστημα από την πληθωριστική κρίση. Έτσι, λοιπόν, την ίδια ώρα που στη Βουκουρεστίου ξεκίνησε να λειτουργεί μπουτίκ του οίκου Bulgari, ξεκινούσαν να δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα τα πρώτα καταστήματα της Perco, γνωστής και ως «πολωνικής Jumbo».

Πρόσφατα στους χώρους των πολυκαταστημάτων Attica προστέθηκαν τα

Την ώρα που στη Βουκουρεστίου ξεκίνησε να λειτουργεί μπουτίκ του οίκου Bulgari, άνοιξαν τα πρώτα καταστήματα της Perco, γνωστής και ως «πολωνικής Jumbo».

premium σήματα μόδας Philip Plein, Santoni και C.P. Company, ενώ την άνοιξη ο όμιλος των «Αττικών Πολυκαταστημάτων» αναμένεται να ανοίξει στο εμπορικό κέντρο Golden Hall νέο κατάστημα Hugo Boss. Νωρίτερα μέσα στη χρονιά η εταιρεία ενέταξε στα σήματα που φιλοξενεί το Attica City Link το γαλλικό σήμα The Kooples, έχοντας μάλιστα αποκλειστική συνεργασία με την εν λόγω εταιρεία. Στο City Link εξαλλου λειτουργεί εδώ και λίγες ημέρες κατάστημα με τα γνωστά sneakers Hogan. Στο καρτοφυλάκιο των Attica έχει περάσει επίσης το σήμα Barbour (σ.σ. πρώτα ήταν στη Notos Com), με τον αγγλικό οίκο να λειτουργεί κατάστημα επίσης στο Golden Hall.

Εκεί, βεβαίως, όπου υπάρχει «συναρτισμός» σμμάτων πολυτελείας είναι στη Μύκονο, με τα καταστήματα εντός της Χώρας, στα Ματογιάννια, αλλά και στο εμπορικό κέντρο Nammoss Village στη διάσημη παραλία της Ψαρούς. Cartier, Louis Vuitton, Dior, Loro Piana, Guzzi, Valentino, Fendi, Bulgari, Giorgio Armani, Ermano Scervino και πολλοί άλλοι διάσημοι οίκοι φιλοξενούνται εκεί. Καθοριστικό ρόλο στην έλευση και άλλων οίκων ειδών πολυτελείας ή στην περαιτέρω επέκταση αυτών που δραστηριοποιούνται ήδη στην Ελλάδα

αναμένεται να διαδραματίσει η ολοκλήρωση των εμπορικών εγκαταστάσεων στη μαρίνα του Αστέρου Βουλιαγμένης και αργότερα η δημιουργία της Marina Galleria στο Ελληνικό, του ενός εκ των δύο εμπορικών κέντρων που σχεδιάζονται εκεί. Υπενθυμίζεται ότι στη Marina Galleria, που θα βρίσκεται στην πλευρά της Λεωφόρου Βουλιαγμένης θα δραστηριοποιούνται αλυσίδες οι οποίες απευθύνονται στο ευρύ κοινό. Αρκετοί από τους οίκους που σήμερα δραστηριοποιούνται στο κέντρο της Αθήνας και στη Μύκονο, και κάποιοι εξ αυτών και στη Σαντορίνη, αναμένεται ότι θα δραστηριοποιηθούν και στον Αστέρου Βουλιαγμένης.

Στα είδη πολυτελείας ειδικεύεται

και η τουρκική Vakko, η οποία επίσης αναμένεται να δραστηριοποιηθεί στην Ελλάδα το επόμενο διάστημα, καθώς προχώρησε πρόσφατα στη σύσταση θυγατρικής στη χώρα μας. Θέση, όμως, στην ελληνική αγορά φαίνεται ότι βρίσκουν και οι αλυσίδες χαμηλού κόστους, εκτιμώντας ότι η αύξηση των νοικοκυριών με χαμηλά εισοδήματα, λόγω της δεκαετούς οικονομικής κρίσης, καθώς και η αλλαγή στη σύνθεση του πληθυσμού με την εγκατάσταση πολλών μεταναστών τα τελευταία χρόνια δημιουργεί ένα καθόλου ευκαταφρόνητο κοινό γι' αυτές. Η πολωνική Perco, με αξία μέσου καλαθιού στα 13 ευρώ στις δυτικοευρωπαϊκές χώρες, λειτουργεί ήδη τρία καταστήματα στην Ελλάδα (δύο στην Ατική και ένα στη Λάρισα), με στόχο να φτάσει τα δέκα μέχρι τις αρχές του 2023. Μέσα στον Νοέμβριο αναμένεται

να λειτουργήσουν ακόμη δύο καταστήματα στην Ατική, και συγκεκριμένα στο Ιλιον και το Μαρούσι, και δύο καταστήματα στη Θεσσαλονίκη, ενώ ήδη αναζητεί προσωπικό για τη λειτουργία καταστήματος στην Κόρινθο. Ο επίσης πολωνικός όμιλος LPP, ο οποίος έχει αναπτύξει συνολικά πέντε σήματα (Sinsay, Reserved, Cropp, House και Mohito) στον κλάδο ένδυσης - υποδησps και μέχρι σήμερα εξυπηρετούσε τους καταναλωτές στην Ελλάδα με δύο από αυτά, μέσω των αντίστοιχων ηλεκτρονικών καταστημάτων (Reserved από το 2020 και Sinsay φέτος), πλέον εξυπηρετεί τους πελάτες στην Ελλάδα και με τα ηλεκτρονικά καταστήματα των σμμάτων Cropp, House και Mohito. Σε ό,τι αφορά, πάντως, την ανάπτυξη φυσικών καταστημάτων, ο όμιλος LPP σχεδιάζει αυτό να γίνει στην Ελλάδα μόνο για το σήμα Sinsay με το άνοιγμα

καταστημάτων από το 2023 κι έπειτα αρχικά στις μεγάλες πόλεις της χώρας, Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Λάρισα και Ηράκλειο, χωρίς να αποκλείεται στη συνέχεια η επέκταση και σε μικρότερες πόλεις. Καταστήματα από την Αλεξανδρούπολη μέχρι την Πάτρα έχει αναπτύξει η τουρκική αλυσίδα LC Waikiki, ενώ με φυσικά καταστήματα αλλά και ηλεκτρονικό κατάστημα δραστηριοποιείται από πέρυσι στη Βόρεια Ελλάδα η επίσης τουρκική εκπαιτωτική αλυσίδα εσωρούχων Pentti. Στις πρόσφατες αφίξεις αλυσίδων, όχι εκπαιτωτικών, αλλά για όλα τα βαλάντια, ανήκουν αυτές της κατηγορίας των αθλητικών ειδών, όπου περιλαμβάνονται η βρετανική JD Sports, η οποία έχει εξαγοράσει το 80% της ελληνικής Cosmos Sport, η Sport Depot, θυγατρική του γερμανικού ομίλου Sport 2000 International, και η σερβική Sport Vision.

Η Logicom Solutions πρωτοπορεί κατακτώντας 5η πιστοποίηση ISO

Η Logicom Solutions βρίσκεται στην ευχάριστη θέση να ανακοινώσει ακόμα μία πιστοποίηση της κατά το Διεθνή Οργανισμό Τυποποίησης (ISO), αυτή του ISO 22301 (Συστήματα Διαχείρισης Επιχειρησιακής Συνέχειας). Με την κατάκτηση αυτή, η εταιρεία μας διαθέτει 5 (πέντε) πιστοποιήσεις, καθιστώντας τη μοναδική στην Κυπριακή αγορά. Η πιστοποίηση κατά του ISO 22301 αποδεικνύει έμπρακτα ότι η Logicom Solutions έχει διασφαλίσει την επιχειρησιακή της συνέχεια σε οποιοδήποτε κίνδυνο αντιμετωπίσει, ώστε να είναι σε θέση να εξυπηρετεί στο μέγιστο βαθμό τις ανάγκες των πελατών της.

Μάλιστα, η Logicom Solutions αποτελεί τη μοναδική εταιρεία στη Κύπρο η οποία έχει πιστοποιηθεί κατά του ISO 20000-1 (Συστήματα Διαχείρισης Παροχής Υπηρεσιών Πληροφορικής) αποδεικνύοντας τη δέσμευσή της να υιοθετεί την καλύτερη προσέγγιση, σχετικά με τον κύκλο ζωής της παροχής υπηρεσιών και να τις βελτιώνει διαρκώς, ώστε να διασφαλίζεται το υψηλότερο δυνατό επίπεδο παροχής υπηρεσιών.

Με γνώμονα τη συνεχή βελτίωση, η εταιρεία μας έχει υιοθετήσει μία σειρά τυποποιημένων διαδικασιών και πολιτικών που βασίζονται σε βέλτιστες πρακτικές προς όφελος τόσο του εσωτερικού, όσο και του εξωτερικού της περιβάλλοντος, καθιστώντας την έναν οργανισμό που λειτουργεί αδιαλείπτως με υψηλές προδιαγραφές. Πέραν από τις προαναφερθέντες πιστοποιήσεις, έμπρακτη απόδειξη της δέσμευσης αυτής αποτελούν οι σημαντικές πιστοποιήσεις που έχει λάβει, και συγκεκριμένα:

ISO 27001 (Συστήματα Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών):

Προστασία των επιχειρηματικών δεδομένων με την εφαρμογή και συνεχή βελτίωση ενός συστήματος Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών.

ISO 9001 (Συστήματα Διαχείρισης Ποιότητας):

Διασφάλιση ποιότητας στα προϊόντα και στις υπηρεσίες μας με στόχο την ικανοποίηση των πελατών μας, σύμφωνα με τις συμφωνηθέντες προδιαγραφές.

ISO 14001 (Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης):

Αφορά όλες τις απαραίτητες διαδικασίες και τις απαραίτητες ενέργειες, ώστε η εταιρεία να έχει το ελάχιστο περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Ο κ. Χρυσόστομος Κρητιώτης, Διευθύνων Σύμβουλος της Logicom Solutions, τόνισε ότι «Η κατάκτηση ακόμα μίας Πιστοποίησης ISO αποτελεί σταθμό για την εταιρεία μας. Στόχος μας είναι πάντοτε η καλύτερη και πιο ποιοτική εξυπηρέτηση των πελατών μας. Με την πιστοποίηση με το ISO 22301 επιβεβαιώνουμε τη δυνατότητα της εταιρείας μας να επαναφέρει άμεσα τις λειτουργίες της, για να είναι σε θέση να εξυπηρετήσει τους πελάτες και συνεργάτες της, και να παρέχει απρόσκοπτα τις υπηρεσίες και προϊόντα της, σε περίπτωση κάποιας καταστροφής».

Η κ. Κατερίνα Χριστοφάλου, Διευθύντρια Πωλήσεων της εταιρείας, αναφέρθηκε στη σημασία της συνεχούς βελτίωσης, υπογραμμίζοντας ότι «Η Logicom Solutions είναι από τις πιο καινοτόμες εταιρείες πληροφορικής σε Ελλάδα, Κύπρο και Μάλτα, όμως αυτό που τη ξεχωρίζει και την καθιστά σημείο αναφοράς μεγάλων δημόσιων και ιδιωτικών οργανισμών είναι η θέληση της, για εξέλιξη και συνεχή βελτίωση».

Δύσκολη η απόφαση αγοράς ακινήτου με στεγαστικό δάνειο

Εκρηκτικός συνδυασμός αύξησης των τιμών ακινήτων και ανόδου των επιτοκίων

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ

Αναμέτωνα με τη μέγγενη της ανόδου των επιτοκίων και της ανόδου των τιμών στα ακίνητα βρίσκονται νοικοκυριά που θέλουν να αποκτήσουν κατοικία μέσω τραπεζικού δανεισμού, καθιστώντας δύσκολη την απόφαση για τη λήψη στεγαστικού δανείου.

Τα επιτόκια σήμερα βρίσκονται κοντά στο 4,5%, όμως εάν στο ευρίβορ 3μήνου, που σήμερα διαμορφώνεται στο 1,8%, προστεθεί ένα μέσο περιθώριο (spread) 2,7%, αναμένεται να φθάσουν κοντά στο 6% τον επόμενο χρόνο, αυξάνοντας το κόστος δανεισμού για την αγορά κατοικίας. Η τάση αυτή ενισχύεται λόγω της προοπτικής ανόδου του ευρίβορ 3μήνου πάνω από 3% το προσεχές 12μην, γεγονός που συμπαρασύρει όχι μόνο τα κυμαινόμενα επιτόκια, αλλά και τα επιτόκια σταθερής διάρκειας που έχουν αποτελέσει ασφαλές καταφύγιο τον τελευταίο χρόνο, μετά τις διαδοχικές αυξήσεις των επιτοκίων από την ΕΚΤ για να αναخαιτίσει τον υψηλό πληθωρισμό.

Η αύξηση του κόστους για τραπεζικό δανεισμό συνδυάζεται με την άνοδο των τιμών στα ακίνητα, που σύμφωνα με τα στοιχεία της ΤτΕ διαμορφώνεται στο 9,3% το α΄ εξάμηνο του έτους όσον αφορά τα διαμερίσματα, στοιχείο που δυσχεραίνει τις αποφάσεις των νοικοκυριών εν μέσω της γενικότερης τάσης ανόδου του κόστους στέγασης που αυξήθηκε κατά 35,4% τον Σεπτέμβριο. Να σημειωθεί ότι το κόστος στέγασης περιλαμβάνει, εκτός από το κόστος για την εκμίσθωση κατοικίας, και το ενεργειακό κόστος ή το κόστος συντήρησης και η άνοδος του καθοδηγεί τη στροφή στην αγορά κατοικίας που παρατηρείται τον τελευταίο χρόνο, η οποία ωστόσο ενέχει τους δικούς της κινδύνους.

Ετσι, με δεδομένο ότι οι τράπεζες χρηματοδοτούν έως το 70% της αξίας ενός ακινήτου μέσω στεγαστικού δανείου, ένα δάνειο 100.000 ευρώ αντιπροσωπεύει αξία ακινήτου 143.000 ευρώ περίπου. Το ίδιο ακίνητο είναι κατά μέσον όρο 9%-10% ακριβότερο φέτος και άρα το δάνειο που απαιτείται με βάση το ποσοστό χρηματοδότησης που εφαρμόζουν οι τράπεζες διαμορφώνεται κοντά στις 110.000 ευρώ. Το δάνειο αυτό επιβαρύνεται φέτος με πολύ υψηλότερο επιτόκιο και άρα η αγορά κατοικίας επιβαρύνεται διπλά –και από το κόστος του δανείου και από τις αυξημένες τιμές κατοικιών–, δυσχεραίνοντας τις αποφάσεις των νοικοκυριών.

Η ΤτΕ επισημαίνει ότι οι υψηλές πληθωριστικές πιέσεις οδηγούν σε επιβράδυνση του ρυθμού μεταβολής

Η αύξηση του κόστους για τραπεζικό δανεισμό συνδυάζεται με την άνοδο των τιμών στα ακίνητα, που σύμφωνα με τα στοιχεία της ΤτΕ διαμορφώνεται στο 9,3% το α΄ εξάμηνο του έτους όσον αφορά τα διαμερίσματα.

Τα επιτόκια, που σήμερα βρίσκονται κοντά στο 4,5%, αναμένεται να φθάσουν κοντά στο 6% τον επόμενο χρόνο.

των πραγματικών τιμών στα ακίνητα, γεγονός που συντηρεί το επενδυτικό ενδιαφέρον για την αγορά κατοικίας στη χώρα μας, που απέχει ακόμη από το ιστορικό υψηλό που είχε καταγραφεί πριν από τη χρηματοπιστωτική κρίση. Η διατήρηση των επιτοκίων των στεγαστικών δανείων σε χαμηλό επίπεδο διευκόλυνε τα νοικοκυριά να ανταποκριθούν στις δανειακές υποχρεώσεις τους το α΄ εξάμηνο 2022 και απέτρεψε τη δημιουργία νέων κόκκινων δανείων. Επιπλέον, χάρη στην αύξηση του ακαθάριστου διαθέσιμου εισοδήματος, οι δαπάνες για τόκους ως ποσοστό του ακαθάριστου διαθέσιμου

εισοδήματος των νοικοκυριών μειώθηκαν περαιτέρω για τα στεγαστικά δάνεια. Ωστόσο, από τον Ιούλιο του 2022 το μέσο σταθμισμένο επιτόκιο στα υφιστάμενα υπόλοιπα των δανείων προς τα νοικοκυριά αυξήθηκε, με βάση τα επίσημα στοιχεία του Σεπτεμβρίου, στο 4,5% έναντι 3,9% τον Ιούνιο, με έμφαση στα μακροπρόθεσμα δάνεια, δηλαδή τα στεγαστικά με διάρκεια άνω των πέντε ετών. Η περαιτέρω αύξηση των επιτοκίων στην Ευρωζώνη το προσεχές διάστημα, προειδοποιεί η ΤτΕ, «αναμένεται να ασκήσει σταδιακά μεγαλύτερη επίδραση στο κόστος εξυπηρέτησης των δανείων προς τα νοικοκυριά, τα οποία σε σημαντικό ποσοστό έχουν κυμαινόμενο επιτόκιο».

Όσον αφορά την εξέλιξη της ζήτησης δανείων για την αγορά κατοικίας, τα στοιχεία της ΤτΕ δείχνουν ότι οι συνολικές εκταμιεύσεις δανείων με εξασφάλιση οικιστικά ακίνητα ανήλθαν το α΄ εξάμηνο του 2022 σε 498,7 εκατ. ευρώ (6.596 νέες

δανειακές συμβάσεις) και είναι αυξημένες κατά 60% σε σχέση με το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2021, το οποίο ωστόσο είχε επηρεαστεί αρνητικά από την πανδημία του κορωνοϊού. Οι εκταμιεύσεις δανείων με αρχική περίοδο σταθερού επιτοκίου άνω των 10 ετών αντιπροσωπεύουν το 55,7% του συνόλου των νέων δανείων, ενώ οι εκταμιεύσεις δανείων με αρχική περίοδο σταθερού επιτοκίου μικρότερη ή ίση του ενός έτους αντιπροσωπεύουν το 26,6%. Η προτίμηση για στεγαστικά δάνεια σταθερού επιτοκίου θα αμβλύνει τις επιπτώσεις από την ομαλοποίηση της νομισματικής πολιτικής για τους δανειολήπτες αυτούς, συμπεραίνει η ΤτΕ, με δεδομένο ότι το 54,6% και το 41,6% των εκταμιεύσεων δανείων που εξασφαλίζονται από οικιστικά ακίνητα κατατάσσονται στις κατηγορίες χαμηλού και μεσαίου κινδύνου, αντιστοίχως, ενώ στην κατηγορία υψηλού κινδύνου κατατάσσεται μόλις το 3,9% των εκταμιεύσεων.

ματική συνεισφορά, το ποσοστό των περιπτώσεων όπου η οικογένεια συνέβαλε στην απόκτηση ιδιοκτητικής κατοικίας θάβει στο 56,4% του συνόλου. Η συνεισφορά αυτή από την οικογένεια κατέστη πολύ δυσχερότερη, καθώς το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών στην Ελλάδα, κατά το διάστημα από το 2008 έως το 2016, συρρικνώθηκε κατά 33%.

Κάπως έτσι, με βάση τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, η Ελλάδα έχει ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά νέων ανθρώπων ηλικίας 18-34 ετών που μένουν μαζί με τους γονείς τους. Μάλιστα, σύμφωνα με σχετική ανάλυση του Eteron (ινστιτούτο για την έρευνα και την κοινωνική αλλαγή), το ποσοστό αυτό παραμένει υψηλό όταν επικεντρωνόμαστε στις ηλικίες 25-34 ετών, τη στιγμή που σε άλλες χώρες της Ευρώπης περιορίζεται αισθητά, κάτι που σηματοδοτεί μια σημαντική αναβολή στην ομαλή στεγαστική πορεία των νέων ανθρώπων στην Ελλάδα.

Η αναβολή αυτή έχει γίνει ακόμη πιο έντονη από το 2014 και έπειτα, με το ποσοστό για τις ηλικίες 18-34 να φθάνει το 66,7% το 2017 και το 69,4% το 2019, από 58,4% που ήταν το 2008.

Αντίστοιχα, το ποσοστό ιδιοκατοίκησης των νέων ηλικίας από 25-34 ετών έχει συρρικνωθεί από σχεδόν 25% που ήταν το 2005 σε μόλις 11% το 2018 (Eurostat). Σύμφωνα με το Eteron, αυτή η καθυστέρηση πρόσβασης σε ιδιοκατοίκηση οφείλεται στις δυσχερότερες συνθήκες στην αγορά εργασίας, στην αύξηση των τιμών των κατοικιών και την έλλειψη πολιτικών πρόνοιας τα χρόνια που προηγήθηκαν.

Η Ελλάδα είχε τη δεύτερη χαμηλότερη τιμή kWh τον Οκτώβριο

Κάτω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο κινήθηκαν οι τιμές του ηλεκτρικού ρεύματος και του φυσικού αερίου στην Ελλάδα τον Οκτώβριο. Όπως προκύπτει από τα μηνιαία στοιχεία του ΗΕΡΠ (ευρωπαϊκός δείκτης τιμών ενέργειας) μεταξύ 15 ευρωπαϊκών χωρών, η τιμή λιανικής στην Ελλάδα τον Οκτώβριο στα κυμαινόμενα τιμολόγια ήταν η δεύτερη φθηνότερη μετά το Λουξεμβούργο. Ειδικότερα, στην Ελλάδα η μέση τιμή της κιλοβατώρας διαμορφώθηκε στα 25,37 λεπτά/kWh, την ώρα που μεγάλες ευρωπαϊκές χώρες όπως η Δανία (68,44 λεπτά/kWh), η Ολλανδία (67,50 λεπτά/kWh), η Ιταλία (64,95 λεπτά/kWh) και το Βέλγιο (57,53 λεπτά/kWh) καταγράφουν υψηλές τιμές ηλεκτρικού ρεύματος. Σημειώνεται πως τα κυμαινόμενα τιμολόγια ηλεκτρικού ρεύματος αντιπροσωπεύουν ποσοστό του 90% των συνολικών τιμολογίων στα νοικοκυριά στην Ελλάδα. Όπως αναφέρει σε ανακοίνωσή του το υπουργείο Ενέργειας και Περιβάλλοντος, η τιμή λιανικής στα κυμαινόμενα τιμολόγια της Ισπανίας είναι κατά 39% ακριβότερη σε σχέση με την Ελλάδα και της Πορτογαλίας κατά 6%. Σε ό,τι αφορά το φυσικό αέριο για τους οικιακούς καταναλωτές, η Ελλάδα κατατάσσεται στη 17η θέση, σε σύνολο 28 χωρών, στην τιμή του φυσικού αερίου για τα νοικοκυριά. Η τιμή στην Ελλάδα για τον Οκτώβριο του 2022 διαμορφώθηκε στα 12,35 λεπτά/kWh, χαμηλότερα από τη μέση τιμή της Ε.Ε., η οποία είναι στα 18 λεπτά/kWh. Πιο ακριβή χώρα είναι η Ολλανδία (42,08 λεπτά/kWh),

ακολουθούμενη από τη Δανία (40,56 λεπτά/kWh) και την Αυστρία (33,90 λεπτά/kWh). Φθηνότερες χώρες είναι η Σερβία (3,53 λεπτά/kWh) και η Ουγγαρία (2,52 λεπτά/kWh).

Η Ελλάδα, σύμφωνα και με την ανακοίνωση του υπουργείου, είχε το μεγαλύτερο ποσοστό αποκλιμάκωσης των τιμών φυσικού αερίου τον Οκτώβριο, σε ποσοστό 55%, σε αντίθεση με τις μεγάλες ευρωπαϊκές χώρες, όπως την Ιταλία και την Πορτογαλία, που σημείωσαν μεγάλες αυξήσεις.

Μεταξύ 15 ευρωπαϊκών χωρών – Στα 25,37 λεπτά η μέση τιμή στη χώρα μας έναντι 64,95 λεπτών στην Ιταλία.

Ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Κώστας Σκρέκας, δήλωσε πως «για ακόμη έναν μήνα οι Έλληνίδες και οι Έλληνες έχουν από τις φθηνότερες τιμές ενέργειας στην Ευρώπη. Οι άμεσες επιδοτήσεις της κυβέρνησης φέραν ουσιαστικά αποτελέσματα για τους λογαριασμούς των Ελλήνων καταναλωτών. Κόντρα στην ανέξοδη και μίζερη κριτική του ΣΥΡΙΖΑ, αποδεικνύουμε ότι οι πολιτικές μας διατηρούν τις τιμές ενέργειας σε όσο το δυνατόν πιο προσιτά επίπεδα και αυτό αποδεικνύεται εμπράκτως».

Πώς η Ελλάδα μπορεί να γίνει ενεργειακός κόμβος για την Ευρώπη

Κρίσιμο ρόλο στην ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης μπορεί να διαδραματίσει η Ελλάδα στο πλαίσιο του επανασχεδιασμού του ενεργειακού χάρτη μετά τη σταδιακή απομόνωση της Ρωσίας. Κάτι τέτοιο μπορεί να επιτευχθεί, εφόσον βελτιώσει την ενεργειακή της αποδοτικότητα, αυξήσει τις δυνατότητες παραγωγής ενέργειας μέσα από επενδύσεις σε ΑΠΕ και ενισχύσει τις διεθνείς ηλεκτρικές διασυνδέσεις αλλά και τις διασυνδέσεις φυσικού αερίου. Με αυτόν τον τρόπο, η Ελλάδα μπορεί να γίνει κόμβος μεταφοράς οικονομικής πράσινης ενέργειας προς την Ευρώπη και να τριπλασιάσει μέσα στην επόμενη 10ετία τις εξαγωγές ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου. Την ίδια στιγμή, η αύξηση της ενεργειακής αυτονομίας της χώρας έως το 2030 μέσα από τις παραπάνω κινήσεις θα μπορούσε να αποφέρει σημαντικά οφέλη στο ΑΕΠ της τάξεως των 2,5 έως 3,5 δισ. ετησίως.

Σύμφωνα με μελέτη της διεύθυνσης οικονομικής ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας, η ενεργειακή εξάρτηση της χώρας από εισαγωγές ενέργειας είναι υψηλή καθώς η Ελλάδα παράγει μόλις το 25% της ενέργειας που καταναλώνει (έναντι 43% στην Ε.Ε.). Αυτή η ενέργεια αφορά ΑΠΕ και δευτερευόντως λιγνίτη. Μάλιστα, λόγω της υψηλής εξάρτησης από εισαγωγές ενέργειας, η Ελλάδα για όσο διαρκεί η κρίση καταγράφει υψηλές τιμές ενέργειας. Αυτές είναι 250% πάνω από τον μέσο όρο της 5ετίας κατά το 9μηνο του 2022. Παράλληλα, σημαντικές είναι οι εισαγωγές φυσικού αερίου, που καλύπτουν το 22% των ενεργειακών αναγκών, ενώ πηγή αβεβαιότητας αποτελεί η εξάρτηση της χώρας από τη Ρωσία.

Όπως αναφέρει η μελέτη της ΕΤΕ, με την Ευρώπη να βρίσκεται σε κατάσταση συναγερμού σε περίπτωση διακοπής των ροών από τη Ρωσία, η Ελλάδα έχει πρό-

σβαση σε πηγές υποκατάστασης. Επίσης, ο ανασχεδιασμός του ενεργειακού χάρτη μακροπρόθεσμα μπορεί να αποτελέσει ευκαιρία για την Ελλάδα, αρκεί η χώρα να βελτιώσει την ενεργειακή της αποδοτικότητα κατά 20% αλλά και να αυξήσει την παραγωγή ενέργειας μέσα από επενδύσεις έως 25 δισ. ευρώ για την αποτελεσματική διεύθυνση των ΑΠΕ στο ενεργειακό της μείγμα. Η Ελλάδα είναι σε τροχιά αξιοποίησης τους με στόχο να καλύψουν το 70% της ηλεκτροπαραγωγής το 2030 από 40% το 2021. Παράλληλα, με τις προγραμματιζόμενες ηλεκτρικές διασυνδέσεις της Ελλάδας με βαλκανικές και μεσογειακές χώρες ύψους περίπου 7 δισ. ευρώ, η δυνατότητα της χώρας να εισάγει και να εξαγει ηλεκτρική ενέργεια εκτιμάται ότι μέσα στην επόμενη δεκαετία θα τριπλασιαστεί.

Επενδυτικές ευκαιρίες δημιουργούνται και σε μία δεύτερη κατηγορία διασυνδέσεων που αφορούν το φυσικό αέριο, με

Σημαντική η ενίσχυση των διεθνών διασυνδέσεων ρεύματος και αερίου, τονίζει σε μελέτη της η Εθνική Τράπεζα.

αποτέλεσμα να δημιουργούνται οι συνθήκες για να μετατραπεί η Ελλάδα σε κόμβο μεταφοράς οικονομικής πράσινης ενέργειας. Με βάση τα παραπάνω, η σημαντική επίδραση στην κατανάλωση από την άνοδο της αποδοτικότητας, σε συνδυασμό με τις επενδύσεις σε παραγωγή ΑΠΕ και διεθνείς διασυνδέσεις (συνολικού ύψους 35 δισ. ευρώ) θα επιτρέψουν τη μετάβαση σε ένα πράσινο μείγμα ενέργειας.

Η Ελλάδα μπορεί να τριπλασιάσει μέσα στην επόμενη 10ετία τις εξαγωγές ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου.

Μειώνεται το ποσοστό της ιδιοκατοίκησης

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΞΑΝΟΓΛΟΥ

Στο χαμηλότερο σημείο, διαχρονικά, βρίσκεται το ποσοστό της ιδιοκατοίκησης στην Ελλάδα, καθώς, με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της Eurostat, το 2021 διαμορφώθηκε σε 73,3%, ακόμη χαμηλότερα από το 73,9% στο οποίο είχε «κλειδώσει» από το 2018 κι έπειτα. Με τη διαδικασία διαχείρισης απαιτήσεων –στο πλαίσιο της εκκαθάρισης των κόκκινων δανείων– να βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη τα τελευταία χρόνια, είναι σαφές ότι το ποσοστό ιδιοκατοίκησης θα συνεχίσει να μειώνεται.

Στο απόγειό της, το 2005, η ιδιοκατοίκηση είχε φθάσει στο 84,6% του πληθυσμού. Ήταν η περίοδος κατά την οποία η αγορά στεγαστικής πίστης βρισκόταν στο ζενίθ της, η

Η Ελλάδα έχει ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά νέων ηλικίας 18-34 ετών που μένουν με τους γονείς τους, καθώς οι χαμηλοί μισθοί σε συνδυασμό με τις υψηλές τιμές των ακινήτων κάνουν αδύνατη την αγορά σπιτιού.

ακολουθήσαν, ή να πουληθεί από τους ιδιοκτήτες, προκειμένου να εξυπηρετηθεί η αντίστοιχη δανειακή οφειλή.

Το αποτέλεσμα της παραπάνω διαδικασίας είναι να καταγράφεται μια σταθερή υποχώρηση του ποσοστού ιδιοκατοίκησης. Συγκεκριμένα, ήδη από το 2010 το σχετικό ποσοστό είχε υποχωρήσει στο 77,2%, για να μειωθεί περαιτέρω σε 75,8% το 2013,

σε 74% το 2014 και σε 73,9% από το 2016 και μέχρι το 2020.

Μελέτη του Δ. Εμμανουήλ, που πραγματοποιήθηκε το 2013, κατέγραψε πως το 37,8% των ιδιοκτητών απέκτησε την κατοικία του μέσω κληρονομιάς ή γονικής παροχής, το 30,3% μέσω δανεισμού και το 17,5% χωρίς δανεισμό. Όταν όμως καταγράφονται και άλλες μορφές οικογενειακής υποστήριξης, όπως η χρη-

Εργασία 3 ημέρες στο γραφείο, 2 ημέρες στο σπίτι

Δεν θέλω τα εγγόνια μου να προσπαθούν να αναπτύξουν τις ηγετικές τους ικανότητες από το σπίτι λέει στην «Κ» ο πρόεδρος της Gallup Τζιμ Κλίφτον

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΚΩΣΤΟΥΛΑ**

Η Μεγάλη Παραίτηση ολοκλήρωσε τον κύκλο της και η τηλεργασία θα δώσει τη σκυτάλη σε ένα υβριδικό μοντέλο με παρουσία στο γραφείο κάθε Τρίτη, Τετάρτη και Πέμπτη. Είναι η πρόβλεψη που διατυπώνει στην «Κ» ο πρόεδρος της Gallup, Τζιμ Κλίφτον, περιγράφοντας την επόμενη ημέρα στην αγορά εργασίας. Ο ίδιος συνιστά σχεδόν σαν συνταγή γιατρού στους μάνατζερ: «Μία ουσιαστική συζήτηση, κάθε εβδομάδα, με κάθε μέλος της ομάδας». Ερωτηθείς για τις επιδόσεις των λαϊκιστικών δυνάμεων μπροστά στις δυναμικές της παγκοσμιοποίησης, με φόντο και τις ενδιάμεσες εκλογές στις ΗΠΑ, δηλώνει ότι θα συνεχίσουν να μας απασχολούν έως ότου δημιουργηθούν 50% περισσότερες καλές θέσεις εργασίας, οι οποίες απαιτούνται για να αντιστρέψουν την υπαρκτή κατά τα άλλα πτώση της παγκόσμιας ευημερίας. Σημειωτέον, ο Τζιμ Κλίφτον θα συμμετάσχει στο Global Innovation Summit που φέτος πραγματοποιείται στην Αθήνα, σε συνεργασία με το Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών και το Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας.

– **Ποια είναι, κατά τη γνώμη σας, τα χαρακτηριστικά που θα πρέπει να έχει σήμερα ο μέσος εργαζόμενος;**
– Η σκληρή δουλειά σε συνδυασμό με την έντονη εστίαση στον πελάτη θα ξεπεράσει σύντομα όλα τα άλλα χαρακτηριστικά. Προβλέπω ότι θα εμφανιστεί μια νέα λέξη για το ταλέντο, που θα περιγράφει έναν πολύ ιδιαίτερο εργάτη, τον «κτίστη», ο οποίος μέσω της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας θα διατηρεί και θα δημιουργεί πελάτες.

– **Ποιο είναι το προφίλ του ιδανικού μάνατζερ, σύμφωνα με τις ανάγκες της σύγχρονης αγοράς εργασίας;**
– Μέσω της μεγαλύτερης μετα-αναλυτικής μελέτης που έγινε ποτέ, η οποία συμπεριέλαβε 100 εκατομμύρια σε βάθος συνεντεύξεις με παγκόσμιους υπαλλήλους, η Gallup εντόπισε μια ξεχωριστή δραστηριότητα, η οποία διαχωρίζει τα στελέχη - αστέρια από όλους τους υπόλοιπους. Ο επικεφαλής επιστήμονας της Gallup για τον χώρο της εργασίας το περιέγραψε με απλά μαθηματικά, λέγοντας

το εξής: «Μία ουσιαστική συζήτηση, κάθε εβδομάδα, με κάθε μέλος της ομάδας». Είναι μεγαλύτερο εχέγγυο για υψηλή παραγωγικότητα από οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα ή συνήθεια.

– **Οι ψηφιακοί νομάδες είναι μια τάση που αφορά ιδιαίτερα την Ελλάδα, η οποία θεωρείται ιδανικός προορισμός γι' αυτόν τον σκοπό. Πιστεύετε ότι η συγκεκριμένη τάση ήρθε για να μείνει;**

– Ναι. Νομίζω ότι θα υπάρξουν δεκάδες εκατομμύρια ψηφιακοί νομάδες σε όλο τον κόσμο, που θα μπορούν να είναι επιτυχημένοι, σε δουλειές όμως στις οποίες οι σχέσεις δεν έχουν μεγάλη σημασία. Πρόκειται για τους απόλυτους ατομικούς

Μία ουσιαστική συζήτηση, κάθε εβδομάδα, με κάθε μέλος της ομάδας είναι μεγαλύτερο εχέγγυο για υψηλή παραγωγικότητα από οποιαδήποτε άλλη συνήθεια.

καταφερτζήδες. Μπορούν να είναι εξαιρετικά παραγωγικοί και πολύτιμοι, αλλά μόνο σε συναλλακτικές εργασίες. Διότι το να έχεις εργαζόμενους «κτίστες» πελατών απαιτεί ομάδες υψηλής συνεργασίας, πρωτοποριακές καινοτομίες και σκληρή επίλυση προβλημάτων. Τα μεγάλα στελέχη ομάδας γίνονται καλύτεροι φίλοι και έχουν οικογενειακές σχέσεις. Παλεύουν περισσότερο ο ένας για τον άλλον.

– **Τελικά, δουλεύει στο γραφείο ή στο σπίτι;**

– Θα σας δώσω έναν αριθμό: Αλλάζετε την παγκόσμια εβδομάδα εργασίας για δουλειές γραφείου από 5 ημέρες σε 3 ημέρες στο γραφείο. Και θα πρέπει να είναι πάντα οι ίδιες 3 ημέρες, ώστε οι ομάδες να γνωρίζουν πότε μπορούν να πραγματοποιήσουν βασικές συναντήσεις υψηλής συνεργασίας και επίλυσης προβλημάτων. Οι τρεις αυτές ημέρες μπορεί να είναι η Τρίτη, η Τετάρτη και η Πέμπτη, ως μια υπόσχεση που θα δίνουν οι εργαζόμενοι ο ένας στον άλλον. Οι ημέρες αυτές θα εξακολουθούν και πάλι να είναι ευέλικτες, επιτρέποντας σε κάποιον να

Προσωπικά ανησυχώ για τους πρόσφατους αποφοίτους κολεγίου στην εταιρεία μας, που επιλέγουν να εργάζονται κυρίως από το σπίτι, διότι έτσι χάνουν ευκαιρίες εξέλιξης, που δεν μπορούν να αναπληρωθούν αργότερα στη ζωή τους, υπογραμμίζει ο Τζιμ Κλίφτον.

πάρει τα παιδιά του από το σχολείο μια ημέρα με χιόνι ή να τα πάει στον γιατρό ή να βοηθήσει έναν γείτονα. Η Gallup συνιστά να μην το κάνουμε πολιτική, αλλά να το αναγάγουμε σε κουλτούρα, στον τρόπο με τον οποίο εργαζόμαστε. Τα κορυφαία στελέχη που μετακινούνται σε βουνά και παράλιες με μερική ή και πλήρη απασχόληση τελικά θα μειώσουν βαθιά την ηγετική τους αξία. Θα χάνουν κρίσιμες συναντήσεις συνεργασίας και δεν θα μπορούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη, στη διδασκαλία και στην οικοδόμηση των σχέσεων που απαιτούνται για την επόμενη γενιά αστέρων. Προσωπικά, ανησυχώ για τους πρόσφατους αποφοίτους κολεγίου στην εταιρεία μας

που επιλέγουν να εργάζονται κυρίως από το σπίτι, διότι έτσι χάνουν ευκαιρίες εξέλιξης, που δεν μπορούν να αναπληρωθούν αργότερα στη ζωή τους. Δεν θέλω τα εγγόνια μου να προσπαθούν να αναπτύξουν τις ηγετικές τους ικανότητες από το σπίτι.

– **Αν κάτι χαρακτηρίζει το σημερινό οικονομικό περιβάλλον είναι ο υψηλός πληθωρισμός. Τι σημαίνει πρακτικά για τις αποφάσεις των επιχειρήσεων;**

– Σημαίνει ότι πρέπει να πληρώνεις τους υπαλλήλους περισσότερο για να μπορέσουν να αντεπεξέλθουν οικονομικά στα βασικά. Όμως το 99% των εταιρειών

ζει πολύ κοντά στο όριο, δεν αποκομίζει κέρδη όπως οι τράπεζες και οι μεγάλες εταιρείες τεχνολογίας. Άρα θα πρέπει να κάνει περισσότερα με λιγότερα. Αυτό λειτουργεί συνήθως ως ένας ευφημισμός για τη διατύπωση της άποψης: «Απολύστε τους μισούς από τους μεσαίους επιπέδου μάνατζερ σας». Αυτό ωστόσο μπορεί να λειτουργήσει για σήμερα, αλλά ξεπουλά το μέλλον, καθώς καθυστερεί την ανάπτυξη ταλέντων.

– **Πώς αντιλαμβάνεστε την έννοια της ανταγωνιστικότητας σε μια οικονομία;**

– Η πηγή νέας οικονομικής ενέργειας σε οποιαδήποτε πόλη ή χώρα δεν είναι άλλη από τη δημιουργία μιας νέας επιχείρησης. Οι περισσότεροι ηγέτες πιστεύουν ότι η ανταγωνιστικότητα έχει τις ρίζες της στην καινοτομία. Δεν είναι έτσι. Έχει τις ρίζες της στην επιχειρηματικότητα και στις νέες επιχειρήσεις. Άλλο το κάρο και άλλο το άλογο. Η καινοτομία βρίσκεται στο κάρο, που κάθεται όμως αδρανές έως ότου γαντζωθεί σε ένα άλογο, δηλαδή στον επιχειρηματία. Η Αμερική βρίσκεται σε χαμηλό 50 ετών στη δημιουργία νέων επιχειρήσεων και είναι ο λόγος για τον οποίο το ΑΕΠ μας χρειάζεται να στηριχθεί από τρισεκατομμύρια δολάρια κρατικού χρήματος.

– **Παραμιπτόντως, πώς διαμορφώνεται στον αντίποδα η τάση της Μεγάλης Παραίτησης;**

– Τελείωσε. Από την αρχή οι επιστήμονες μας έβλεπαν περισσότερο μια Μεγάλη Αναδιάταξη, παρά μια Μεγάλη Παραίτηση. Οι άνθρωποι άλλαζαν δουλειές στις περιπτώσεις που θα μπορούσαν, για παράδειγμα, να εργάζονται από το σπίτι με πλήρη απασχόληση. Αυτό συνέβη και τελείωσε. Καθώς οι οργανισμοί βάζουν ένα νέο υψηλό στοίχημα για παραγωγικότητα, οι εργαζόμενοι από το σπίτι θα αντιμετωπίζονται με λιγότερη ενσυναίσθηση, εκτός εάν έρχονται στο γραφείο 3 ημέρες την εβδομάδα. Αυτό που θα δούμε τελικά θα είναι μια Μεγάλη Ανατροπή στο τρέχον καθεστώς, της 5ήμερης εργασίας μόνο από το σπίτι. Προβλέπω μια νέα και έντονη ζήτηση για την εξασφάλιση εργαζομένων με υψηλές επιδόσεις και θεωρώ ότι αυτοί οι «κτίστες», για τους οποίους σας μίλησα, θα ξεπεράσουν κατά 3 φορές τον μέσο εργαζόμενο.

Τα μεροκάματα και ο λαϊκισμός

– **Μια τάση η οποία ενίοτε ανατρέπει και πολιτικούς σχεδισμούς είναι ο λαϊκισμός απέναντι στις δυνάμεις της παγκοσμιοποίησης. Πιστεύετε ότι είναι ένα φαινόμενο που βρίσκεται σε έξαρση ή σε ύφεση στη Δύση;**
– Από την παγκόσμια δημοσκόπηση της Gallup προκύπτει ότι οι συναισθηματικές καταστάσεις του θυμού, του στρες, της λήψης, του σωματικού πόνου και της ανησυχίας αυξάνονται συστηματικά για πάνω από 10 χρόνια. Αυτό σημαίνει ότι τα 8 δισεκατομμύρια άνθρωποι βιώνουν τη ζωή αλο και λιγότερο θετικά σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Η παγκόσμια ευημερία βρίσκεται σε πτώση, γεγονός που αλλάζει τον τρόπο με τον οποίο ψηφίζουμε. Όμως αυτό μπορεί πραγματικά να διορθωθεί. Αν κοιτάξετε την αραβική εξέγερση, το Brexit, τον Τραμπ, τις μεγάλες αλλαγές σε ολόκληρη τη Λατινική Αμερική και την πιο πρόσφατη ιστορική τολάντευση του λαϊκισμού στην Κολομβία, δεν υπήρξαν ενδείξεις μετατόπισης των συναισθημάτων στα οικονομικά δεδομένα. Αλλά μπορείς να βρεις αλλαγές στα δεδομένα της ευημερίας. Αρκεί να ρωτήσεις τους ανθρώπους πώς πάει η ζωή τους. Οι διακυμάνσεις του λαϊκισμού θα συνεχιστούν έως ότου υπάρξουν 50% περισσότερες «καλές θέσεις εργασίας» διαθέσιμες σε όλο τον κόσμο, παρέχοντας τα αναγκαία μεροκάματα ώστε οι νέοι να έχουν την οικονομική δυνατότητα να παντρευτούν, να κάνουν παιδιά και να έχουν ένα σπίτι.

VOGUE

GREECE

COMING SOON

TO A THEATER NEAR YOU

Sigourney Weaver by Mark Seliger

20/11

 Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οριακά κέρδη, ενώ οι επενδυτές τηρούν στάση αναμονής

Στις 900,3 μονάδες ο Γενικός Δείκτης, με άνοδο 0,28% και χαμηλό τζίρο

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Τις 900 μονάδες «πάτησε» ο Γενικός Δείκτης στο Χρηματιστήριο Αθηνών, για πρώτη φορά από τις 6 Ιουνίου, αλλά χωρίς δυναμική, καθώς η συνεδρίαση ήταν αρκετά υποτονική με πολύ μικρές διακυμάνσεις και χαμηλή συναλλακτική δραστηριότητα, ενώ τα χαρτοφυλάκια τηρούν στάση αναμονής έπειτα από την πρόσφατη άνοδο η οποία και «έσβησε» τις απώλειες του έτους. Και αυτά σε αντίθεση με τη σημαντική άνοδο που εμφάνιζαν οι βασικοί ευρωπαϊκοί δείκτες, με τους επενδυτές να αξιολογούν τα τελευταία θετικά στοιχεία του πληθωρισμού στις ΗΠΑ και να τα «ζυγίζουν» σε σχέση με τις προοπτικές της νομισματικής πολιτικής και της στάσης που θα ακολουθήσει η Fed.

Για τον Γενικό Δείκτη η επόμενη ημέρες αποτελούν ένα ανοδικό στοιχείο, δεδομένου ότι η φρενιτή πορεία

Τα εταιρικά αποτελέσματα κρατούν ζεστό το ενδιαφέρον της αγοράς, εκτιμούν οι αναλυτές.

του ήταν αισθητά καλύτερη από εκείνη των βασικών διεθνών μετοχικών δεικτών, σημειώνει η Depolas Investment Services. «Δεν βρισκόμαστε στο σημείο εκείνο που ενισχύουμε τις θέσεις μας, αλλά το περιβάλλον και τα εγχώρια εταιρικά μεγέθη δικαιολογούν καλύτερες τιμές. Το εύρος τινών για τις επόμενες συνεδριάσεις τοποθετείται μεταξύ των 950 και 850 μονάδων», εκτιμά η χρηματιστηριακή.

Στα στατιστικά της συνεδρίασης, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με άνοδο 0,28% στις 900,3 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 51,02 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με άνοδο 0,20% στις 2.189,22

Η μεσαία κεφαλαιοποίηση φαίνεται να κερδίζει έδαφος, με την Πληροφορική να έχει τον πρώτο λόγο. Είναι άλλωστε και ο μόνος δείκτης που έχει σοβαρές απώλειες της τάξεως του 8,80% για το 2022.

μονάδες, ενώ με κέρδη 1,11% και στις 1.375,47 μονάδες έκλεισε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης.

Στα μη τραπεζικά blue chips, ανοδικά ξεχώρισε η ΔΕΗ στο +3,01% και ακολούθησε με κέρδη 2,54% η Motor Oil, ενώ κέρδη άνω του 1% σημείωσαν οι Βιοχάλκο και Titan. Στον αντιποδο, πτώση 2,23% σημείωσε η ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή, με απώλειες 1,66% έκλεισε η Coca-Cola και ήπια πτωτικά έκλεισαν οι ΟΤΕ, ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, Jumbo, ΕΥΔΑΠ, Aegean, Quest, Lamda Development και Ελλάκτωρ.

Ο τραπεζικός δείκτης ενισχύθηκε κατά 0,76% στις 646,40 μονάδες φτάνοντας τα υψηλότερα επίπεδα από τα

τέλη Απριλίου, με την Τράπεζα Πειραιώς να σημειώνει ράλι 3,43%, την Alpha Bank να καταγράφει κέρδη 1,48% και την Εθνική Τράπεζα να κλείνει στο +0,29%, ενώ απώλειες 0,37% κατέγραψε η Eurobank.

Πάντως, όπως σχολιάζει ο Ηλίας Ζαχαράκης της Fast Finance, τα εταιρικά αποτελέσματα κρατούν «ζεστό» το ενδιαφέρον της αγοράς, με τον τραπεζικό να θυμίζει παλαιότερα χρόνια. Η είσοδος της ΤΕΡΝΑ Ενεργειακής στον MSCI ήταν στα θετικά της προηγούμενης εβδομάδας, με την αγορά ακόμη να περιμένει την πώλησή της. Η μεσαία κεφαλαιοποίηση φαίνεται από τη συνεδρίαση της Παρασκευής να κερδίζει έ-

δαφος, με την Πληροφορική να έχει τον πρώτο λόγο. Είναι και ο μόνος δείκτης που έχει σοβαρές απώλειες της τάξεως του 8,80% για το 2022.

Σύμφωνα με τον αναλυτή, η ερώτηση που πλανάται είναι αν η ελληνική αγορά μπορεί να κάνει τη διαφορά και να ξεκινήσει μια μακροχρόνια ανοδική πορεία. «Θυμίζουμε ότι τα τελευταία χρόνια η αγορά σταματάει στη ζώνη του 900-980 σε κάθε ανοδική της προσπάθεια. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι μπορούν να υποστηρίξουν υψηλότερες αποτιμήσεις, ενώ το πιο βασικό είναι ότι ο τραπεζικός κλάδος πλέον δεν έχει τα βαρίδια του παρελθόντος», όπως επισημαίνει.

Ανοδικά κινήθηκαν οι ευρωπαϊκές αγορές

Ανοδο σημείωσαν χθες οι ευρωπαϊκές αγορές, σε μεγάλο βαθμό χάρη στα θετικά αποτελέσματα που ανακοίνωσαν επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων η γερμανική Infineon και η βρετανική Informa, ενώ οι επενδυτές έχουν το βλέμμα στραμμένο στα στοιχεία που αναμένονται μέσα στην εβδομάδα για τον πληθωρισμό και το ΑΕΠ. Ειδικότερα αναμένονται στοιχεία για την ανεργία, τον πληθωρισμό και τις λιανικές πωλήσεις στη Βρετανία, αλλά και οι πρώτες εκτιμήσεις για το ΑΕΠ της Ευρωζώνης στη διάρκεια του γ' τριμήνου.

Ετσι ο πανευρωπαϊκός δείκτης Eurostoxx 600 έκλεισε με άνοδο 0,1% σημειώνοντας τα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 11 εβδομάδων.

Με τη μετοχή της Infineon να κάνει άλμα 7,8%, τη μεγαλύτερη ανάμεσα στις μετοχές του δείκτη Xetra DAX, το χρηματιστήριο της Φρανκφούρτης έκλεισε με κέρδη 0,62%. Η γερμανική βιομηχανία μικροεπεξεργαστών είχε ανακοινώσει ναυρίτερα ότι αυξάνει τους στόχους της και σχεδιάζει μονάδα παραγωγής αξίας 5 δισ. ευρώ στη Δρέσδη. Ο ευρύτερος κλάδος των εταιρειών τεχνολογίας παρουσίασε άνοδο 1,2% και ήταν η μεγαλύτερη ανάμεσα σε όλους τους κλάδους του δείκτη Eurostoxx 600.

Σημειωτέον, πάντως, ότι ο εν λόγω πανευρωπαϊκός δείκτης έχει συνολικά απώλειες 11,3% στη διάρκεια του έτους εξαιτίας της επιδείνωσης που παρουσιάζει η εικόνα της παγκόσμιας

οικονομίας Μιλώντας στο Reuters, η Βικτόρια Σκόλαρ, επικεφαλής της μονάδας επενδύσεων στην Interactive Investor, τόνισε πως «τα καλά νέα για τη βιομηχανική παραγωγή της Ευρωζώνης καθυσάχασαν κάπως την ανησυχία για τον κίνδυνο της άμεσης ύφεσης». Στο μεταξύ, δόθηκαν στη δημοσιότητα στοιχεία που φέρουν τη βιομηχανική παραγωγή της Ευρωζώνης να έχει αυξηθεί τον Σεπτέμβριο περισσότερο από όσο είχε προβλεφθεί,

Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Eurostoxx 600 έκλεισε σε υψηλό έντεκα εβδομάδων.

ενώ αναθεωρήθηκε προς τα πάνω και η παραγωγή του Αυγούστου. Γενικά επικρατεί επιφυλακτικότητα στις αγορές μετά τη δήλωση του Κρίστοφερ Γουάλερ, στελέχους της Federal Reserve, πως η ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ δεν πρόκειται να μετριάσει τη μάχη της κατά του πληθωρισμού.

Ωστόσο, οι ευρωπαϊκές μετοχές κατέγραψαν τα μεγαλύτερα κέρδη των τελευταίων οκτώ μηνών, κυρίως επειδή οι επενδυτές ποντάρουν σε μια πιο δυναμική στάση της Fed και σε πιο δυναμικές αυξήσεις επιτοκίων. Ετσι ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου έκλεισε με κέρδη 0,92% ενώ με πολύ μικρότερα, μόλις 0,22%, ο CAC 40 του Παρισιού.

REUTERS, BLOOMBERG

Στο Λονδίνο ο δείκτης FTSE 100 κατέγραψε κέρδη 0,92%.

(Τιμή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη				Tokyo/Τόκιο				Paris/Παρίσι			
Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%		Εταιρείες	Χθες	(Σε γιέν)		Εταιρείες	Χθες	(Σε ευρώ)	
3M COMPANY	132.21	-0.579		AIJINOMOTO	4131	-0.07		ACCOR	25.26	-0.36	
ALCOA CORP	48.575	1.9198		ASAKI GROUP HL	4298	-0.85		AIR LIQUIDE	137.08	1.48	
ALTRIA GROUP	44.505	0.2817		ASTELLAS PHARM	2048	-1.35		ALSTOM	24.43	-0.49	
AMAZON COM	99.84	-0.9426		BRIDGESTONE CO	5359	-0.72		AXA	26.70	0.41	
AMER EXPRESS C	156.02	0.7296		CANON INC	3129	-1.17		BNP PARIBAS	52.18	0.81	
AMER INTL GROU	60.89	0.828		CASIO COMPUTER	1367	2.01		BOUYGUES	30.54	0.79	
AMGEN	288.54	1.235		CITIZEN WATCH	596	-1.65		CARPEMINI	181.25	-0.36	
APPLE INC	150.12	0.2806		CREDIT SAISON	1642	0.18		CARREFOUR	16.43	1.92	
BANK OF AMERIC	38.0999	-0.8073		DAIWA SEC GROU	599	-0.33		CASINO GUICHAR	12.45	-0.56	
BAXTER INTL IN	54.04	-1.5306		SUBARU	2301.5	-4.1		CREDIT AGRICOL	9.63	0.92	
BOEING CO	176.06	-0.8057		FUJIFILM HOLDI	7446	-1.05		DANONE	50.22	1.8	
BRISTOL MYERS	77.48	2.0011		FUJITSU	17960	-0.31		DASSAULT SYSTE	37.34	-0.17	
CAMPBELL SOUP	49.01	0.0817		HINO MOTORS	628	0.32		EDF	11.92	-0.21	
CATERPILLAR IN	238.71	0.9387		HITACHI	7175	-1.52		L'OREAL	346.50	-0.09	
CIGNA CORP	311.11	2.3994		HONDA MOTOR	3301	-1.02		L.V.M.H.	700.70	-0.78	
CHEVRON	188.93	1.3247		IHI	3405	-4.35		LAGARDERE	19.01	1.71	
CISCO SYSTEMS	45.295	1.1275		ISUZU MOTORS	1710	-2.84		MICHELIN	26.89	0.79	
CITIGROUP	49.35	-1.6736		KAWASAKI HVY I	2814	-1.64		PERNOD RICARD	188.25	0.7	
CERVECEERIAS	11.345	-0.132		KAJIMA CORP	1466	-3.62		KEIRING	54.80	-0.33	
COLA-COLA CO	61.575	0.4159		KEIO	4830	-0.89		PUBLICIS GROUP	62.82	-0.44	
COLGATE PALMOL	75.54	1.3008		KOBE STEEL	600	-0.92		BBVA	32.76	0.71	
DANABO CORP	59.93	-2.9474		KONICA MINOLTA	534	-0.37		SAINT-GOBAIN	45.40	0.14	
DIANA SHIPPING	4.355	-2.1348		ITEKT	993	-1.49		SANOFI	84.09	2.01	
DOW INC	52.355	-1.4772		KEIO	4830	-0.89		SCHNEIDER ELEC	141.14	-0.59	
DUPONT DE NMOU	71.52	1.0027		KOBE STEEL	600	-0.92		SOCIETE GENERA	24.16	0.98	
ENTERGY CP	109.75	-0.7954		KONICA MINOLTA	534	-0.37		SODEXO	87.42	0.53	
EXXON MOBIL	114.445	1.2429		ASML HOLDING	565.3	2.45		TEFI	6.99	0.87	
FEDEX CORP	178.15	1.4464		GALAPAGOS	40.53	1.58		THALES	112.75	0.45	
FORD MOTOR CO	14.23	-0.8362		HEINEKEN	86.26	0.42		VEOLIA ENVIRON	23.93	1.44	
INTL BUS MACHI	145.44	1.5855		ING GROEP	11.21	1.06					
GENERAL DYNAMI	246.6	1.4272		KONINKLIJKE DS	127.6	-2					
GENERAL ELEC C	86.725	0.4808		KPN KON	2.815	1.19					
GOLDM SACHS GR	386.82	0.4284		NN GROUP	43.17	0.07					
HALLIBURTON CO	38.5	-0.6195		KONINKLIJKE DS	127.6	-2					
HARTFORD FINL	73.01	-0.842		IMCO	139.45	-0.99					
HP INC	30.76	0.6874		INROD	54.6	-1.12					
HOME DEPOT INC	310.81	-1.3114		RELX	25.52	0					
INTEL CORP	30.82	1.2816		UNIBAIL RODAM	54.83	-1.12					
JOHNSON JOHN SO	173.2	2.3338		VOPAK	26.18	5.35					
JPMORGAN CHASE	135.295	-0.0037		WOLTERS KLUWER	99.98	0.99					
LAZARD	39.47	1.622									
MC DONALD'S COR	274.34	1.087									
MERCK & CO	101.425	0.3372									
MICROSOFT CP	243.69	-1.384									
3M COMPANY	132.19	-0.5941									
MORGAN STANLEY	91.21	0.4737									
NIKE INC CL B	105.5	-0.5561									
NORFOLK SOUTHE	255.93	2.0007									
PFIZER INC	49.77	4.5588									
PROCTER & GAMB	142.53	1.1066									
ROCKWELL AUTOM	273.11	-0.1535									
SCHLUMBERGER L	54.78	-0.073									
SOUTHERN	65	-0.1383									
STEALTH GAS	3.29	1.8576									
TSAKOS ENERGY	18.135	0.806									
UNISYS CORP	4.7	-8.2031									
UNITEDHEALTH G	520.05	-0.3888									
US BANCORP	44.385	-1.191									

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ			
ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	ΤΙΜΕΣ SPOT		
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0319	ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,5427
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	144,86	ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	5,4605
ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	1,9558	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,3706
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	24,289	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	7,2906
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4382	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	8,0852
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,87513	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	16.052,12
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	407,28	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	3,5410
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,6898	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	83,7779
ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	4,9043	ΓΟΥΑΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1.369,32
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,7713	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	20,0985
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	0,9751	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	4,7429
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	150,30	ΔΟΛΑΡΙΟ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,6957
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	10,3143	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	59,040
ΚΟΥΝΑ ΚΡΟΑΤΙΑΣ	7,5465	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,4177
ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ *	-	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	36,978
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	19,1923	ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	17,8393

* Λόγω της τρέχουσας συναλλακτικής δραστηριότητας στην αγορά EUR/RUB, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δεν είναι σε θέση να καθορίσει μία τιμή αναφοράς αντιπροσωπευτική των επικρατούσων συνθηκών της αγοράς. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ αποφάσισε να αναστείλει τη δημοσίευση τιμής αναφοράς του ευρώ για το ρωσικό ρούβλι μέχρι νεωτέρας.

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ		
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2022		
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	0,9778	
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	0,8699	
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4390	
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,9448	
ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ		
ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)		
	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	388,41	468,11
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	388,41	468,11
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	388,41	463,89

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	903,87	900,30	3,57	0,40%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	2.194,25	2.189,22	5,03	0,23%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	5.825,54	5.768,92	56,62	0,98%
FTSE/Χ.Α.ΥΦΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	2.972,40	2.954,78	17,62	0,60%
ΑΤΗΧ SELECT PLUS	3.037,85	3.006,75	31,10	1,03%
ΑΤΗΧ SELECT	4.186,23	4.173,20	13,03	0,31%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΤΗΧ ESG	1.031,01	1.028,99	2,02	0,20%
FTSE/Χ.Α MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	4.348,58	4.359,07	-10,49	-0,24%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	1.383,14	1.375,47	7,67	0,56%
FTSE/Χ.Α ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	2.393,44	2.392,54	0,90	0,04%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	528,74	527,21	1,53	0,29%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.591,61	1.585,30	6,31	0,40%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	644,57	646,40	-1,83	-0,28%
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.142,72	4.043,72	99,00	2,45%
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	663,16	655,19	7,97	1,22%
FTSE/Χ.Α. ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ	2.965,63	2.980,92	-15,29	-0,51%
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	4.001,84	3.997,24	4,60	0,12%
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	845,38	847,10	-1,72	-0,20%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	8.547,12	8.551,64	-4,52	-0,05%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ & ΠΟΤΑ	8.720,15	8.646,38	73,77	0,85%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	6.282,48	6.276,05	6,43	0,10%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ & ΥΛΙΚΑ	3.018,97	2.978,33	40,64	1,36%
FTSE/Χ.Α. ΕΝΕΡΓΕΙΑ	4.256,92	4.290,49	-33,57	-0,78%
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ & ΑΝΑΨΥΧΗ	2.126,45	2.152,21	-25,76	-1,20%
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	1.951,16	1.954,68	-3,52	-0,18%
FTSE/Χ.Α. ΘΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	4.355,46	4.327,65	27,81	0,64%
FTSE/Χ.Α. ΥΓΕΙΑ	346,43	345,30	1,13	0,33%
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	4.562,17	4.482,29	79,88	1,78%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	28.435.766,93
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	12.242.608,37
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	6.846.821,11
ΣΤΑΘΕΡΗ ΘΛΕΦΩΝΙΑ	6.685.022,87
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	3.965.108,13
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	3.475.359,51
ΔΙΔΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	2.765.540,85
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	2.330.989,60
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	1.606.335,37
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	1.009.280,54
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	830.644,55
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	781.657,02
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	691.644,48
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	625.281,87
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	527.781,04
ΔΙΔΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	316.147,92
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	250.970,88
ΥΔΡΕΥΣΗ	224.745,94
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	212.687,82
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	195.749,67
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	178.933,28
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	171.974,17
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	145.315,66
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	120.348,57
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	81.201,60
Ε.Ε.Α.Π. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	70.562,33
ΥΛΙΚΟ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	52.906,12

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1,770	5,99%	ΕΛΤΟΝ (ΚΟ)	2,080	-1,42%
ΚΟΡΔΕΛΛΟΥ Χ. ΑΦΟΙ (ΚΟ)	0,502	5,68%	INTRAKAT (ΚΟ)	1,428	-1,38%
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,032	5,35%	ΟΠΑΠ (ΚΟ)	12,700	-1,24%
ΑΤΤΙΣΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1,040	3,48%	CPI (ΚΟ)	0,660	-1,20%
ΑΤΤΙΣΑ BANK (ΚΟ)	0,100	3,43%	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	1,660	-1,07%
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	1,736	2,72%	ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	17,980	-0,94%
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	5,995	2,48%	ΑΛΦΑ ΑΣΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ (ΚΟ)	6,480	-0,92%
BRIQ PROPERTIES Α.Ε.Ε.Α.Π. (ΚΟ)	1,980	2,33%	ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	0,980	-0,87%
ΔΕΗ (ΚΟ)	6,660	2,30%	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	1,430	-0,69%
ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	0,900	2,27%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	5,010	-0,60%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΔΕΗ (ΚΟ)	11.174.511,90
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	9.433.983,69
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	7.283.111,09
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	6.793.317,19
ΟΤΕ (ΚΟ)	6.685.022,87
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	6.173.419,99
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	5.437.659,05
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	3.475.359,51
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	2.982.630,38
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	2.765.540,85

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	253	1.318	5.038
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	3	9	27
FTSE/Χ.Α. Large Cap	250	1.309	5.011
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.147	25.709	289.939
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	54	295	5.814
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	300	12.503	122.663
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	9	18	602
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	23	70	5.857
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	11	70	285
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	53	1.931	13.960
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	4	10	304
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	8	10	1.300
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	23	70	8.012
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	0	0	1.069
HELLENIC ENERGY (ΚΟ)	10	28	1.031
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	8	74	3.825
JUMBO (ΚΟ)	9	19	963
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	10	66	4.539
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	10	390	14.975
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	1	1	343
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	18	67	1.869
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	72	1.211	19.576
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	37	102	2.138
ΟΤΕ (ΚΟ)	15	91	2.261
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	529
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	224	7.508	39.253
ΔΕΗ (ΚΟ)	189	1.030	26.643
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	40	80	6.779
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	14	58	1.149
ΒΙΟΗΛΙΟ SA/NV (ΚΑ)	5	7	4.200
Δικαιώματα σε Δείκτες	3	34	1.024
FTSE/Χ.Α. Large Cap	3	34	1.024
Δικαιώματα σε Μετοχές	4	18	507
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	13
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	125
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	128
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	7
ΔΕΗ (ΚΟ)	4	18	234
Συνολική Δραστηριότητα	1.407	27.079	296.508

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
ΒΙΟ (ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	3,9	-0,51
ΤΙΤΣ (ΤΙΤΑΝ)	12,06	1,69
ΕΕΕ (COCA COLA HBC)	23,31	0,87
ΟΤΕ (ΟΤΕ)	15,6	0,65
ΑΡΑΙΓ (AEGEAN AIRLINES)	5,01	-0,6
ΤΕΝΕΡΓ (ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	18,95	0,69
ΑΔΜΗΕ (ΑΔΜΗΕ)	1,77	5,99
ΣΑΡ (ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	6,24	0
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΕΛΛΑΚΤΩΡ)	1,736	2,72
ΓΕΚΤΕΡΝΑ (ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	9,69	0,94
ΜΥΤΙΛ (ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	16,98	-0,06
ΛΑΜΔΑ (LAMDA DEVELOPMENT)	5,995	2,48
ΕΛΧΑ (ΕΛΒΑΧΧΑΛΚΟΡ)	1,49	1,92
ΑΛΦΑ (ΑΛΦΑ BANK)	0,9798	-0,87
ΜΠΕΛΑ (JUMBO)	14,83	-0,13
ΕΤΕ (ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	3,85	-0,13
ΠΕΙΡ (ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	1,43	-0,14
ΕΥΡΩΒ (EUROBANK)	1,071	0
ΕΛΠΕ (ΕΛΠΕ)	6,85	-0,44
ΚΟΥΕΣ (QUEST)	4,39	-0,11
ΕΥΔΑΠ (ΕΥΔΑΠ)	7,13	0
ΟΠΑΠ (ΟΠΑΠ)	12,7	-1,24
ΜΟΗ (MOTOR OIL)	17,98	-0,94
ΔΕΗ (ΔΕΗ)	6,66	2,3
ΟΛΠ (ΟΛΠ)	16,48	0,37

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 15 Νοεμβρίου 2022

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	1.0050	1.0200	1.0111	0.9160	"22,797"	1.0200	1.0300	1.0200	1.49
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	1.4850	1.5150	1.4970	0.5410	"2,636"	1.4950	1.5100	1.5100	0.67
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	0.3840	0.3960	0.3890	-0.1980	"8,426"	0.3840	0.3920	0.3860	-1.53
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0.0820	0.0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0.0600	0.0620	0.0602	0.2040	"50,598"	0.0595	0.0600	0.0600	6.19
ΤΣΟΚ	A TSOKOS HOTELS PUBLIC LTD						0.0830	0.0910		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1.7000	1.7000	1.7000	-0.0260	525	1.6900	1.7000	1.7000	0.00
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1.4400	1.4400	1.4400	-0.4610	600	1.4300	1.4400	1.4400	0.00
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0.0460	0.0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ	0.0135	0.0150	0.0145	0.1000	"3,000"	0.0135	0.0150	0.0150	11.11
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0260		
ΓΙΕΠ	"UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0425	0.0470		
ΕΛΜΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.3200	0.0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ)						0.0000	0.0700		
ΚΑΕΠ	KARVEZ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0.0000	0.2300		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0.0035	0.0040		
ΦΑΕΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0.0005	0.0005	0.0005	0.0000	"2,165"	0.0005	0.0000	0.0005	0.00
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD	0.3300	0.3780	0.3460	0.2000	300	0.3300	0.3780	0.3780	9.88
ΤΟΕΠ	ΤΟΣΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0.0000	0.0315		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ "'Η ΠΡΟΔΟΣΕ"' ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ "						1.0100	1.0900		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD	0.0180	0.0180	0.0180	0.0000	500	0.0180	0.0195	0.0180	0.00
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0.0700	0.0700	0.0700	-0.4120	"2,018"	0.0740	0.0760	0.0700	-0.71
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0.0520	0.0550		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0.0000	0.8150		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.2500		
ΣΑΙΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)	1.8100	1.8100	1.8100	0.5100	"1,000"	1.8200	1.9200	1.8100	0.00
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0.0565	0.0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0.0000	0.0475		
ΡΟΜΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΔΒΚΑ	ΔΑΣΙΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ	0.9000	0.9000	0.9000	-1.0000	300	0.9050	0.9900	0.9000	-1.10
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0.5450	0.5450	0.5450	0.2810	"6,000"	0.5450	0.5500	0.5450	0.93

Τέσσερις δράσεις για φθηνή στέγη σε νέους

Αρχές του 2023 η χορήγηση χαμηλότοκων στεγαστικών μέσω της ΔΥΠΙΑ – Ποιοι ιδιοκτήτες ακινήτων ωφελούνται

Της ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Εντός του πρώτου τριμήνου του 2023 εκτιμάται ότι θα ξεκινήσει η χορήγηση των νέων χαμηλότοκων στεγαστικών δανείων από τις τράπεζες σε νέους και ζευγάρια, ηλικίας έως 39 ετών, μέσω του προγράμματος της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΠΙΑ - τ. ΟΑΕΔ), ενώ το πλέγμα πολιτικών για τα στεγαστικά πολιτικά που σχεδιάζει η κυβέρνηση περιλαμβάνει δράσεις που ωφελούν και τους ιδιοκτήτες ακινήτων που παραμένουν αναξιόποινα. Βάσει του σχεδιασμού, το σχετικό σχέδιο νόμου αναμένεται να κατατεθεί στη Βουλή ακόμη και εντός του Νοεμβρίου (αμέσως μετά την ψήφιση του μίνι ασφαλιστικού νομοσχεδίου), με προφανή στόχο οι πρώτες δράσεις να «τρέξουν» από τις αρχές του επόμενου έτους.

Μάλιστα, εξειδικεύοντας τις δρά-

Το επιτόκιο θα αντιστοιχεί στο ένα τέταρτο των εμπορικών επιτοκίων και θα είναι μηδενικό για τρίτεκνες και πολύτεκνες οικογένειες.

σεις στεγαστικής πολιτικής για το επόμενο διάστημα, το υπουργείο Εργασίας ξεκαθαρίζει ότι όσοι επιλέξουν το πρόγραμμα χαμηλότοκοι στεγαστικού δανείου, στην πράξη θα πληρώσουν δόση πολύ χαμηλότερη από το ενοίκιο που αντιστοιχεί στο σπίτι που επέλεξαν, καθώς το επιτόκιο θα αντιστοιχεί στο ένα τέταρτο των εμπορικών επιτοκίων. Και πάντως θα είναι μηδενικό για τρίτεκνες και πολύτεκνες οικογένειες. Το δάνειο θα καλύπτει το 90% της εμπορικής αξίας του ακινήτου, σημαντικά υψηλότερο από το 80% που συνήθως καλύπτουν τα στεγαστικά δάνεια των τραπεζών. Έτσι, η ιδιωτική συμμετοχή που θα πρέπει να συνεισφέρουν οι νέοι μειώνεται στο 10% της αξίας του σπιτιού αντί για 20% που προβλέπεται στις συμβάσεις των τραπεζικών στεγα-

Χαμηλότοκα στεγαστικά σε νέους και νέα ζευγάρια

ΑΓΟΡΑ ΠΡΩΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

Αξία μέχρι **€200.000** έως **150 τ.μ.** και έτους κατασκευής έως το **2007**

Δάνειο μέχρι **€150.000** και έως **90%** της αξίας του ακινήτου

Διάρκεια μέχρι **30 έτη**, χωρίς εγγυητή και **σύμβαση σε 8 μήνες** μετά την προέγκριση

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

75% άτοκην από τη ΔΥΠΙΑ

25% από τράπεζα με χαμηλότοκο δάνειο (άτοκο για τρίτεκνους και πολύτεκνους)

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

δικαιούχοι

Νέοι **25-39 ετών** και νέα ζευγάρια που τουλάχιστον ο ένας είναι 25-39 ετών

Εισόδημα: Κατώτερο: **€10.000** Ανώτατο: **€16.000** για τον άγαμο και στα **€24.000** για το ζευγάρι με προσούληση **€3.000** για κάθε παιδί (κριτήρια επιδόματος θέρμανσης)

Περιοριστικά στοιχεία: Ο δανειολήπτης θα πρέπει βάλει Ε9 να αποδεικνύει την έλλειψη άλλου ακινήτου για κάλυψη της στεγαστικής του ανάγκης

στικών δανείων. Μάλιστα, το υπουργείο Εργασίας επισημαίνει ότι με το πρόγραμμα αυτό αποκτούν πρόσβαση στον τραπεζικό δανεισμό νοικοκυριά που υπό κανονικές συνθήκες δύσκολα θα πληρούσαν τα τραπεζικά κριτήρια χρηματοδότησης.

Στο υπό διαμόρφωση σχέδιο νόμου θα προβλέπεται ανώτατο όριο 200.000 ευρώ στην αξία της κατοικίας που μπορούν να αγοράσουν οι δικαιούχοι, θα απαγορεύεται η αγορά του ακινήτου από συγγενή πρώτου βαθμού του δανειολήπτη και δεν θα υπάρχει εγγυητής του δανείου.

Παράλληλα, θα υφίσταται 8μηνη προθεσμία (6μηνη αρχικά με δυνατότητα παράτασης 2 μηνών) από την προέγκριση του δανείου μέχρι την υπογραφή της δανειακής σύμβασης. Θα υπάρχει επίσης πλάφον 150.000

ευρώ στο ύψος του δανείου, με το υπουργείο Εργασίας να σημειώνει πως σε δεκάδες περιοχές των αστικών κέντρων αλλά και στην περιφέρεια υπάρχουν διαθέσιμα ακίνητα σε αυτήν την τάξη μεγέθους που μπορούν να καλύψουν τις στεγαστικές ανάγκες των νέων. Ενδεικτικά αναφέρει την Αγία Παρασκευή, όπου οι αντικειμενικές αξίες κυμαίνονται από 1.500-2.050 ευρώ ανά τετραγωνικό, το Μαρούσι με 1.500-2.300 ευρώ, την Πεύκη με 1.300-2.250 ευρώ, το 4ο Δημοτικό Διαμέρισμα Θεσσαλονίκης (Τούμπα) όπου οι αντικειμενικές αξίες ανά τετραγωνικό κυμαίνονται μεταξύ 1.250-1.550 ευρώ. Υπενθυμίζεται ότι οι αντικειμενικές αξίες αφορούν νεόδομητα ακίνητα, ενώ το πρόγραμμα των στεγαστικών δανείων αφορά ακίνητα κατασκευασμένα έως το 2007, οι αξίες

των οποίων είναι προφανώς χαμηλότερες σε σχέση με τα νεόδομητα.

- «Κάλυψη». Με το πρόγραμμα «Κάλυψη», τουλάχιστον 1.000 κενά σπίτια που θα απελευθερωθούν από το πρόγραμμα «Εστία» από μετανάστες (λήγει στις 31 Δεκεμβρίου), εφόσον και οι ιδιοκτήτες τους συμφωνούν, θα επισκευαστούν αν χρειάζεται με δαπάνες του Δημοσίου και θα διατεθούν δωρεάν ή με πολύ χαμηλό ενοίκιο σε ευάλωτους νέους ηλικίας 25-39 ετών, δικαιούχους του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος.
- «Κοινωνική αντιπαροχή». Παράλληλα θα «τρέξει» και η «Κοινωνική αντιπαροχή», μέσω της οποίας φορείς του Δημοσίου (ΔΥΠΙΑ και άλλοι) θα εισφέρουν αδόμετες και αναξιόποτες εκτάσεις στις οποίες οι τεχνικές εταιρείες, κατόπιν διαγωνισμού, θα

αναλάβουν να κατασκευάσουν σπίτια και καταστήματα με βάση τις προδιαγραφές που θα ορίζονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού. Οι εταιρείες θα αποπληρώνονται από την εκμετάλλευση των ακινήτων αλλά θα έχουν την υποχρέωση να διαθέτουν ένα ποσοστό των κατοικιών με χαμηλά ενοίκια στους δικαιούχους του προγράμματος κοινωνικής αντιπαροχής. Μάλιστα, όπως έχει αποκαλύψει η «Κ», ξεκαθαρίζεται από το υπουργείο Εργασίας ότι ο φορέας του Δημοσίου θα διατηρεί την κυριότητα των ακινήτων. Πρόκειται για την πιο διαδεδομένη πρακτική κοινωνικής στέγης, που έχει εξασφαλίσει το 20%-25% των ακινήτων π.χ. στην Αυστρία ή στην Ολλανδία να διατίθεται με ρυθμισμένα χαμηλά ενοίκια. Παρόμοιες πρωτοβουλίες έχουν αναληφθεί και στην Ισπανία.

- «Ανακαινίζω - Ενοικιάζω». Τέλος, το πρόγραμμα «Ανακαινίζω - Ενοικιάζω» παρέχει επιδοτήσεις για ανακαίνιση κλειστών κατοικιών προκειμένου να διατεθούν για μίσθωση. Στην πράξη παρέχονται επιδοτήσεις έως 40% (με όριο τις 10.000 ευρώ) για ανακαίνιση κατοικιών (εργασίες και υλικά, εμβαδού έως 100 τ.μ., σε αστικά κέντρα, προκειμένου αυτές να διατεθούν για μίσθωση. Ο ιδιοκτήτης του σπιτιού πρέπει να έχει οικογενειακό φορολογητέο εισόδημα έως 40.000 ευρώ και ακίνητη περιουσία έως 300.000 ευρώ, ενώ το σπίτι πρέπει να είναι δηλωμένο ως κενό στο έντυπο Ε2.

Όπως φαίνεται, και το επισημαίνει και το υπουργείο, από τις δράσεις αυτές θα έχουν πολλαπλά οφέλη και οι ιδιοκτήτες. Για παράδειγμα, όσοι συμφωνούν, θα επισκευαστούν «Κάλυψη» θα έχουν εγγυημένο εισόδημα από το μίσθωμα που θα καταβάλλει το κράτος, το οποίο άλλωστε αναλαμβάνει και τις αναγκαίες επισκευές.

Αλλά και στο πρόγραμμα μαζικής αξιοποίησης κλειστών ιδιωτικών κατοικιών οι ιδιοκτήτες που θα τις παραχωρήσουν για τουλάχιστον 5 χρόνια στο κράτος θα έχουν σημαντικό όφελος, αφού το Δημόσιο θα αναλάβει να τις ανακαινίσει και θα τις διαθέσει σε νέους και νέα ζευγάρια.

Αυξημένη κατά 10,6% η μέση δαπάνη ανά ταξίδι σε σχέση με 2019

Το **οκτώμηνο** του 2022 και συγκεκριμένα την περίοδο Ιανουαρίου - Αυγούστου οι ταξιδιωτικές εισπράξεις παρουσίασαν μείωση κατά 3,6% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2019, τελευταίου έτους πριν από την πανδημία, και η εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση υποχώρησε κατά 12,4%, ενώ η μέση δαπάνη ανά ταξίδι αυξήθηκε κατά 10,6%. Ειδικότερα, οι ταξιδιωτικές εισπράξεις διαμορφώθηκαν στα 12,749 δισ. ευρώ, σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία που ανακοίνωσε η Τράπεζα της Ελλάδος. Για την περίοδο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2022 η εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση αυξήθηκε σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2021 κατά 121,8% και διαμορφώθηκε σε 19,126 εκατομμύρια ταξιδιώτες, έναντι 8,624 εκατομμυρίων ταξιδιωτών την αντίστοιχη περίοδο του 2021. Οι επισκέπτες από τη Γερμανία κατέγραψαν αύξηση κατά 88,6% και διαμορφώθηκαν σε 2,892 εκατομμύρια, ενώ αυτοί από τη Γαλλία αυξήθηκαν κατά 69,7% και έφτασαν τα 1,314 εκατ. Η εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση μόνο κατά τον Αύγουστο του 2022 διαμορφώθηκε σε 5,865 εκατομμύρια ταξιδιώτες, αυξημένη κατά 44% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2021. Ειδικότερα, η ταξιδιωτική κίνηση μέσω αεροδρομίων αυξήθηκε κατά 32,2% σε σύγκριση με τον Αύγουστο του 2021 και αυτή μέσω οδικών συνοριακών σταθμών κατά 95,6%. Η ταξιδιωτική κίνηση από τη Γερμανία παρουσίασε αύξηση κατά 12,9% και διαμορφώθηκε σε 827.100 ταξιδιώτες, ενώ αυτή από τη Γαλλία αυξήθηκε κατά 7,1% σε 413.400. Η κίνηση από το Ηνωμένο Βασίλειο αυξήθηκε κατά 114,4% και διαμορφώθηκε σε 976.000 ταξιδιώτες και αυτή από τις ΗΠΑ κατά 77,2% σε 133.300.

Τέλος, η ταξιδιωτική κίνηση από τη Ρωσία σημείωσε μείωση κατά 70,6% και διαμορφώθηκε σε 6.900 ταξιδιώτες. Σε σχέση με τον Αύγουστο του 2019, τον Αύγουστο του 2022 οι ταξιδιωτικές εισπράξεις σημείωσαν μείωση κατά 1,5%, η μέση δαπάνη ανά ταξίδι αυξήθηκε κατά 14% και η εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση μειώθηκε κατά 13,3%.

Την περίοδο Ιανουαρίου - Αυγούστου οι ταξιδιωτικές εισπράξεις διαμορφώθηκαν στα 12,749 δισ. ευρώ.

ΚΡΙΣΤΟΦΕΡ Μ. ΓΟΥΝΤΧΑΟΥΖ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΟ ΜΗΛΟΝ ΤΗΣ ΕΡΙΔΟΣ

ΕΛΛΑΔΑ: Η ΤΑΡΑΓΜΕΝΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ (1940-1949)

ΤΟΜΟΣ Α΄

ΚΥΡΙΑΚΗ 20/11

Ο Κρις Γουντχάουζ, πρώην διοικητής της Συμμαχικής Στρατιωτικής Αποστολής στους Έλληνες αντάρτες, καταθέτει την προσωπική του μαρτυρία για την περίοδο 1940-1949, μία από τις πλέον παραγμένες δεκαετίες της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

TREPPIDES

EAI International, Διεθνή Επιβράβευση
Οκτώβριος 2022, Σαν Φρανσίσκο, Καλιφόρνια, ΗΠΑ

Εταιρεία της Χρονιάς στο Τομέα Εξειδικευμένων Υπηρεσιών

Η K. Treppides & Co Ltd, η μεγαλύτερη ανεξάρτητη συμβουλευτική εταιρεία διεθνών δραστηριοτήτων, με έδρα την Κύπρο, βραβεύτηκε ως η «Εταιρεία της Χρονιάς 2022» στον Τομέα Εξειδικευμένων Υπηρεσιών από την EAI International, η οποία αποτελείται από ένα δίκτυο ανεξαρτήτων οίκων παροχής υπηρεσιών με οίκους οι οποίοι εδρεύουν σε διάφορες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των ΗΠΑ και του Καναδά.

Η EAI International ιδρύθηκε το 1986 με θεμελιώδεις αξίες όπως σεβασμός, ανεξαρτησία, εμπιστοσύνη και συνεργασία. Η EAI International απαρτίζεται από μέλη που εδρεύουν σε Ευρώπη, ΗΠΑ, Καναδά, Νότια Αμερική, Αφρική, Μέση Ανατολή και Ασία. Τα βραβεία EAI International δημιουργήθηκαν με σκοπό την επίσημη αναγνώριση των επιτευγμάτων των γραφείων μελών κατά τη διάρκεια του έτους, εφόσον έχει προηγηθεί αξιολόγηση των δραστηριοτήτων και διαδικασιών τους.

Η τελετή απονομής βραβείων πραγματοποιήθηκε στο Σαν Φρανσίσκο των Ηνωμένων Πολιτειών, την 31η Οκτωβρίου 2022. Το βραβείο παρέλαβαν ο Πρόεδρος του Ομίλου κ. Κίκις Τρεππίδης, και ο Διευθύνων Σύμβουλος, κ. Μάριος Κοσμάς. Το βραβείο αποτελεί επιβεβαίωση ότι ο Όμιλος Εταιρειών Τρεππίδη συνεχίζει να διαδραματίζει πρωταρχικό ρόλο στον τομέα παροχής υπηρεσιών προς αδειοδοτημένες εταιρείες στην Κύπρο και διεθνώς. Το εν λόγω βραβείο επισφραγίζει την εξειδίκευση του Ομίλου στον τομέα παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών σε εταιρείες παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, αδειοδοτημένων εταιρειών, και ειδικότερα σε εταιρείες που βασίζονται στην τεχνολογία για διεκπεραίωση των εμπορικών τους δραστηριοτήτων.

Η φετινή τελετή απονομής και το ετήσιο συνέδριο της EAI International πραγματοποιήθηκαν στο Σαν Φρανσίσκο, την πόλη του Silicon Valley, αποδίδοντας μεγαλύτερο κύρος στο εν λόγω βραβείο, καθώς όλες οι τεχνολογικά προηγμένες και κορυφαίες εταιρείες εδρεύουν εκεί.

Ο Όμιλος Εταιρειών Τρεππίδη ειδικεύεται στον τομέα παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών σε χρηματοοικονομικά και πιστωτικά ιδρύματα, παρέχοντας υπηρεσίες κυρίως σε επενδυτικές εταιρείες και επενδυτικά ταμεία όσον αφορά, μεταξύ άλλων, την αδειοδότηση τους, τη συμμόρφωση τους με το νομικό πλαίσιο καθώς και άλλες υπηρεσίες υποστήριξης.

Ο Όμιλος Εταιρειών Τρεππίδη οφείλει την επιτυχία του στο υψηλό επιπέδου ανθρώπινο δυναμικό του, το οποίο παρέχει άριστης ποιότητας υπηρεσίες και τεχνολογία, προκειμένου να παρέχει υψίστου επιπέδου υπηρεσίες στους πελάτες του. Ο Όμιλος Εταιρειών Τρεππίδη διασφαλίζει τη συνεχή ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του ώστε να συνεχίσει να κατέχει προεξέχουσα θέση στην αγορά.

Περπατώντας στη λεωφόρο του καλού τραγουδιού

Ο Δημήτρης Φανής στην παράσταση «Άκου» βουτάει στα βαθιά του ελληνικού τραγουδιού και ανασύρει μουσικούς θησαυρούς

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Ο Δημήτρης Φανής για ακόμη μία φορά με τη μουσική παράσταση «Άκου» που ετοιμάζει, μέσα από τη συνεργασία του με τον Νεοκλή Νεοφυτίδη στο πιάνο και τις ενορχηστρώσεις, τον Κωνσταντίνο Μακαρίτη στα πνευστά, τον Γιώργο Δημητρίου στο μπουζούκι τον Τζουρά και το λαούτο και τη Μιράντα Παпанεοκλέους στο τσέλο, αναζητεί μουσικά μαργαριτάρια, τα οποία όπως λέει στη συνέντευξή του μπορεί όποιος θέλει να τα βρει στην άμμο του βυθού. «Εκεί θα τους βρει όποιος ψάξει [σ.σ. τους μουσικούς θησαυρούς]. Δεν χάνονται κι ούτε φθείρονται. Χρειάζεται βουτιά και έρευνα». Σχετικά με το καλό τραγούδι ο Δημήτρης μου λέει πως καλά τραγούδια γράφονταν, γράφονται και θα συνεχίσουν να γράφονται. «Δεν έχει σημασία η συχνότητα ή η ποσότητα. Αυτό που μετρά είναι η βούληση του καθενός από εμάς να τ' ανακαλύψει και να τα κοιβαλά στη ζωή του, σαν ακριβή συντροφιά».

–Κατ' αρχάς, Δημήτρη, θα ήθελα να μου πεις τι θα περιλαμβάνει η παράσταση «Άκου»;

–Η πρόταση αυτή, είναι μια περιδιάβαση στους δρόμους του ήχου και του στίχου. Θα περπατήσουμε στη λεωφόρο του καλού τραγουδιού και θα κάνουμε σταθμούς στις πιο σημαντικές στιγμές του. Και είναι μια μαγική διαδρομή! Από την περίοδο που το τραγούδι διαδίδονταν από στόμα σε στόμα, αλλά και στην μετέπειτα ενδιαφέρουσα εξέλιξη του. Σμυρναιικό, ρεμπέτικο, λαϊκό, έντεκνο, σύγχρονο. Μια μεγάλη και συνάμα πολύ γοητευτική διαδρομή, που θα παρουσιαστεί στο κοινό μ' έναν βεβαίως συνοπτικό, πλην όμως ουσιαστικό τρόπο, με τις ευφάνταστες ενορχηστρώσεις και τη διεύθυνση του Νεοκλή Νεοφυτίδη. Εκτός από τον Νεοκλή επί σκηνής θα βρεθούν άλλοι τρεις προικισμένοι μουσικοί. Ο Γιώργος Δημητρίου θα παίξει μπουζούκι και λαούτο, η Μιράντα Παпанεοκλέους θα παίξει τσέλο και ο Κωνσταντίνος Μακαρίτης, φλάουτο. Η αφεντιά μου θα τραγουδήσει και θα παίξει κιθάρα και μπαγλαμά. Καμαρώνω πολύ γι' αυτή τη δουλειά!

–Δημήτρη, πόσο βαθιά πρέπει να βουτπάει τελικά κάποιος για να βρει μουσικά μαργαριτάρια;

–Όπως οι παλιοί δύτες βουτούσαν στα βάθη των ωκεανών, για να βρουν τα αυθεντικά μαργαριτάρια (τώρα καλλιεργούνται σε φάρμες), έτσι κι ένας λάτρης του ήχου και του στίχου θα πρέπει να βουτπάει στα βαθιά του τραγουδιού, για να βρει τους θησαυρούς του. Όσο περνά ο καιρός και στην επιφάνεια του τραγουδιού επιπλέουν τα σκουπίδια μιας χρήσης, τα οποία προέκυψαν από τη «βιομηχανοποίηση» του, οι πραγματικοί θησαυροί κρύβονται

στην άμμο του βυθού. Εκεί θα τους βρει όποιος ψάξει. Δεν χάνονται κι ούτε φθείρονται. Χρειάζεται βουτιά και έρευνα.

–Αισθάνομαι πως με την ταχύτητα που τρέχει και η μουσική παραγωγή, χάνονται πολλά ωραία ακούσματα... Ακούμε καλή μουσική σήμερα;

–Όλα σήμερα τρέχουν ιλιγγιώδως. Το διαδίκτυο και οι κανόνες που έφερε στη ζωή μας επέβαλαν τη γρήγορη εναλλαγή της πληροφορίας. Αυτό σημαίνει ότι όλα όσα βλέπουμε κι ακούμε έχουν βραχύβια ύπαρξη. Μια είδηση, όσο συνταρακτική κι αν είναι, την επόμενη μέρα της ανακοίνωσής της, ατονεί και σβήνει. Υπάρχει όμως κάτι το οποίο πιστεύω πως μπορεί να αποτελέσει το αντίβαρο αυτής της θλιβερής κατάστασης. Θα απαντήσω με έναν πλάγιο τρόπο στο ερώτημά σου.

Η τέχνη έχει εκ της φύσεώς της μια ειδοποιό διαφορά, απ' όλα όσα συμβαίνουν στη ζωή μας. Σκοπός της τέχνης, ανάμεσα σ' άλλα, είναι να συγκινηί.

Η μνήμη και το συναίσθημα, σύμφωνα με ψυχολογικές μελέτες, έχουν πολύ στενή σχέση. Κάπου διάβασα ότι όταν κάποιος ακούει μουσική, ενεργοποιεί μεγάλες περιοχές του εγκεφάλου που έχουν σχέση με την ακοή, την κίνηση και το συναίσθημα. Συνεπώς θεωρώ πως αν καταφέρει κάποιος να ξυπνήσει το συναίσθημα, την ίδια στιγμή ξυπνά και τη μνήμη. Καλά τραγούδια γράφονταν, γράφονται και θα συνεχίσουν να γράφονται. Δεν έχει σημασία η συχνότητα ή η ποσότητα. Αυτό που

«Το ειδικό βάρος της “Φραγκοσυριανής” θα εκσφενδονίσει τη σαβούρα στο απώτερο διάστημα. Αυτό κάνουν τα μεγάλα, διαχρονικά τραγούδια. Μας ξεβρωμίζουν».

μετρά είναι η βούληση του καθενός από εμάς να τ' ανακαλύψει και να τα κοιβαλά στη ζωή του, σαν ακριβή συντροφιά.

Διαχρονικότητα και κενό –Βρισκόμαστε πολύ μακριά από τα σπλάχνα της μουσικής παράδοσης του ελληνικού χώρου;

–Τα τελευταία χρόνια, βλέπω με χαρά όλο και περισσότερους νέους συνάδελφους ν' ασχολούνται με τον χώρο της παράδοσης. Αυτό είναι ελπιδοφόρο τόσο για την παράδοση, όσο και για τον ίδιο τον χώρο της μουσικής ευρύτερα. Η αγάπη για το παραδοσιακό τραγούδι, σε συνδυασμό με τις ακαδημαϊκές γνώσεις που λαμβάνουν στο πανεπιστήμιο, αλλά και οι προσωπικές

Ο Δημήτρης Φανής με την παράσταση «Άκου» αναζητεί μουσικούς θησαυρούς και τους παρουσιάζουν σε τρεις παραστάσεις σε Λεμεσό και Λευκωσία (Δημοτικό Θέατρο Λατσιών», στις 21, 22 και 29 Νοεμβρίου, μαζί με τους μουσικούς Νεοκλή Νεοφυτίδη, Κωνσταντίνο Μακαρίτη, Γιώργο Δημητρίου και τη Μιράντα Παπανεοκλέους.

εμπειρίες των μουσικών αυτών, μεταλαμπαδεύονται στη νέα γενιά. Όλο και πιο συχνά βλέπουμε να συμμετέχουν στα μουσικά σχήματα, όργανα παραδοσιακά, τα οποία με το μοναδικό τους πχόχρωμα προσδίδουν κύρος στο τελικό αποτέλεσμα μιας παράστασης. Το σημαντικότερο όμως σ' αυτή την ιστορία είναι πως όλοι, παλιοί και νέοι, αντιλαμβάνομαστε την αρτιότητα της παράδοσης και πως μέσα απ' αυτήν μπορεί να γεννηθεί το αύριο της μουσικής.

–Τι νομίζεις πως κάνει ένα τραγούδι ή και έναν σκοπό διαχρονικό;

–Αυτό που γνωρίζω ως ακροατής αφενός, ως μουσικός αφετέρου, είναι πως η διαχρονικότητα καθορίζεται από το ίδιο το κοινό.

Να ξεκαθαρίσουμε όμως κάτι. Υπάρχουν τραγούδια που απασχολούν τον κόσμο για ένα διάστημα, είτε γιατί υπερπροβάλλονται, είτε γιατί απλώς είναι της μόδας. Αυτό δεν σημαίνει πως κατέκτησαν τη διαχρονικότητα. Σε καμία περίπτωση. Χρειάζεται χρόνος, όπως καταφαίνεται από την ετυμολογία της ίδιας της λέξης, αλλά και κάτι παραπάνω. Προϋπόθεση για τη διαχρονικότητα είναι το άκουσμα του τραγουδιού, να προκαλεί την ίδια συγκίνηση, να πυροδοτεί τα ίδια συναισθήματα, όσα χρόνια κι αν περάσουν από τη γέννησή του. Γιατί άραγε η «συννεφιασμένη Κυριακή», 75 χρόνια μετά εξακολουθεί να προκαλεί τέτοιο δέος; Μήπως βρίσκεται στις προτεραιότητες κάποιου ραδιοφωνικού ή

Ενωμένοι θα πετύχουμε

–Να σε πώ σε κάτι πιο πεζό... είσαι από τους πρωτεργάτες της Συντεχνίας των Μουσικών, πόσο σημαντικό είναι αυτό το βήμα για τον κλάδο σας;
–Θεωρώ ότι αυτή η ενέργεια των μουσικών είναι ιστορικής σημασίας. Πρώτη φορά στα 30 χρόνια που δραστηριοποιούμαι στον χώρο της μουσικής, είδα τέτοια αποφασιστικότητα, τέτοιο ενθουσιασμό, αλλά κυρίως τέτοια ομοθυμία. Ομολογουμένως, τα προβλήματα του κλάδου μας είναι πολλά και πολύπλοκα. Τούτη τη φορά, όλοι όσοι συμμετείχαμε σ' αυτή την προσπάθεια, μελετήσαμε διεξοδικά, καθόρισамε εφικτούς στόχους, ανταλλάξαμε ιδέες με συναδέλφους από το εξωτερικό. Είναι κοινή πεποίθηση, ότι ενωμένοι θα πετύχουμε. Η πανδημία μάς ταρακούνησε! Από τη μια, ένα ανάληψη και ανίκανο να σταθεί στο ύψος των περιστάσεων κράτος και από την άλλη, η δική μας ανυπαρξία και ο οργανωσιακό, είχαν οδυνήρα αποτελέσματα. Ζοριστήκαμε, απογοιευτήκαμε. Ήταν λοιπόν αδήριτη ανάγκη, να δημιουργηθεί μια συντεχνία, η οποία θα είναι παρούσα, για να θέσει τα προβλήματα του κλάδου μας εκεί όπου που λαμβάνονται οι αποφάσεις και θα έχει λόγο σε αυτές. Θα συμβάλει στη θεσμική κατοχύρωση του επαγγέλματός μας, θα καταρτίσει επιτέλους το πολυσχίστημένο μπρώλο του καλλιτέχνη, θα διεκδικήσει και θα πετύχει αλλαγές στο μείζον ζήτημα της κοινωνικής ασφάλισης. Αυτοί είναι ορισμένοι από τους βασικούς στόχους της Συντεχνίας μας. Και θα τους πετύχουμε!

Πληροφορίες
«Άκου», μουσική παράσταση: 21 και 22 Νοεμβρίου, Αίθουσα ΠΛΕΥΣΙΣ στη Λεμεσό και 29 Νοεμβρίου, Δημοτικό Θέατρο Λατσιών, ώρα 8:30 μ.μ. Πληροφορίες/Κρατήσεις: 99650187.

–Οι Κύπριοι μουσικοί, όλων των ειδών, έχουν στην Κύπρο τη θέση που θα έπρεπε; Στα ραδιόφωνα, στα Μέσα γενικά;

–Κατηγορηματικά όχι! Σπανίως ακούς να προβάλλονται Κύπριοι μουσικοί από τα Μέσα. Εύκολα κάποιος μπορεί να εξακριβώσει αυτό που λέω, αρκεί να ανοίξει την τηλεόραση ή το ραδιόφωνο. Επικρατεί μια αδικαιολόγητη περιφρονητική στάση απέναντι στον εγκώριο καλλιτεχνικό πληθυσμό. Φαίνεται ότι δεν τους ενδιαφέρουν οι τοπικές παραγωγές. Και γίνονται τότε αξιόλογα πράγματα στον τόπο μας, τα οποία δεν φτάνουν ποτέ σ' αφτιά του κόσμου.

Η ευθύνη –το λέω ευθέως και χωρίς περιστροφές– βαρύνει πρώτα και κύρια αυτούς που καθορίζουν τη γραμμή πλεύσης ενός σταθμού, τηλεοπτικού ή ραδιοφωνικού, ετοιμάζοντας τις γνωστές λίστες καλλιτεχνών, που ακούγονται κατά κόρον από τα μέσα. Είναι τουλάχιστον ντροπή να εξαιρούνται από τις λίστες αυτές, αξιοί άνθρωποι της μουσικής και να επιλέγονται τα υποπορίδια μιας χρήσης, τα οποία πόρρω απέχουν από τον μουσικό πολιτισμό, με την ανόητη δικαιολογία, ότι αυτά θέλει ο κόσμος. Ο κόσμος μπορεί να σχηματίσει μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα για το τι θέλει, εάν έχει την ευκαιρία να ακούσει συνολικά και όχι αποσπασματικά.

–Πώς σχολιάζεις τις ταμπέλες στο τραγούδι, έντεκνο, λαϊκό, ελαφρύ...

–Παραδέχομαι ότι αρκετές φορές, για λόγους επικοινωνίας και συνεννόησης, τις χρησιμοποιώ. Πεποίθησή μου όμως είναι, πως το μόνο που καταφέρνουν αυτές οι ταμπέλες είναι να χωρίζουν και να διχάζουν, τόσο εμάς τους καλλιτέχνες, όσο και το ίδιο το κοινό. Τα πράγματα είναι απλά. Υπάρχει καλό και κακό τραγούδι. Τα υπόλοιπα είναι φιλολογικές συζητήσεις, οι οποίες δεν έχουν καμιά χρησιμότητα.

–Τελικά τι σημαίνει καλή μουσική, έχεις απάντηση;

–Η απάντηση σ' αυτό το ερώτημα, είναι απότοκο ατέρμονων συζητήσεων. Θα επαναλάβω εν πολλοίς αυτό που ειπώθηκε λίγο πιο πάνω. Την αξία της καλής μουσικής την κρίνει ο χρόνος. Εάν δηλαδή ο χρόνος διατηρεί και ανανεώνει μια μουσική, αυτό δηλώνει πως είναι σημαντική και για τις επόμενες γενιές. Δεν μιλάμε για τη μόδα, μιλάμε για τη διάρκεια. Η μόδα αφορά ποσοτικά σε μεγαλύτερες συλλογικότητες. Ανέκαθεν αυτό συνέβαινε. Η καλή μουσική μπορεί να ενδιαφέρει λιγότερους, όμως η διάρκεια της είναι μακροπρόθεσμη. Ξεπέραν την εποχή της. Για παράδειγμα, το «Αξιον Εστί» ή ο «Μεγάλος Ερωτικός», θεωρούνται από τα εμπορικότερα έργα, μισόν αιώνα και βάλε. Μόνο μέσα από τέτοια παραδείγματα μπορεί να στοιχειοθετηθεί μια ικανοποιητική απάντηση.

«Η Μνήμη επιστρέφει»: Φωνές της Μικράς Ασίας στην Κύπρο 100 χρόνια μετά

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Με αφορμή τη συμπλήρωση 100 χρόνων από τη Μικρασιατική Καταστροφή η ερευνητική ομάδα People of Cyprus παρουσιάζει τις φωνές της μικρασιατικής κοινότητας του νησιού, στο Μουσείο Γεωργίου και Νεφέλης Τζιάπρη Πιερύδη, στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου. Μνήμες και συναισθήματα δευτέρης και τρίτης γενεάς προσφύγων της Μικράς Ασίας που μεγάλωσαν μέσα από τις ιστορίες των δικών τους ανθρώπων, έρχονται στην επι-

Η έκθεση είναι διαδραστική, αφού ο επισκέπτης μπορεί ταυτόχρονα ν' ακούσει την προφορική τους μαρτυρία με τη χρήση ακουστικών που θα υπάρχουν στον χώρο ή με QR code.

φάνεια και παρουσιάζονται για πρώτη φορά υπό τη μορφή φωτογραφιών και προφορικών μαρτυριών. Η έκθεση έχει στόχο να συστήσει στους επισκέπτες ένα σημαντικό κομμάτι της κυπριακής ιστορίας μέσα από τον κόσμο της προφορικής ιστορίας και της φωτογραφίας.

Όπως είπε στην «Κ» ο Χρήστος Μιχάλαρος από την ομάδα People of Cyprus μικρασιατικές δευτέρης γενιάς άνοιξαν τα σπίτια τους και τις καρδιές τους, ενθυμούμενοι το παρελθόν τους. Στην έκθεση παρουσιάζονται φωτογραφικά πορτρέτα των Μικρασιατών

Η σειρά εκδηλώσεων του Πολιτιστικού Ιδρύματος Τράπεζας Κύπρου Στιγμές στο Μουσείο, εγκαινιάστηκε με τη Διαδραστική Έκθεση 'Ηχο και Εικόνα» «Η Μνήμη επιστρέφει» Φωνές της Μικράς Ασίας στην Κύπρο 100 χρόνια μετά.

δευτέρης και τρίτης γενεάς προσφύγων, μαζί με ένα κειμήλιο, ένα αντικείμενο, που έφεραν μαζί τους οι πρόγονοί τους από τη Μικρά Ασία. «Άλλοι έφεραν μια οικογενειακή φωτογραφία, άλλοι ένα προικισμένο φωνόγραμμα, άλλοι ένα απόδοι», όλα οικογενειακά κειμήλια ιδιαίτερου συμβολισμού.

Ο κ. Μιχάλαρος τόνισε πως η έκθεση είναι διαδραστική, αφού ο επισκέπτης μπορεί ταυτόχρονα ν' ακούσει την προφορική τους μαρτυρία με τη χρήση ακουστικών που θα υπάρχουν στον χώρο ή με QR code.

Ρώτησα τον Χρήστο μέσα από αυτές τις συναντήσεις τι ήταν αυτό που τους εντυπωσίασε περισσότερο:

«Ότι η μνήμη είναι ζωντανή, και συναισθηματικά μας κινητοποιήσει το γεγονός ότι οι άνθρωποι που μας αφηγούνται την οικογενειακή τους ιστορία έβραζαν τα κλάματα ή δάκρυζαν... Οι άνθρωποι αυτοί μας άνοιξαν τα σπίτια τους, τα μπαούλα τους και κυρίως τις καρδιές τους και τους είμαστε ευγνώμονες».

Είχαν ενδοιασμούς να σας ανοίξουν τις καρδιές τους; «Με πολύ μεγάλη ευκολία και κυρίως με ευχαρίστηση, κάποιιο μάλιστα το έκαναν και με ανακούφιση, γιατί ήταν η πρώτη φορά καταγράφονται οι μνήμες που έφεραν από τους γονείς τους. Ουσιαστικά πρόκειται για διηγήσεις των γονιών τους, που περνούν σε εμάς μέσω των Μικρασιατών δευτέρης γενιάς»

Πληροφορίες

Η Έκθεση είναι μία πρωτοβουλία της ομάδας People of Cyprus, σε επιμέλεια της ιστορικού Ιλίας Κουλαφήτη και του δημοσιογράφου Χρήστου Μιχάλαρος.

Η μουσικός Βερόνικα Αλωνεύτου στα εγκαίνια της έκθεσης, μέσα από τους ήχους του σαντοριού της, άνοιξε ένα παράθυρο στη λαγυμένη Ανατολή.

Διάρκεια έκθεσης έως 8 Δεκεμβρίου. Ώρες λειτουργίας: 10:00 – 19:00 καθημερινά και Σαββατοκύριακα. Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου, Φανερωμένους 86-90, 1011 Λευκωσία (Μουσείο Γεωργίου και Νεφέλης Τζιάπρη Πιερύδη). Πληροφορίες: 22 128175. Εισόδος ελεύθερη.

«Άννα Πολιτκόφσκαγια» - Μια θεατρική παράσταση για την αλήθεια και όχι μόνο

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Η παράσταση «Άννα Πολιτκόφσκαγια, ένα θεατρικό υπόμνημα» του Στέφανο Μασσίνη σε σκηνοθεσία Διομήδη Κουφτερού, με την Έλενα Αγαθοκλέους επί σκηνής, είναι από εκείνες τις θεατρικές δράσεις που έχουν κατ' αρχάς κάτι να σου πουν, να σε κάνουν –αν μη τι άλλο– να σκεφτείς για πολλά από τα κακώς κείμενα διεθνώς που σήμερα συμβαίνουν με τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, με τα σκάνδαλα παρακολούθησης πολιτικών και μη προσώπων, με την αδιαφάνεια με την οποία λειτουργεί η πολιτική νομενκλατούρα, συνεπικουρούμενη πολλές φορές από πρόθυμες ιντελιγκένσιες.

Το σημαντικό για εμένα ως θεατή της συγκεκριμένης παράστασης ήταν ότι δεν σπκώθηκε κανένα δάκτυλο εν είδει «Εσύ τι κάνεις; Ξεκίνα!», απλώς σου φύτευε τον σπόρο να αναζητήσεις μέσα σου αν ο δικός σου βίος διέπεται από αρχές και αξίες, αν έχεις βρει την αλήθεια σου και πόσο την υπηρετείς –ιδίως αν δημοσιογραφείς ή έχεις ακτιβιστική δραστηριότητα. Η γρήγορη και μη στατική σκηνοθεσία που επέλεξε να κάνει ο Διομήδης Κουφτερός με την Έλενα Αγαθοκλέους να την ακολουθεί δεν άφηναν περιθώρια στον θεατή να κουραστεί από τις πολλές πληροφορίες, από τις άγνωστες τοποθεσίες. Η χρήση των λεγόμενων εποπτικών μέσων, του προτζέκτορα εν προκειμένω βοηθούσαν στην αναγνώριση προσώπων και καταστάσεων κλειδιά του κειμένου, ενώ και η χρήση κάμερας, στην οποία η Αγαθοκλέους σε κάποια στιγμή μιλούσε έδινε μια άλλη ποιότητα στην αφήγηση της ι-

Η αλήθεια της Άννας Πολιτκόφσκαγια που είναι βαμμένη με αίμα και πόνο, δυστυχώς έκλεισε με αίμα, με το δικό της αίμα και οι Κουφτερός και Αγαθοκλέους κατάφεραν να μη το πετάξουν στα καθίσματα των θεατών/τριών, αλλά να το σταλάξουν στη συνείδησή τους.

στορίας της Άννας Πολιτκόφσκαγια.

Η Έλενα Αγαθοκλέους, με τους μορφοισμούς του προσώπου της, καταφέρνει να κάνει τον θεατή/τρια να επικεντρώνεται στο πρόσωπο της ηρωίδας της, στο πρόσωπο της Άννας Πολιτκόφσκαγια, και στον αγώνα της για ελεύθερη δημοσιογραφία, για ελευθερία έκφρασης, για έναν Τύπο αδέσμευτο από εθνικά συμφέροντα, που χρησιμοποιούνται μαεστρικά πολλές φορές για να καταπνίγει η αλήθεια.

Χωρίς συναισθηματικές εξάρσεις η Έλενα Αγαθοκλέους κατάφερε και με τη σκηνοθετική καθοδήγηση του Διομήδη Κουφτερού να επικεντρωθεί σε ό,τι πρέσβευε η δημοσιογράφος

Πολιτκόφσκαγια για να πει και γράψει ό,τι έβλεπε να συμβαίνει γύρω της, στο Γκρόζνι και σε άλλα μικρά χωριά και πόλεις της Τσετσενίας. Σε κάθε λέξη που εκστόμιζε η Αγαθοκλέους, από το κείμενο του Μασσίνη, φαινόταν η αγωνία της Άννας, της δημοσιογράφου που πάλευε μεταξύ τύψεων και απογοητεύσεων, μεταξύ του αγώνα για την επιβίωσή της και του αγώνα για την παρουσίαση της αλήθειας, της αλήθειας, που όταν είναι βαμμένη με αίμα, δεν μπορεί να κρυφτεί, ούτε να χωρέσει σε λογής-λογής αφηγήματα. Η αλήθεια της Άννας Πολιτκόφσκαγια που είναι βαμμένη με αίμα και πόνο, δυστυχώς έκλεισε με αίμα, με το δικό της αίμα και οι Κουφτερός και Αγαθοκλέους κατάφεραν να μη το πετάξουν στα καθίσματα των θεατών/τριών, αλλά να το σταλάξουν στη συνείδησή τους.

Στο μυαλό μου ήρθε το «Μπάμπι Γιαρ» του Γεβγκένι Γεφτουσένκο: «Το αίμα χύνεται, στο πάτωμα κυλάει. Μαίνονται οι αρχηγοί στον πάγκο της ταβέρνας μυρίζουν βότκα και κρεμμύδια» (μετάφραση Ελένη Κατσιώλη via Vaxkikon).

Υγ. Η Άννα Πολιτκόφσκαγια (1958-2006), Ρωσίδα ερευνητική δημοσιογράφος της αντιπολιτευόμενης εφημερίδας Novaya Gazeta, κατέκρινε το Κρεμλίνο, εκθέτοντας τις βαρβαρότητες εναντίον αμάχων κατά το δεύτερο πόλεμο μεταξύ Ρωσίας και Τσετσενίας. Στις 7 Οκτωβρίου του 2006, ημέρα των γενεθλίων του Πούτιν, δολοφονήθηκε στο ασανσέρ της πολυκατοικίας όπου διέμενε. Οι ηθικοί αυτουργοί δεν αποκαλύφθηκαν ποτέ.

ΑΝΑΛΥΣΗ / EUROBANK

Χαμηλότερος του αναμενομένου ο πληθωρισμός στις ΗΠΑ

Τα στοιχεία για τον πληθωρισμό στις ΗΠΑ αιφνιδίασαν θετικά τον Οκτώβριο καθώς αποδείχθηκαν σημαντικά ασθενέστερα των προσδοκιών, ενισχύοντας την αισιοδοξία των επενδυτών ότι ενδεχομένως η κορύφωσή του έχει παρέλθει, επιτρέποντας στη Fed να συνεχίσει τη σύσφιγξη της νομισματικής πολιτικής με ρυθμό αύξησης των επιτοκίων μικρότερο των 75 μ.β. που αποφάσισε στις τελευταίες τέσσερις συνεδριάσεις. Συγκεκριμένα, ο κύριος δείκτης τιμών καταναλωτή αυξήθηκε 0,4% σε μηνιαία βάση έναντι μέσης εκτίμησης 0,6%, με τον ετήσιο δείκτη να υποχωρεί στο 7,7% από 8,2% τον Σεπτέμβριο. Σημάδια επιβράδυνσης κατέγραψε και ο δομικός δείκτης, σημειώνοντας μηνιαία αύξηση μόνο κατά 0,3%, ο χαμηλότερος ρυθμός σε διάστημα περίπου ενός έτους, έναντι 0,5% που ανέμενε η αγορά έπαιτα από άνοδο 0,6% τον Σεπτέμβριο, κυρίως λόγω της σημαντικής πτώσης των τιμών στα αγαθά (-0,4%), ιδίως στα μεταχειρισμένα αυτοκίνητα (-2,4%), ενδεχομένως λόγω σημαντικών εκπτώσεων από τις επιχειρήσεις προκειμένου να ρευστοποιήσουν το πλεονάζον απόθεμά τους. Σε ετήσια βάση, ο δομικός πληθωρισμός υποχώρησε στο 6,3% ύστερα από άνοδο στο 6,6% τον προηγούμενο μήνα, το υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων 40 ετών. Η θετική έκπληξη που ε-

πιφύλαξαν τα στοιχεία πληθωρισμού των ΗΠΑ οδήγησε σε πτωτική αναθεώρηση των εκτιμήσεων για την πορεία των επιτοκίων της Fed, παρά το γεγονός ότι τα στοιχεία για την αγορά εργασίας συνεχίζουν να δείχνουν ιδιαίτερα υψηλό βαθμό στενότητας, με τον κινούμενο μέσο των τελευταίων τριών μηνών για τον ρυθμό αύξησης των μισθών –σύμφωνα με τα στοιχεία της Ομοσπονδιακής Τράπεζας της Ατλάντα– να επιταχύνεται 0,1% ετησίως τον Οκτώβριο στο 6,4% και να πλησιάζει το ιστορικό υψηλό 6,7% που είδαμε τον Ιούλιο. Αν και μέχρι την επόμενη συνεδρίαση της Fed στις 13-14 Δεκεμβρίου μεσολαβούν οι επίσημες ανακοινώσεις για τις θέσεις απασχόλησης και τον δείκτη τιμών καταναλωτή για τον Νοέμβριο που αμφότερες θα επηρεάσουν την απόφαση για το μέγεθος της νέας αύξησης στα επιτόκια, η αγορά εκτιμά το ενδεχόμενο αύξησης μικρότερης των 75 μ.β. (δηλαδή 50 μ.β.) με πιθανότητα 85% έναντι 50% πριν από τη δημοσίευση των στοιχείων. Παράλληλα, τα προθεσμιακά συμβόλαια υποδηλώνουν τερματικό επίπεδο για το βασικό παρεμβατικό επιτόκιο fed funds rate το δεύτερο τρίμηνο του 2023 κάτω από το 5% και μείωση των επιτοκίων 50 μ.β. μέχρι το τέλος του επόμενου έτους.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Ερευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Σταθεροποιητικές τάσεις επικράτησαν την Τρίτη στο Χρηματιστήριο

Σταθεροποιητικές τάσεις επικράτησαν την Τρίτη στο Χρηματιστήριο, με τον Γενικό Δείκτη να σημειώνει οριακή αύξηση σε ποσοστό 0,20% και να κλείνει στις 76,80 μονάδες. Την ίδια ποσοστιαία αύξηση παρουσίασε και ο Δείκτης FTSE/CySE 20, κλείνοντας στις 46,08 μονάδες. Ο ημερήσιος τζίρος διαμορφώθηκε στις €86.913.

Από τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, κέρδη παρουσίασε μόνο η Κύρια Αγορά με ποσοστό 0,59%. Αντίθετα ζημιές παρουσίασαν οι δείκτες της Εναλλακτικής Αγοράς κατά 0,66%, των Επενδυτικών Εταιρειών με 1,41% και των Ξενοδοχείων κατά 0,06%.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυαν οι μετοχές της εταιρείας Τοιμεντοποία Βασιλικού με €39.265 (πτώση 2,56% - τιμή κλεισίματος €2,28). Ακολούθησαν οι μετοχές της Ελληνικής Τράπεζας με €23.050 (άνοδος 1,49% - τιμή κλεισίματος €1,02), της Τράπεζας Κύπρου με €3.946 (άνοδος 0,67% - τιμή κλεισίματος €1,51), της Πετρολίνα με €3.607 (πτώση 0,94% - τιμή

Ο Γενικός Δείκτης σημείωσε οριακή αύξηση σε ποσοστό 0,20% και έκλεισε στις 76,80 μονάδες.

κλεισίματος €1,05) και της Δήμητρα Επενδυτικής με €3.277 (πτώση 1,53% - τιμή κλεισίματος €0,386).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεων, έξι κινήθηκαν ανοδικά, επτά πτωτικά και οκτώ παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε σε 110.

Σε μείωση χρέους κατά 5,2 δις. οδηγεί η θετική αξιολόγηση

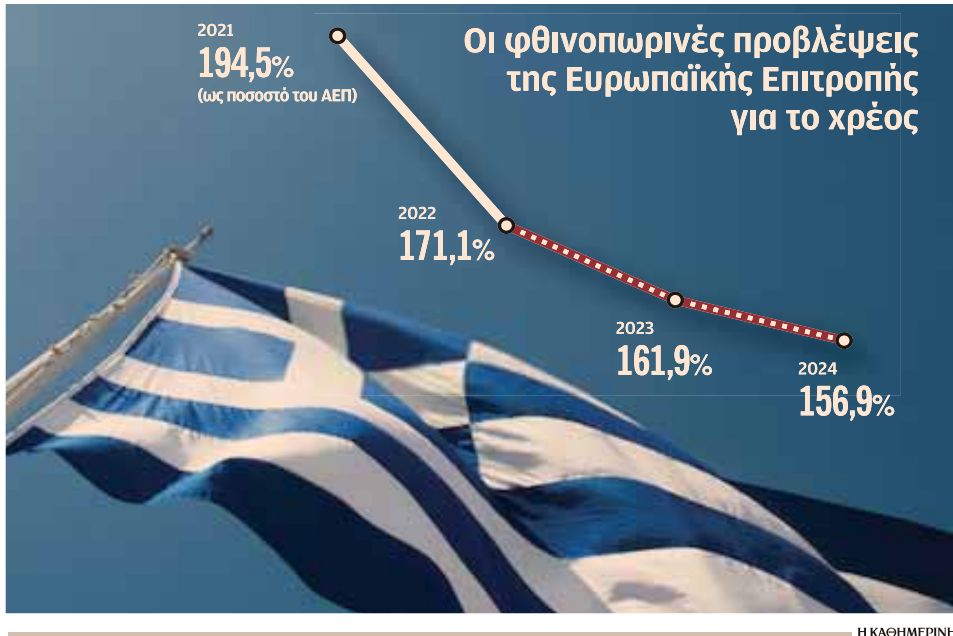
Οι θεσμοί «σβίνουν» το επιτόκιο στο δάνειο που είχε λάβει η χώρα το 2012

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Την επρόκεινη Τρίτη 22 Νοεμβρίου αναμένεται να δημοσιευθεί η νέα αξιολόγηση των θεσμών, η πρώτη στο πλαίσιο της απλής μεταπρογραμματικής εποπτείας, η οποία θα συνοδεύεται, σύμφωνα με πληροφορίες, από μια σημαντική ελάφρυνση χρέους, ύψους 5,2 δις. ευρώ. Η ελάφρυνση συνίσταται στη διαγραφή του επιτοκιακού περιθωρίου 2%, το οποίο είχε επιβληθεί στο δάνειο που είχε πάρει η χώρα το 2012 από τον EFSF για επαναγορά χρέους. Συγκεκριμένα δανείστηκε 11 δις. ευρώ και αγοράστηκαν τότε ομόλογα 31 δις. ευρώ, σβάνοντας έτσι

Στις 22 Νοεμβρίου αναμένεται η πρώτη αξιολόγηση στο πλαίσιο της απλής μεταπρογραμματικής εποπτείας.

χρέος 20 δις. ευρώ. Επιβαρύνθηκε όμως με αυτό το περιθώριο, το step up, το οποίο τώρα θα διαγραφεί, ως αποτέλεσμα της θετικής –όπως αναμένεται– αξιολόγησης. Η ελάφρυνση είναι ευπρόσδεκτη, καθώς αντισταθμίζει εν μέρει την πιθανολογούμενη επιβάρυνσή του από τη Eurostat. Η Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία φέρεται αποφασισμένη να προσθέσει τελικά στο χρέος μέρος ή το σύνολο των εγγυήσεων που έδωσε το Δημόσιο στην τιτλοποίηση των κόκκινων δανείων, στο πλαίσιο του «Ηρα-

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

κλή», ύψους 18,3 δις. ευρώ. Η συγκράτηση του χρέους διευκολύνεται, εξάλλου, σε μεγάλο βαθμό από τον πληθωρισμό, σε συνδυασμό με την υψηλή ανάπτυξη (καθώς υπολογίζεται ως ποσοστό του πληθωρισμένου ΑΕΠ). Το γεγονός αυτό αναμένεται να αποτυπώνεται και στην ανάλυση βιωσιμότητας χρέους, η οποία εμπεριέχεται στην αξιολόγηση. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το χρέος από 194,5% του ΑΕΠ το 2021 θα υποχωρήσει στο 171,1% του ΑΕΠ φέτος,

στο 161,9% το 2023 και στο 156,9% το 2024. Συνεπώς, ακόμη κι αν επιβαρυνθεί από τη Eurostat δεν αναμένεται να εκτροχιαστεί. Διαπίστωση με την οποία συμφωνούν και οι ευρωπαϊκοί θεσμοί, σύμφωνα με πληροφορίες.

Η επικείμενη αξιολόγηση θα συνοδεύεται επίσης από ακόμη μία –την τελευταία– επιστροφή των κερδών των κεντρικών τραπεζών από ελληνικά ομόλογα, τα γνωστά SMPs και ANFAs, ύψους περίπου 700 εκατ. ευρώ. Και τα δύο αυτά «δώρα»

θα δοθούν τον Δεκέμβριο, με απόφαση του ESM. Τόσο η επιστροφή των SMPs και ANFAs όσο και η απαλλαγή από το επιτοκιακό περιθώριο είναι μέτρα που εφαρμόζονται μετά την έξοδο από το μνημόνιο το 2018 στο πλαίσιο της ελάφρυνσης του χρέους, που είχε τότε αποφασιστεί. Κανονικά, τα μέτρα αυτά θα είχαν ολοκληρωθεί με τη λήξη της ενισχυμένης εποπτείας, τον περασμένο Αύγουστο. Επειδή, όμως, είχε παραλειφθεί μία αξιολόγηση το 2019, εν μέρει λόγω εκλογών, έμεινε σε εκκρεμότητα μία δόση. Έτσι, το περασμένο καλοκαίρι αποφασίστηκε να δοθεί η τελευταία αυτή εκκρεμής δόση στο πλαίσιο της πρώτης αξιολόγησης της απλής μεταπρογραμματικής εποπτείας, υπό την προϋπόθεση της εκπλήρωσης 22 προαπαιτούμενων, που δεν είχαν προλάβει να ολοκληρωθούν κατά την περίοδο της ενισχυμένης εποπτείας. Η αξιολόγηση έγινε στα μέσα Οκτωβρίου και η έκβαση εκτιμάται ότι θα είναι θετική. Το ύψος του χρέους, πάντως, αναδεικνύεται σε μείζον κριτήριο, ενόψει και της αναθεώρησης του Συμφώνου Σταθερότητας, όπως προκύπτει και από τις σχετικές προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της περασμένης εβδομάδας που προβλέπουν πιο αυστηρή αντιμετώπιση για τις υπερχρεωμένες χώρες στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (EDP). Έτσι, κάθε δυνατή συγκράτησή του είναι ευκαίρια, ενώ παράλληλα, ασφαλώς, συμβάλλει θετικά και στις αξιολογήσεις των οίκων, ενόψει απόκτησης επενδυτικής βαθμίδας από τη χώρα.

Μετά το β' εξάμηνο 2023 αναβάθμιση της Ελλάδας

Καθυστερήσεις στις αναβαθμίσεις της Ελλάδας από τους οίκους αξιολόγησης «βλέπουν» οι αναλυτές, λόγω των εθνικών εκλογών του 2023 καθώς και των επιπτώσεων της ενεργειακής κρίσης, κάτι που σημαίνει πως ο εθνικός στόχος της ανάκτησης της επενδυτικής βαθμίδας το 2023 ενδέχεται κινδυνεύει.

Η UBS σημειώνει σε έκθεσή της για την ελληνική οικονομία πως το επόμενο ορόσημο για τις αγορές είναι η χρονική στιγμή μιας πιθανής αύξησης της πιστοληπτικής ικανότητας της Ελλάδας σε επενδυτική βαθμίδα. Κατά την ίδια, ωστόσο, δεδομένου ότι έως

το καλοκαίρι του 2023 θα διεξαχθούν εκλογές στη χώρα, οποιαδήποτε αναβάθμιση αξιολόγησης της Ελλάδας δεν θα μπορούσε να συμβεί πριν από το δεύτερο εξάμηνο του 2023 το νωρίτερο.

Από την πλευρά της η Morgan Stanley αναφέρει πως η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας δεν είναι ένας εύκολος δρόμος για την Ελλάδα, δεδομένης της συγκυρίας, και δεν αναμένεται να επιτευχθεί πριν από το 2024 τουλάχιστον. Όπως επισημαίνει χαρακτηριστικά, «ο δρόμος προς τον παράδεισο χρειάζεται μεγάλη προσπάθεια». Αν και η

πιστοληπτική αξιολόγηση της Ελλάδας έχει βελτιωθεί, η πρόσφατη αύξηση της μακροοικονομικής αβεβαιότητας έχει οδηγήσει τους οίκους αξιολόγησης σε στάση αναμονής.

Με βάση τις τελευταίες εκθέσεις αξιολόγησης των οίκων Fitch, Moody's, S&P και DBRS, η Morgan Stanley εκτιμά ότι η ενεργειακή κρίση, η επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας και η ανάγκη πιθανών πρόσθετων δημοσιονομικών δαπανών μάλλον θα καθυστερήσουν την επιστροφή της Ελλάδας στην επενδυτική βαθμίδα, έως το 2024

τουλάχιστον. Πάντως και οι δύο οίκοι εκτιμούν πως η Ελλάδα θα αποφύγει την ύφεση το 2023, αν και η ανάπτυξη αναμένεται να επιβραδυνθεί σημαντικά. Η UBS τοποθετεί στο 2,5% την ανάπτυξη το 2023, από 6,4% φέτος, ενώ εκτιμά πως η χώρα θα επιστρέψει στα πρωτογενή πλεονάσματα και το δημόσιο χρέος θα υποχωρήσει στο 159% του ΑΕΠ. Η Morgan Stanley «βλέπει» ανάπτυξη 1,1% το 2023, από 6,2% φέτος, τονίζοντας πως η ελληνική οικονομία θα επιβραδυνθεί σημαντικά τον χειμώνα.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΟΥΥΤΑΛΗ

Στο 1% «προσγειώνει» την ανάπτυξη για την Ελλάδα η Κομισιόν το 2023

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Σημαντική επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης στο 1% το 2023 (έναντι προβλέψεως της κυβέρνησης στο προσχέδιο προϋπολογισμού για 2,1%), αλλά και επίμονο πληθωρισμό στο 6% τον ίδιο χρόνο (έναντι κυβερνητικής πρόβλεψης στο προ-

Ο πληθωρισμός θα παραμείνει σε υψηλά επίπεδα, στο 6%, εκτιμά η Κομισιόν.

σχέδιο προϋπολογισμού για 3%) «βλέπει» η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Ελλάδα στις φθινοπωρινές της προβλέψεις. Συγκριτικά με τις ευρωπαϊκές επιδόσεις η Ελλάδα διασώζεται, παρ' όλα αυτά, καθώς κατά μέσο όρο το ΑΕΠ της Ευρωζώνης και της Ε.Ε. προβλέπεται σχεδόν στάσιμο στο +0,3% το 2023, ενώ ο πληθωρισμός προβλέπεται στο 6,1% στην Ευρωζώνη και στο 7% στην Ε.Ε.

Η Επιτροπή προβλέπει, επίσης, επιστροφή της Ελλάδας στα πρω-

τογενή πλεονάσματα το 2023 και μεγάλη υποχώρηση του χρέους, παρά το γεγονός ότι πραγματοποιήσε από τις υψηλότερες δαπάνες στήριξης κατά της ενεργειακής κρίσης (2,3% του ΑΕΠ) και μάλιστα μη στοχευμένες, όπως επισήμανε με νόημα ο αρμόδιος επίτροπος Οικονομικών, Πάολο Τζεντιλόνι. Συγκεκριμένα, προβλέπεται πρωτογενές πλεόνασμα 1,1% του ΑΕΠ, υψηλότερο από το 0,7% που προβλέπει το προσχέδιο προϋπολογισμού, ενώ για το 2024 ανεβαίνει στο 2,2% του ΑΕΠ. Την ίδια ώρα, το χρέος υποχωρεί στο 161,9% του ΑΕΠ το 2023 (από 171,1% φέτος) και κάνει μια ακόμη «βουτιά» στο 156,9% του ΑΕΠ το 2024. Στο προσχέδιο προϋπολογισμού προβλεπόταν χρέος 169,1% του ΑΕΠ φέτος και 161,6% το 2023, επομένως ταυτίζεται σχεδόν με την Κομισιόν. Για φέτος οι προβλέψεις της Κομισιόν τοποθετούν την άνοδο του ΑΕΠ στο 6% (υψηλότερα από το 5,3% του προσχεδίου προϋπολογισμού και κοντά στο 6,2% της Τράπεζας της Ελλάδος), αλλά και τον πληθωρισμό στο 10% (έναντι 8,8% του προσχεδίου προϋπολογισμού).

Η κυβέρνηση αναμένεται πλέον

Οι προβλέψεις της Κομισιόν για την Ελλάδα

ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ, %	2022	2023	2024
ΑΕΠ	6,0	1,0	2,0
Ιδιωτική κατανάλωση	5,8	1,0	1,5
Δημόσια κατανάλωση	0,6	-3,7	0,8
Ακαθάρ. σχηματισμός κεφαλαίου	11,5	6,3	3,5
Εξαγωγές	12,7	3,9	4,4
Εισαγωγές	9,9	3,1	3,3
Ανεργία	12,6	12,6	12,1
Εναρμ. δείκτης τιμών καταναλωτή	10,0	6,0	2,4
Ισοζύγιο γεν. κυβέρν. (% του ΑΕΠ)	-4,1	-1,8	-0,8
Χρέος γεν. κυβέρν. (% του ΑΕΠ)	171,1	161,9	156,9

ΠΗΓΗ: Φθινοπωρινές προβλέψεις Κομισιόν

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

να προσαρμόσει τις προβλέψεις της στον προϋπολογισμό που θα καταθέσει το επόμενο δεκαήμερο στη Βουλή κοντά σ' αυτές της Κομισιόν. Ήδη, ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας έχει μιλήσει για πληθωρισμό φέτος που τείνει στο 10%.

Η έκθεση επισημαίνει ότι η οικονομία αποδείχθηκε ισχυρή φέτος το 1ο εξάμηνο, χάρη στον τουρισμό και την ιδιωτική κατανάλωση, αν και οι επενδύσεις άρχισαν να υποχωρούν ήδη από το 2ο τρίμηνο. Προβλέπει ότι η οικονομική δραστηριότητα θα επιβρα-

δυνθεί σημαντικά το 2ο εξάμηνο, αν και θα συγκρατηθεί εν μέρει χάρη στα μέτρα στήριξης της κυβέρνησης και στην αύξηση του κατώτατου μισθού. Οι επενδύσεις προβλέπεται να επιβαρυνθούν από την αβεβαιότητα και τις συνθήκες χρηματοδότησης, αν και θα στηριχθούν από το Ταμείο Ανάκαμψης. Προς το τέλος του 2023 προβλέπεται ότι θα επιταχυνθεί η ανάπτυξη, ενώ το 2024 θα διαμορφωθεί στο 2%.

Προβλέπεται επίσης απώλεια εισοδήματος, καθώς οι ονομαστικοί μισθοί θα αυξηθούν λιγότερο από τον πληθωρισμό.

Ο βασικός κίνδυνος που επισημαίνεται είναι η πιθανή επιβάρυνση του τουρισμού από την πτώση του εισοδήματος των νοικοκυριών σε χώρες προέλευσης τουριστών.

«Οι σημερινές προβλέψεις της Ε.Ε. πιστοποιούν ότι στην “καρδιά” της ενεργειακής κρίσης και των εντονότερων πληθωριστικών πιέσεων των τελευταίων δεκαετιών, η ελληνική οικονομία αναπτύσσεται σταθερά και ισχυρά, εμφανίζοντας αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα τα επόμενα έτη», σχολίασε ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας.

